

The Soft Power of Poetry

The XXXI

Druskininkai – Vilnius

2.

Minkštoji poezijos galia

2025 10 1-5

**Poetinis
Druskininkų
ruduo 2025**

Druskininkai Poetic Fall 2025

Autorius atrinko / Authors selected by

PDR ekspertų taryba / PDR Advisory Board

Sudarytojai / Compilers

Vytas Dekšnys, Rimas Užgiris

Redaktoriai / Editors

Palmira Mikėnaitė, Rimas Užgiris

Korektorės / Proofreading

Inga Nomeikienė, Gabriella Žičkienė

Viršelio dizainas ir maketas / Cover design and layout

Birutė Bikelytė

Leidybos vadovė / Publishing manager

Greta Ambrazaitė

Leidėjas / Published by

„Poetinis Druskininkų ruduo“

www.pdr.lt

Projektą finansuoja / The project is financed by

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

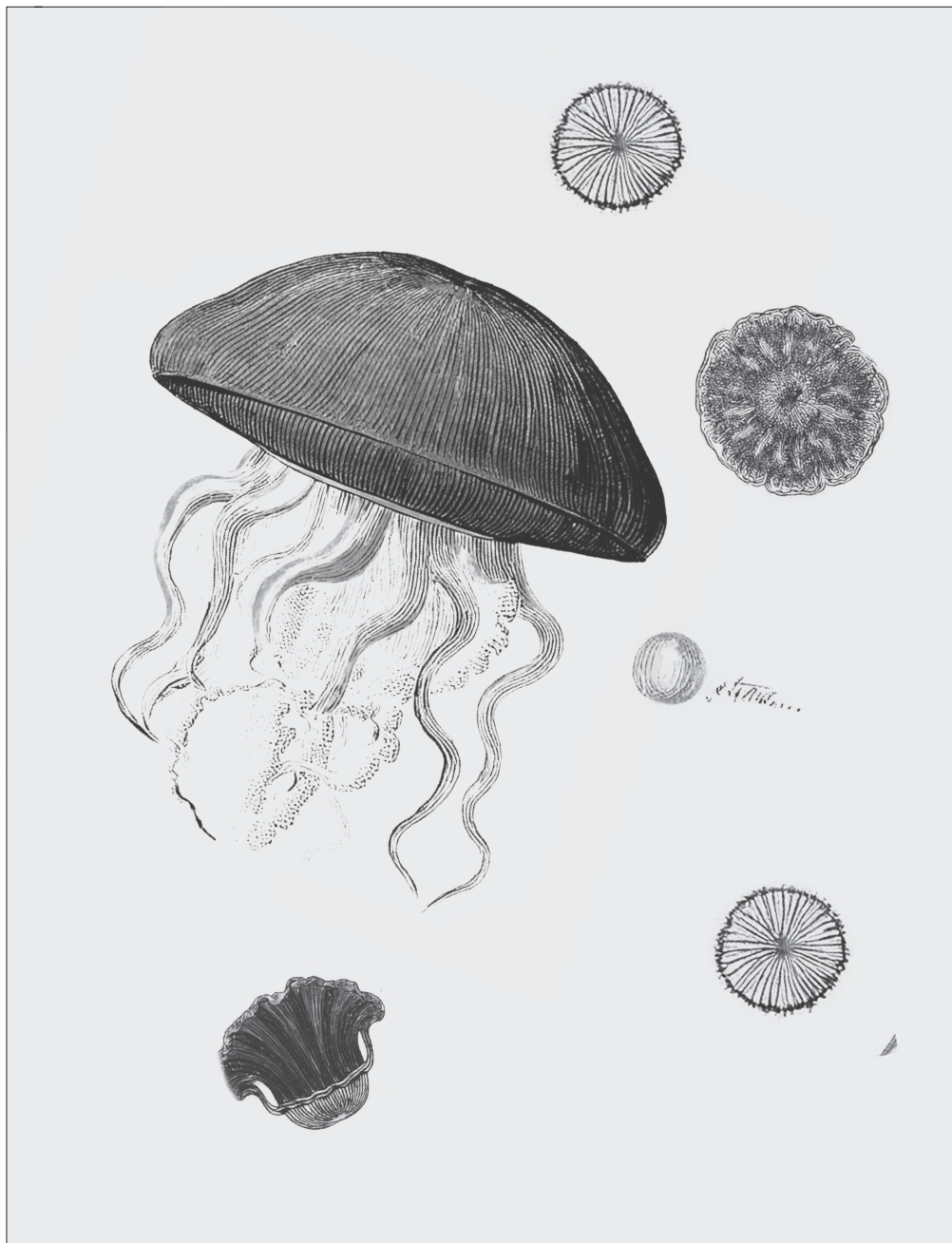
Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Visos teisės saugomos. / All rights reserved.

© VO „Poetinis Druskininkų ruduo“, 2025

ISSN 1822-3079

The Soft Power of Poetry

Minkštoji poezijos galia

Turinys / Contents

- 8 Minkštai rieda poezijos ratas**
Softly Rolls the Poetic Wheel
Jurgita Jasponytė
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 12 James Appleby / Jungtinė Karalystė / United Kingdom /**
Vertė / Translated by Dovydas Grajauskas
- 22 Salome Benidze / Sakartvelas / Georgia /**
Vertė / Translated by Vytautas Dekšnys and Giorgi Kobakhidze
- 34 Simonas Bernotas / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 44 Miłosz Biedrzycki / Lenkija / Poland /**
Vertė / Translated by Vytautas Dekšnys
- 54 Erika Drungytė / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 62 Ariane von Graffenried / Šveicarija / Switzerland /**
Vertė / Translated by Dominykas Norkūnas
- 74 Austėja Jakas / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 84 Paul Jaskunas / JAV / USA /**
Vertė / Translated by Marius Burokas
- 96 Birutė Jonuškaitė / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Eglė Elena Murauskaitė
- 106 Raimonds Kīrkis / Latvija / Latvia /**
Vertė / Translated by Dominykas Norkūnas
- 114 Mindaugas Kvietkauskas / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 126 Olesia Mamchych / Ukraina / Ukraine /**
Vertė / Translated by Jurgita Jasponytė, Marius Burokas
- 138 Mirjam Parve / Estija / Estonia /**
Vertė / Translated by Agnė Bernotaitė
- 146 Alvydas Valenta / Lietuva / Lithuania /**
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 157 Europos poezijos platforma „Versopolis“**
The European Poetry Platform Versopolis
- 160 Carmen Camacho / Ispanija / Spain /**
Vertė / Translated by Simonas Bernotas
- 164 Efe Duyan / Turkija / Turkey /**
Vertė / Translated by Donatas Petrošius, Skaistė Keršytė

- 169 Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio išleistų poezijos knygų rinktinė bibliografija / Selected bibliography of poetry books published from August to August**
- 177 XXXV „Poetinio Druskininkų rudens“ aidai / Echoes of the 35th Druskininkai Poetic Fall** Kronika / Chronicle
- 182 2024 m. Jotvingių premijos laureatė / Winner of the 2024 Yotvingian Prize**
Jurgita Jasponytė Vertė / Translated by Rimas Užgiris
Simonas Bernotas
- 186 Žurnalo *Nemunas* prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ apdovanota / Winner of the *Nemunas Magazine Prize: Poetry Binds and Unites Us***
Diana Paklonskaitė Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 188 Jaunujų poezijos skaitymų laureatė, apdovanota Antano A. Jonyno prizų / Winner of the Antanas A. Jonynas Prize for Young Poets' Readings**
Lilija Rakova Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 192 Vieno anoniminio eilėraščio konkursas / Anonymous poem contest: Open Theme**
Dovydas Grajauskas
- 193 Vieno eilėraščio tema „Be metaforų, prašytume“ konkursas / Anonymous poem contest: No Metaphors, Please**
Rūta Dubauskaitė
Simonas Bernotas
- 195 Humoristinio eilėraščio tema „Pasauliu netikiu, o matrica tikiu“ konkursas / Humorous poem contest: In the Matrix We Trust**
Linas Daugėla
Justina Žvirblytė
- 198 Jotvingių premijos laureatai / Winners of the Yotvingian Prize**
- 199 Jaunojo jotvingio premijos laureatai / Winners of the Young Yotvingian Prize**
- 200 PDR ekspertų taryba / PDR Advisory Board**
- 202 Rengėjas, rėmėjai, partneriai / Organizer, sponsors, partners**

Jurgita Jasponytė

Minkštai rieda poezijos ratas

Šiandien visas mūsų dėmesys sutelktas į sudėtingą geopolitinę erdvę. O politiniai įvykiai gali stumtelėti ciniško požiūrio link – kad šiuo metu viską sprendžia tikrai karas ir pinigai, kad jie ir lemia viską. Kokia jau ten minkštoji galia? O dar – poezijos.

Tačiau ketvirtieji ukrainiečių karo poezijos metai tikina, kad tai veikia. Veikia, įtikina, atmerkia akis. Ir labiausiai net ne kaltinimu ar savosios tiesos teigimu, požiūrio primetimu, o iškylančia tiesa – kad visi esame vienodi. Vienodi ir panašūs ta prasme, kad kiekviena gyva būtybė bijo skausmo, netekčių, kančių, nevilties, nesaugumo ir taip toliau.

Karai mums visada buvo atskaitos taškas. Netgi taikos metais. Juk visada, kalbėdami apie 1918–1939 m. laikotarpį, vartojame tarpukario sąvoką. Nenoriu prognozuoti, kaip ateityje vadinsime dabartinį laikotarpį. Ateitis parodys. O kad šiandien ne visi karai tikraisiais ginklais kovojami, tai jau akivaizdu. Informaciniame kare ir pasireiškia minkštoji poezijos galia. Nes žinias priima tik mūsų protas, o poezija veikia jausmų lygmeniu – taigi galutinai mus įtikina.

Mūsų gyvenamasis namas Vilniuje yra 1930 metų statybos. Tarpukario. Tačiau ne nepriklausomos Lietuvos – lenkmečio. O likusios istorinės dėlionės detalės kartais tiesiog mėtosi gatvėje.

Kartą gatvėje šalia namų radau išmestą didžiulę lėkštę. Tiesiog baltą lėkštę, bet įspūdingo dydžio. Ant jos dugno buvo Kolo porcelaino ir keramikos fabriko ženklas. Pramoninė keramikos gamyba šiame vidurio Lenkijos mieste prasidėjo 1824 m. Ziełinskiui priklausančioje gamykloje. Ženklas ant lėkštės kone sutampa su paties Kolo miesto herbu – ratas ir du pilies bokštai (žodis *kolo* lenkiškai ir reiškia ratą). 1842 m. gamyklą nusipirko Jozefas Freudenreichas. Vėliau ją paveldėjo Jozefo sūnus, tada – anūkai; vienas iš jų su savo dukra nužudomas vokiečių. O Antrasis pasaulinis karas fabriko veiklą apskritai nutraukia.

Gamyklos istorijos toliau netęsiu. Tik tiek, jog iš to, kaip keitėsi jos indų žymėjimo ženklas, galima daryti išvadą, kad rastoji lėkštė apytiksliai yra mūsų gyvenamo namo vienmetė. Ženklas ant jos naudotas 1926–1939 m., tarpukariu. Tęsiant keramikos ir laiko bei erdvės temas – po 1930–ųjų Pilies ir Didžioji gatvės grindžiamos gelsvo klinkerio plytomis, bet jos buvo neatsparios ir po kelerių metų pakeistos tašyto akmens grindiniu. Prie mūsų namo irgi būta senojo, tik netašytų akmenų, grindinio – kur ne kur kyšo iš po asfalto.

Likusioje Lietuvos dalyje tuomet – nepriklausomos Lietuvos laikotarpis. 1930-aisiais minimos Vytauto Didžiojo mirties metinės ir patys metai paskelbiami Vytauto Didžiojo. Ukraina tuo laiku jau yra Sovietų Sąjungos sudėtyje, ir valstiečiai išgyvena antrąją baudžiavą – suvaromi į kolūkius. 1930-ieji – sovietų teritorijoje pats išbuožinimo įkarštis. Neminiu, kiek tiksliai milijonų žmonių miršta nuo bado ir ligų, skaičius mes vis tiek tuojau pat pamirštame. Bet jeigu tie dalykai atsidurs eilėraštyje – durs kaip peiliu ir nebepamirši. Ukraina ir Kazachstanas tas netektis pajuto labiausiai. Galbūt dėl to, kad valstiečiai ten aršiausiai priešinosi kolektyvizacijai, nusavinamų

Jurgita Jasponytė

Softly Rolls the Poetic Wheel

Today our attention seems entirely fixed on our troubling geopolitical space. Yet political events can push one towards a cynical view – that everything is decided and determined by war and money, and nothing more. So what soft power can there be? Poetry? Surely not.

Nevertheless, the fourth year of Ukrainian poetry after the full scale invasion convincingly shows that it does have an effect. It works; it convinces; it opens your eyes. Most importantly, it works not by means of blame and self-righteousness, or by the statement of positions, but by showing us the truth of our similarity. We are similar in that all living things fear pain, loss, suffering, despair, insecurity, and so on.

War was always a point of reference for us. Even during times of peace. We always talk about the years between 1918–1939 as the Interwar Period. I don't want to forecast what our present time period will be called. The future will decide. But that today not all wars are fought with real weapons is already clear. And it is in the informational war that the soft power of poetry can reveal itself. This is due to the fact that the news is primarily processed with the rational mind, while poetry works at the level of emotions – it convinces us at a deeper level.

The house in Vilnius I inhabit with my family was built in 1930. The Interwar Period. Yet this was not part of independent Lithuania, but of Poland. History's leftover puzzle pieces can often be found scattered on the street.

Once, I found a large plate left out as rubbish right by my house. A plain white plate of enormous size. On its reverse it bore the mark of the Koło Faience Factory. Industrial ceramic production began in this central Polish town in 1824 at Zieliński's factory. The brand marking on the plate is very similar to the Koło town coat-of-arms: a wheel with two towers (the word *koło* means "wheel" in Polish). Józef Freudenreich bought the factory in 1842. It was later inherited by his son and then grandsons. One of them, together with his daughter, was killed by the Germans during WWII for patriotic activities, and the factory ceased to operate during the war.

I will leave aside the rest of its history, merely noting that the changes to the brand markings of its plates lead me to date this particular plate as being the same age as our house. The marking was used between 1926–1939. The Interwar Period. Now to connect ceramics, time, and space – Pilies and Didžioji streets were paved with yellow clinker bricks in the 1930s. Due to their relative fragility, they were replaced a few years later by Belgian block stones. By our house, you can still find stone paving sticking through the asphalt – but cobbled, not blocked.

Moving over to the part of Lithuania that was an independent nation at that time, 1930 was announced to be the year of Vytautas the Great in honor of the 500 year anniversary of his death. At that time, Ukraine was a part of the Soviet Union, and its farmers were going through a second serfdom: collectivization. The 1930s were the most severe "dekulakization" time in the Soviet lands. I won't go into how many millions lost their lives to famine and disease. Numbers are too easy to forget. But if

grūdų kvotos ten itin didelės. Tai privedė prie 1932–1933 m. Holodomoro. Badas bei skurdas ir už Atlanto. 1929–1933 – Didžiosios depresijos metai. Lietuvoje ji reiškiasi kaip tik 1930-aisiais, bet, būdama agrarinė šalis, Lietuva ją pajunta mažiau.

Tai tiesiog trumpi minčių šuoliai laiku per mano dabar gyvenamas erdves. Nepiršiant prie esamo istorinio laikotarpio. Arba siejant jas su visais istoriniais laikotarpiais, kurie tik leidžiasi užčiuopiami, pagaunami. Šiuo atveju – 1930-ieji. Tas skaičius yra ant mano namų durų frontono. Regiu tą laikotarpį tarsi užtrauktą praeities gipiūro užuolaida ir dar gerai nematau, kaip šiandiena atrodys iš rytdienos perspektyvos. Kai nebebus tokių medinių namų kaip mūsų, kai niekas nebežadins istorinės sąmonės, nekels klausimų, bus galutinai pamiršta, arba, kaip kažkam atrodys, „sutvarkyta“. Nebeliks.

Visa tai saugiai užkonservuota eilėraščiuose. Net jeigu rašydama neturėjau tiesioginio tikslo kaupti atsargas, negalvojau apie tikslą teigti kokias nors vertybes ar požiūrį. Tačiau jie neišvengiamai yra. Ir nežinau, ką veikia labiau – skaitantįjį ar rašantįjį. Ukrainietiškoji karo poezija – ar tai rašančiojo bandymas išgyventi, prasmės paieška, nusiramėjimas, terapija, ar minkštoji galia kito atžvilgiu? Greičiausiai ir viena, ir kita. Tokia ta minkštoji poezijos galia. Veikianti abiem kryptimis. Ratu.

2025 03 03

such events show up in a poem, they cut like a knife so that you won't forget. Ukraine and Kazakhstan felt those losses the most. That may be because the farmers there were the most opposed to collectivization, and that the quotas there were the highest. That brought them to the Holodomor of 1932-3. There was poverty and famine on the other side of the Atlantic as well. 1929-33 were the years of the Great Depression. Lithuania felt its effects in precisely 1930. Perhaps because of its deeply agrarian nature, the famine was less severe here.

These are just the quick leaps of my thoughts through time in my present living space, unconnected to the present historical period, though perhaps connected to all historical periods which can be touched and held. In this case – 1930. This number can be found on the pediment above my front door. I see this period as if through a guipure lace curtain of the past, and I can't yet see how today will appear from tomorrow's perspective. When there won't be any wooden homes like ours, when no one will attempt to awaken a historical consciousness, when no one will raise questions, when all will be forgotten, or, as some think, "cleaned up." Nothing left.

All of this is conserved in poems. Even if, in writing, I didn't intend to stock up on reserves, so to speak, didn't think about expressing certain values or perspectives, nevertheless, they are contained within it, unavoidably so. And I don't know who does more here – readers or writers. Is Ukrainian war poetry an attempt by those writing to survive, to search for meaning, to reduce anxiety, a form of therapy or, from another perspective, a form of soft power? Most likely it is a bit of this and a bit of that. Such is the nature of soft power. It works in all directions. Like a wheel.

03.03.2025

James Appleby

/ Jungtinė Karalystė / United Kingdom /

James Appleby was born in 1993 in Manchester. He lives in Edinburgh, works as a conference translator from French, Spanish, Italian, and Portuguese, and edits the literary journal of translated literature, *Interpret*.

His poems have been published in *The London Magazine* and *The Best American Poetry* website, among other places. His debut poetry collection, *Spurious Language*, was published in 2025, and the manuscript

was commended in the International Book & Pamphlet Competition. He is a recipient of a grant from the Elizabeth Kostova Foundation and winner of the McLellan Poetry Competition.

Spurious Language

A spurious language, though reported in literature, cannot be certain to exist.

Languages only of movements of the pupil, or blinked in the home video of a hostage-taker. What can be read by the Braille of your skin. Languages thought so loudly that another head hears. Hung from the washing line, semaphore of what your neighbour truly thinks of you. Language of the human words remembered by a dog. Swearing considered as the stain on immaculate clothes. Local dialect of what can be heard through the floorboards. Phonology of breathing at climax. Imperative of nerve signal when you write by hand. Indicative of meeting the eye and subjunctive of the life you imagine together. Semicolon of the clever remark you have practiced in front of a mirror. Swearing considered as the alarm call of small animals. All jokes used by a plant in conversation with a mushroom. French spoken by English speakers who do not speak French. Language entirely of excuses on being found. Vocabulary for each detail between false laughter and sincere. Language of clicks only. Language of a new tone for each syllable. Language-so-agglutinative-each-word-eats-the-next. Without plural, gender, tense. Appearing on your vision like subtitles, the perfect translation of it all.

Džeimsas Aplbis gimė 1993 m. Mančesteryje. Gyvena Edinburge, dirba konferencijų vertėju iš prancūzų, ispanų, italų ir portugalų kalbų, redaguoja verstinės literatūros žurnalą

Interpret. Jo eilėraščių spausdinta žurnale *The London Magazine* ir tinklaraštyje *The Best American Poetry*. Debiutinis poezijos rinkinys *Spurious Language* (*Suklastota kalba*)

išleistas 2025 m., rankraštis buvo įvertintas prestižiniame konkurse „The International Book and Pamphlet Competition“. Elizabeth Kostovos fondo stipendininkas, pelnė poezijos konkurso „McLellan“ apdovanojimą.

Suklastota kalba

Nors apie ją ir užsimenama literatūroje, nėra jokių įrodymų, kad suklastota kalba egzistuoja.

Kalbos vien tik iš vyzdžio judesių, arba išmirksėtus įkaitų namudiname jų pagrobėjo įrašė. Tai, kas gali būti Brailio raštu perskaityta ant tavo odos. Kalbos, pagalvotos taip garsiai, kad išgirdo gretima galva. Pakabintos ant skalbinių virvės, semaforas, signalizuojantis, ką tavo kaimynas iš tiesų apie tave galvoja. Kalba iš šeimininko žodžių, kuriuos atsimena šuva. Keiksmas, laikomi dėme ant iščiustytų drabužių. Vietinė tarmė to, kas gali būt nugirsta per grindlentes. Orgazminio kvėpavimo fonologija. Rašant ranka siunčiamo nervų signalo liepiamoji nuosaka. Tiesioginė akių susidūrimo nuosaka ir įsivaizduoto gyvenimo kartu tariamoji nuosaka. Prieš veidrodį surepetuotų gudrių pastabėlių kabliataškis. Keiksmas, laikomi mažų gyvūnėlių pavojaus šauksmu. Visi juokeliai, suskelti augalo ir grybo pokalbyje. Prancūzų kalba, kuria kalba anglakalbiai, nekalbantys prancūziškai. Kalba vien tik iš pasiteisinimų, kad kas nors tave surastų. Žodynas, sudarytas iš kiekvieno skirtumo tarp tikro ir apsimestinio juoko. Kalba vien tik iš kliktelėjimų. Kalba, kurioje kiekvienam skiemeniui priskiriamas naujas tonas. Kalbatokiagiutinišakakadžodžiaivienikitusuėda. Be daugiskaitos, giminės, laiko. Atsirandanti tiesiog akyse tarsi subtitrai, visa ko tobulas vertimas.

Tip of the Tongue

I have bought my ticket to this language.
I stand in the departure lounge, practice what to say:

how are you yes I am fine

but when the collector comes
(the collector could be anyone)
they do not ask how are you
yes
I am fine
they ask, is the universe truly infinite?
what will music be like in the future?
what is your grandfather most ashamed of?
They ask – I have not prepared these questions.
My ticket is worthless. I have been scammed
by the seller at the shuttered till.

But I have waited so many years
to take my trip into this language. How could you not
accept my ticket, ask me how I am?

Because – the collector converts to English,
all I'll understand – you have not sweat.
You have not woken in the night with conjugation tables
stamped on the dark like neon through the blinds.
When you have practiced each of fourteen cases,
the branch of subjunctive specific to contempt,
when you are a simultaneous interpreter
of the grief
of partially expressing one's own thoughts,
when you have stopped the conversation to joke:

haha

to discover laughter is no longer spelled haha
but jajaja
or kkkkkkk or 哈哈哈哈哈

when the word you beg for
won't come or won't exist
then perhaps – they snatch the ticket from my hand,
make confetti – I'll ask what you've prepared.

Ant liežuvio galo

Nusipirkau bilietą į šitą kalbą.
Stoviu išvykimo salėje, repetuoju, ką pasakysiu:

kaip tu aha aš gerai

bet kai ateina kontrolierius
(kontrolierius gali būti bet kas)
neklausia, kaip tu
aha
aš gerai
jis klausia: ar visata tikrai beribė?
kaip skambės ateities muzika?
ko labiausiai gėdijasi tavo senelis?
Jis klausia – o aš šitiems klausimams nesiruošiau.
Mano bilietas bevertis. Man apdūmė akis
pardavėjas prie užrakintos kasos.

Bet aš tiek metų laukiau,
kol nukeliausiu į šitą kalbą. Kaip galite nepriimti
mano bilieto, nepaklausti, kaip aš?

Kadangi – kontrolierius persijungia į anglų,
nes jokios kitos kalbos nesuprasčiau – tu nesisinervinai.
Tu nepabusdavai vidury nakties regėdamas tamsoje
asmenavimo lenteles, švytinčias kaip neonas kiaurai žaliuzes.
Kai išmokai visus keturiolika linksnių,
tariamąsios nuosakos potipį, skirtą būtent paniekai,
kai tapai sielvarto vertėju žodžiu,
sielvarto,
kurį kelia pusiau išreikštos mintys,
kai nutraukei pokalbį, kad pajuokautum:

cha cha

ir sužinojai, kad taip niekas nebesijuokia
juokiasi jajaja
arba kkkkkkk arba 哈哈哈哈哈

kai žodis, kurio maldaui,
neateis į galvą arba apskritai neegzistuos,
galbūt tada – jis griebia bilietą man iš rankos,
suplėšo į skutelius – paklausiu, ką pasiruošei.

All the lounge is speaking English now
 in accents perfect and non-native.
 How are you? Yes, they say,
 turning their backs
 yes, I am fine

Rental Contract

I know my neighbours by their walk.
 Our walls are thin. A sort of string
 between two cans, our stack of floors.
 I hold it to my ear. It sings.

The game is fair. My own voice fits
 inside a listening can. I track
 my whole life, following the twitch
 of a neighbour's seismograph.

My private rage, the shaken bed,
 the things that no one else must know
 write through the building and are read
 as headlines on the floor below,

so when you meet me at the bend
 of pavement, neighbour, kill the talk.
 Our questions have their answers, friend,
 in the closeness of the walls.

Junkmailer

What is the answer to your secret question? Another attempt
 and you will be locked out. I have an urgent message for you: I am
 looking for fun in your area. Have you seen this trick for whitening
 teeth? This surprising trick for reversing hair loss? Are you experi-
 encing impotence? Beloved please reply me ok? I have come into
 the possession of a large quantity of gold – congratulations! You
 are the millionth visitor to this page. We're genuinely excited about
 inviting you into our exclusive circle of ambassadors, it's easy to get
 started and this thrilling investment proposal cannot be delayed.
 Hey, you awake?? You are entitled to a host of irresistible benefits;
 this new tool for removing earwax is sweeping the nation. The
 former owner of this account was killed with his family on the 9th
 May 2006: they don't want you to know this about the Covid-19
 vaccine. I am sceptical to reveal this particular secret to a stranger;

Visa salė dabar kalba angliškai
švariai tarmiškai ir užsienietišku akcentu.
Kaip tu? Aha, sako jie,
atsukdami nugaras
aha, aš gerai

Nuomos sutartis

Aš pagal eiseną pažįstu čia kaimynus.
Čia plonos sienos. Mūsų daugiaaukštis
tarytum siūlu surištos skardinės.
Laikau jas prie ausies. Jos kaukia.

Žaidimas sąžiningas. Mano balsas įsistato
į pasiklausymo skardinę. Gyvenu
stebėdamas, kaip adatėlė kratos
kaimyno, virtusio seismografu.

Ir mano asmeninis įsiūtis, ir lovos virpulys,
ir visa tai, ką tik aš vienas nežinau,
tai rašos kiaurai namą, tai skaitys
lyg antraštes kaimynai, kur aukštu žemiau,

tad kai sustosime prie kelio vingio,
kaimyne mielas, užsičiaupk.
Į mūsų klausimus atsakymų nestinga,
bičiuli, iš sienų ankštumos juos išsitrauk.

Šlamšto siuntėjas

Koks yra atsakymas į jūsų saugos klausimą? Dar vienas bandymas
ir prarasite prieigą. Turiu jums svarbią žinią: ieškau linksmybių jūsų
rajone. Ar jau išbandėte šį dantų balinimo triuką? Šį netikėtą triuką,
stabdantį plaukų slinkimą? Ar jus kamuoja impotencija? Mielasis
prašau atrašyk ok? Man į rankas pateko didelis kiekis aukso –
sveikinu! Jūs esate milijonasis šio tinklalapio lankytojas.
Mes nuoširdžiai džiaugiamės galėdami jus pakviesti į mūsų
išskirtinį ambasadorių ratą, lengva pradžia ir nuostabi investavimo
galimybė nelauks. Labs, miegi?? Jums priklauso aibė viliojančių
privalumų; šis naujas įrankis ausų sierai valyti žaibiškai paplito visoje
šalyje. Paskutinis šios paskyros savininkas buvo nužudytas kartu su
šeima 2006 metų gegužės 9 dieną: štai ko jie jums nepasakoja apie
Covid-19 vakcinas. Aš skeptiškai žiūriu į šios paslapties atskleidimą
nepažįstamam žmogui; apgailestauju turėdamas pranešti, kad jūsų

I am sorry to inform you that your son has been involved in a car accident; call our claims agent for confirmation of winnings. Don't recognise the seller? Quickly let us know. I noticed something interesting while going through your site. Help me. Link me. Breaking news. This will be your final reminder. Please keep it secret between me and you alone.

On the First Day

Electric decorations in the daytime are so sad.
The cracks in the paving are not code,
the sky is undecided as to weather.
I don't love you anymore.
Local music is construction.

The children we did not have, have names.
No one on this street loves you: this is not news.
In secret I no longer think myself superior
for having kissed your naked shoulder.
It does not matter I spent my childhood here.

But is it a betrayal to say
not loving you animates everything:
bacteria on lost bread is making its life,
under a car a rat waits courteously,
the cardboard houses melt in the rain,
and an imagined vista of water and trees
throws uniquely open.

Oh love,
the future is a continent without you.

The Man I Saw Dead in the Road Reproaches Me

Here's why I lie on the road through your head:
you can't imagine me as funny. In all your poems, which I think are shit,
I never joke. I'm your age, but we never get a beer. Always this cordon between us –
there was no cordon. You could've sat next to me.

Another lie is that we're speaking English.
Talk to me in Spanish – I know you can. This didn't happen in your cold
heartland, forensics putting up a tent. There were vultures.

sūnus pateko į avariją; paskambinkite mūsų prizų administratoriui, kad atsiuntumėte laimėjimą. Neatpažįstate pardavėjo? Nedelsdami mums praneškite. Žiūrindamas jūsų tinklalapį, pastebėjau kai ką įdomaus. Padėk man. Susiek mane. Karštos naujienos. Tai jums paskutinis priminimas. Prašome šituo dalintis su savimi ir tik su savimi.

Pirmąją dieną

Dieną elektrinės dekoracijos atrodo taip liūdnei.
Šaligatvių įtrūkiuose nieko neužkoduota,
dangus neapsisprendžia dėl pragiedrulių.
Aš tavęs nebemyliu.
Vietinė muzika yra statybos.

Vaikai, kurių neturėjom, turėjo vardus.
Šitoj gatvėj tavęs niekas nemyli: nieko naujo.
Paslapčia nebelaikau savęs viršesniu,
kad bučiavau tavo nuogą petį.
Nesvarbu, kad čia praleidau savo vaikystę.

Bet ar išdavystė būtų sakyti,
kad tavęs nemylėjimas viską atgaivina:
bakterijos ant pamirštos duonos kriaukšlės gamina savo gyvybę,
po mašina galantiškai lūkuriuoja žiurkė,
kartoninis namas ištirpsta Lietuje,
ir įsivaizduojamas vandens ir medžių peizažas
staiga atsiveria visu gražumu.

Ak, meile,
ateitis yra žemynas, kur tavęs nėra.

Žmogus, kurį mačiau negyvą ant kelio, ima man priekaištauti

Štai kodėl aš guliu ant kelio, vedančio per tavo galvą:
niekada neįsivaizduoji manęs šmaikštaus. Visuose tavo eilėraščiuose, kurie, mano
galva, yra šūdas,
aš niekada nejuokauju. Mes vienmečiai, bet niekad nenuieinam alaus. Tarp mūsų
visad toks užtvaras –
nors jokio užtvaro nėra. Galėjai prisėsti šalia.

Dar viena apgaulė – kad kalbame angliškai.
Kalbėk su manim ispaniškai – žinau, kad moki. Taip nebuvo tavo šaltos
šalies širdyje, teismo ekspertai stato palapinę. Buvo ir maitėdų.

Not poem-vultures. Real vultures in real palms, and a hair stylist,
 asking why she'd bought a salon on a blind corner.
 If you and her and the rest hadn't been there, they'd have eaten me.
 Put that in. That's truth. Why should it scare me now?

And stop imagining what you'd say to my mother: it's weird.
 Don't think of yourself at one end of my life,
 her at the other. That's messed up.
 You aren't death's sidekick, you know. Just some foreigner:
 wrong place, wrong time. Met me one day earlier and we could've been friends.

So meet me one day earlier. You're from Germany or England
 or whatever. What's your football team? I never spoke to anyone from Europe.
 If you're from Berlin or England, you'll want beer. And is it true
 they never shower in France? Because they invented perfume.
 When you go back to Paris or London or Berlin
 or wherever you're from, you bring me something.
 Not a poem. Seriously, enough with the poems.
 Drink that! Get me another!
 I've got so much to say before I go.

Ne maitėdų iš eilėraščio. Tikrų maitėdų tikruose delnuose, ir plaukų stilistė, klausinėjanti, kurių galų nusipirko patalpas ant kampo, kur nieko nesimato. Jei tavęs, jos ir visų kitų čia nebūtų buvę, jie būtų mane sudoroję. Įsidėk į galvą. Tai tiesa. Kodėl ji turėtų mane gąsdinti?

Ir baik fantazuot, ką pasakytum motinai, – tai nenormalu. Negalvok apie save, tarsi būtum vienam mano gyvenimo gale, o jina! kitame. Tu gal nesveikas. Tu, žinai, nesi mirties pažas. Tiesiog kažkoks nečiabuvis: ne tas laikas, ne ta vieta. Viena diena anksčiau susipažinę galėjom būti draugais.

Tad susipažink su manim diena anksčiau. Tu iš Vokietijos ar Anglijos, ar kažkur ten. Už kokią komandą sergi? Nesu kalbėjęs su europiečiu. Jei tu iš Berlyno ar Anglijos, norėsi alaus. O ar tiesa, kad Prancūzijoje niekas nesiprausia? Nes ten išrado kvepalus. Kai grįši į Paryžių ar Londoną, ar Berlyną, ar iš kur tu bebūtum, parvežk man ką nors. Ne eilėraščių. Rimtai, užteks jau tų eilėraščių. Išgerk! Atnešk man dar vieną! Prieš išeidamas turiu tiek daug ką pasakyti.

Salome Benidze

/ Sakartvelas / Georgia /

Salome Benidze (სანემ ბენიძე) was born in 1985 in Kutaisi. She studied journalism in Tbilisi, political science in Vilnius, and public relations at the Alexander Technical University of Thessaloniki. She is the author of two poetry collections: მოტორიინი ბარიალი (Explanatory Note, 2011, SABA Literary Prize for the Best Debut of the Year) and სამი უზენიარა (Story of the Sleepless, 2013). The

collection of short stories, სამალი სქართე (City on Water, 2015), became a national bestseller and won the Tsinandali Literary Prize. Together with photographer Dina Oganova, she created the documentary book, *SHEROes*, which tells the stories of women who experienced the Russian aggression and war in 2008 (2018, winner of the LITERA Prize). She wrote a libretto for the Delft Chamber Music

Festival (Netherlands) for the musical monodrama *Maro* (2023) about the hero of the Georgian independence struggle, Maro Makashvili. She has translated works by Milorad Pavić, Salman Rushdie, and other authors. A communications specialist, she teaches at the School of Journalism and Media Management of the Georgian Institute of Public Relations (GIIPA).

ომის ბალადა, ანუ ჩემი ჯარისკაცი ქმარი

1

რაც შენ ნახვედი, მე ვსვამ ყავას შენი ფინჯნიდან,
მაშინებს ყველა ქედმაღალი გადმოსახედი,
გაქაფულ ჭურჭელს ნიჟარასთან ვაწყობ მიჯრით და
ვტოვებ. დამჩემდა გულგრილობა, რაც შენ ნახვედი.
რაც შენ ნახვედი, მე დავდივარ შენი მანქანით
და შენებურად ვასიგნალებ თავგამეტებით,
ამეკვიატა უძილობა, ხელის კანკალი
და უსაშველოდ შევიძულე სენტიმენტები.
რაც შენ ნახვედი, მე ვიძინებ სწორედ იმ მხარეს
შენ რომ გეძინა ჩვენს საწოლში და იმ მანძილებს,
ჩვენ რომ გვაშორებს, დიდი ხნის წინ როგორც მითხარი,
ვამოკლებ ფიქრით და ტკივილებს ჩვენსას ვაძინებ.
რაც შენ ნახვედი, მანუხებენ ჩემი შიშები,
რომ სახლში ვიღაც დააბიჯებს და მემალემა,
ზოგჯერ მგონია (არ ვაჭარბებ), ისე ვიშლები,
რომ ვერც კი ვხვდები. დავიღალე, ვიქეც თვალეზად.
რაც შენ ნახვედი, ამინდების ცვალებადობა
პირობითია და ჩვენს სახლში ქრიან ქარები,
ჩემი თვალეზი დაიწყებენ ცრემლად დადნობას
მალე და ცრემლებს მერე არსად შეიფარებენ.
რაც შენ ნახვედი, ჯიბით დამაქვს შენი დანა და
ჩემთან მერცხლები დაბრუნებას აგვიანებენ,
მიჭირს, მჯეროდეს, რომ რატომღაც, მუდამ ავად ვარ
და არ მიხდება შენი შავი რეიბანები.
რაც შენ ნახვედი, მე ვარ ორი, ასე მგონია
და თან, ჯამი ვარ ამქვეყნიურ სიმართლევითა,

Salomé Benidzé (სალომე ბენიძე) gimė 1985 m. Kutaisyje. Studijavo žurnalistiką Tbilisio, politikos mokslus Vilniaus ir viešuosius ryšius Salonikų Aleksandro technikos universitete. Dviejų poezijos rinkinių autorė: *მობსენებდითი ბარათი (Aiskinamasis raštas, 2011, SABA literatūros*

premija už geriausią metų debiutą) ir *ამბავი უძინარია (Bemieglių istorija, 2013)*. Apsakymų rinkinys *ქალაქი წყალზე (Miestas ant vandens, 2015)* Sakartvele tapo bestselerių ir pelnė Cinandalio literatūros premiją. Su fotografe Dina Oganova sukūrė dokumentinę knygą *sHEROes*, kurioje pasakojamos 2008 m. Rusijos agresiją ir karą patyrusių moterų istorijos (2018, LITERA premija). Delfto kamerinės

muzikos festivaliui (Olandija) sukūrė muzikinės monodramos *Maro* libretą apie Sakartvelo nepriklausomybės kovų didvyrę Maro Makašvili (2023). Išvertė M. Pavičiaus, S. Rushdie ir kitų autorių kūrinių. Komunikacijos specialistė, dėsto Sakartvelo viešųjų ryšių instituto (GIIPA) Žurnalistikos ir žiniasklaidos vadybos mokykloje.

Karo baladė, arba Mano vyras karys

1

Nuo tada, kai tu išvykai, aš geriu kavą iš tavo puodelio, mane gąsdina tos iš aukšto žvelgiamos panoramos, aš sukraunu nebaigtus plauti indus šalia kriauklės ir pasišalinu. Tapau abejinga nuo tada, kai išvykai. Nuo tada, kai tu išvykai, aš vairuoju tavo automobilį ir lygiai kaip tu įnirtingai pypsiu, atsirado nemiga, ėmė drebėti rankos, visai nebepakenčiu sentimentų. Nuo tada, kai tu išvykai, aš miegu toje lovos pusėj, kaip tu iki tol, ir tą atstumą, skiriantį mus, kaip anuomet sakei, trumpinu mintimis, ir užliūliuoju mudviejų skausmą. Nuo tada, kai tu išvykai, mane persekioja tyli baimė, kad kas nors pasislėpė įsliūkinęs į namus, neperdedu – kartais atrodo, kad esu tokia pakrikus, jog nė pati nesusivokiui. Pavargau būti vien tik akys. Nuo tada, kai tu išvykai, orai nenuspėjamai mainos ir mūs namuose laksto skersvėjai, mano akys veikia ims tirpti nuo ašarų, kurių niekas nebepaslėps. Nuo tada, kai tu išvykai, nešiojuos kišenėje tavo peilį, o kregždės vėluoja sugrįžti, sunku patikėti, kažkodėl nuolatos negaluoju ir netinka man tavo *ray-banai*. Nuo tada, kai tu išvykai, tarsi dviese esu, taip atrodo, bet kartu aš – visų šio pasaulio elementų suma,

იქით, საითაც მარტოობა და სიშორეა,
 არ შემიძლია, მაპატიე! ვერ მივიხედავ!
 და გელოდები, სასაკლავოს სუნიტ გაჟღენთილს,
 შენი სიცოცხლის და სიკვდილის ჩუმი მხლებელი,
 ნაუკითხავად მაგიდაზე დაგრჩა გაზეთი
 და ახლა ისიც გელოდება ხელუხლებელი.
 მე ისიც ვიცი, გესიზმრება ჩვენი ოთახი,
 რომელსაც მთვარე მოკრძალებულ შუქით ანათებს,
 ვზივარ და ვფიქრობ, ჩემს ნაკვალევს როდის მონახავ,
 თმიდან მდის წყალი და მაცვია შენი ხალათი.
 რაც შენ ნახვედი, შეიცვალა მთელი სამყარო
 და ჩემს ბილიკებს აეკიდა ყველა თავხედი,
 მე კი, უბრალოდ, გამოვტყდები და გაგახარებ,
 რომ უფრო მეტად შემიყვარდი შენ, რაც ნახვედი.

2

ვხედავ,
 ზეციდან ანგელოზები ცვივიან,
 ფრთხილად!
 სიკვდილებს ახლოს ფუთფუთი სჩვევიათ!
 მე დაშენ გადავრჩებით. მიწა ისეთი ცვიია,
 ვერ მიგაბარებ, შენი სიცოცხლე ჩემია.
 არა,
 ცხედრებთან ნუ შეჩერდები მდუმარედ!

ფრთხილად!
 სიკვდილმა არ მიგიყუთოს უჩუმრად,
 მოვალ სიზმრებში, ვით სასურველი სტუმარი,
 დავინწყებელი გაზაფხულების ჩურჩულად.
 ვხედავ, ინვიან მიტოვებული სახლები,
 ვხედავ,
 ტირიან შვილებმოკლული დედები,
 მე ყოველ დილით შენს მოლოდინში ვახლდები
 და ყოველ ღამით მარტოობაში ვბერდები.

ვხედავ,
 კვდებიან ფარაჯიანი ბიჭები,
 მინდორს დანადმულს შიშით გვერდს უქცევს მდინარე,
 ვილაც ეცემა,
 ვილაც გარბის და იჭრება,
 არ მოიხედო!
 ნუ შეჩერდები!
 იარე!

ir negaliu ten, kur vienatvė ir tolis,
negaliu, atleisk, ten atsigręžti.
Laukiu tavęs, skerdynių kvapo prisisunkusio,
tavo mirties ir gyvybės tyli palydovė,
laikraštis, kurį palikai ant stalo neperskaitęs,
neliestas laukia tavęs.
Žinau ir tai, kad sapnuoji mūsų kambarį,
užlietą kuklios mėnesienos,
sėdžiu galvodama, kada įžiūrėsi mano pėdsaką,
vanduo laša man nuo plaukų, vilkiu tavo chalata.
Nuo tada, kai tu išvykai, pasikeitė visas pasaulis,
užplūdo akiplėšos prašalaičiai visus mano takus,
o aš, tavo džiaugsmui, be užuolankų prisipažinsiu,
kad tik dar labiau myliu tave nuo tada, kai išvykai.

2

Matau –
iš dangaus krenta angelai,
atsargiai!
Mirtis šalia triūsia.
Mudu išliksim. Žemė tokia šalta,
negaliu jai tavęs atiduoti, man priklauso tavo gyvybė.
Ne,
nestovėk tylomis tarp lavonų!

Būk atsargus!
Neleiski mirčiai užklupti tave iš netyčių,
ateisiu tarsi lauktas svečias į tavo sapną,
lyg almesys pamirštų šaltinių.
Matau, kaip dega apleisti namai,
kaip rauda vaikų netekusios motinos.
Laukiu tavęs, kasryt vis naują,
ir kas naktį vienatvėje senstu.

Matau,
kaip žūsta vaikinai karo lauko drabužiais,
upė baimingai aplenkia minų lauką,
kažkas krenta,
kažką pakerta bėgantį,
nesigręžtiok!
Nesustok!
Eik pirmyn!

3

ღმერთო, მაპატიე ჩემი ქალური უძლურება,
 ჩემი ტკივილები ჩემსავე სიზმრებში დაატიე,
 ღმერთო,
 ამომივსე ხახამშიერი უფსკრულები,
 და წამიერი გულისთქმანი მაპატიე.
 ღმერთო, დააპურე ჩემი მშიერი სარეცელი
 და დამიბრუნე ის, ვინც არასდროს მომწყინდება,
 ჩემკენ ჭოროები თვალებს უსირცხვილოდ აცეცებენ,
 მერე მზე მოდის და ჩემს სიზმრებზე ქორწინდება.

4

შემოდი.
 ღამეს მიაბარე შენი ფარაჯა,
 და ფეხაკრეფით მოეახლე ნანატრ სარეცელს,
 მწუხარებაში სიხარულის ცრემლიც დავხარჯე,
 და მოცახცახე ხელს გაშვებულ, რომ არ დაეცე.

შემოდი. ისევ მხურვალეა ჩემი ტუჩები
 და უძილობა _ ქლექზე უფრო განუკურნელი,
 როცა ტყვიებს და მოჩვენებებს გადაურჩები,
 უფრო ტკბილია გრძელ ღამეში მიტკლის სურნელი.

შემოდი. შავბნელ მოგონებებს „არა“ უთხარი,
 ჩუმად შეგაბამ ჩემს შელოცილ ხატ-ავგაროზებს,
 ნუ ფიქრობ მათზე, ვისაც მინა ამოუთხარე
 საკუთარ ხელით გუშინ ძმათა სასაფლაოზე.
 ნუ ფიქრობ მათზე, ვინც ვერაფრით გადაარჩინე,
 ვინც მხოლოდ უფალს და ქარიშხალს ემასხოვრება,
 მომენდე, ჯერაც არარსებულ სიზმარს გაჩვენებ,
 იქნებ როგორმე შეგაყვარო ისევ ცხოვრება.
 მოდი. ძალღივით აგილოკავ ყველა წრილობას,
 და შევებებში შენს თვალებში მბორგავ ქარიშხლებს,
 და თუ შენს ღიმილს დაუბრუნდა გულახდილობა,
 ბედნიერ დღეებს ერთს ათასად ვიანგარიშებ.

შემოდი.

ჩვენს სახლს ვერ მოაგნებს ომი წყეული,
 ვერც სატანჯველი,
 ვერც შიმშილი,
 სროლა,
 ბრძოლები,
 დაე, უკუნმა მიიბაროს ჩემი სხეული,
 ქმრად მექცეს მინა, თუკი გვერდით არ მეყოლები.
 ჩემი მკლავები შენთვის მტკიცე არის სანგარი,
 დღისით და ღამით,

3

Viešpatie,
atleisk man, moteriai, kad neįstengiau,
neišleisk mano skausmo iš mano sapnų,
pasotink alkaną mano bedugnę
ir atleisk už akimirkos troškimus.
Viešpatie, pamaitink mano alkstantį guolį
ir grąžink tą, kuris niekad nepabos.
Nejausdami gėdos, spokso gandai į mane,
paskui ateina saulė ir kelia jungtuves su mano sapnais.

4

Užeik.
Palik nakčiai savo apsiaustą
ir pamažu atslūkink prie išsvajotojo guolio.
Kai teko liūdėti, iššvaisčiau net laimės ašaras,
drebančią ranką ištiesiu, kad nepargriūtum.

Užeik. Mano lūpos vėl karštos,
ir nemiga dar labiau nepagydoma nei džiova.
Gyvam išlikusiam tarp kulkų ir šmėklų
patalo medvilnės kvapas per ilgą naktį darosi dar saldesnis.

Užeik. Nepaklusk tamsiems prisiminimams,
pakabinsiu tyliai prie tavęs ikonas ir burtų akmenis savo,
nėbegalvok apie tuos, kuriuos užkasei žemėn
savo rankomis vakar brolių kapuos.
Nėgalvok apie tuos, kurių nepavyko išgelbėti,
kuriuos tik Dievas ir audra prisimins,
tikėk manimi, parodysiu neregėtą dar sapną,
gal kaip nors man pavyks, ir gyvenimą vėl pamilsu.
Eikš. Tarsi šuo užlaižysiu visas tavo žaizdas
ir su visomis audromis susigrumsiu, kiek tavo akyse matyti,
ir jei vėl nusišypsosi plačiai,
aš skaičiuosiu laimingas dienas kiekvieną už tūkstantį.

Užeik.
Joks nelemtas karas neras mūsų namų,
nei kančia,
nei badas,
nei kulkos,
nei mūšiai,
tegu nakties tamsa pasiglemžia mano kūną,
tegu žemė tampa man vyru, jei tavęs nebus šalia.
Mano rankos tebus tau saugūs apkasai,
dieną ir naktį,

ყოველ დილით, ყოველ დილამდე,
შეჩერდი წამით,
ტკივილებმა თუკი დაგდალეს,
მოდიდა თავი საიმედო სანგარს მიანდე.

შემოდი.

სისხლში ამოსვრილი შენი ფარაჯა
ისევე მიყვარს, როგორც შენი კანი უხეში,
იძინე მშვიდად, მთელი ღამე დაგიდარაჯებ,
შენს ამოოხვრას შევიფარებ ფრთხილად უბეში.

შემოდი.

ცეცხლი ნაცრად იქცა, კარგა ხანია,
და ბალიშს დასწვდა ოქროსფერი ჩემი საყურე,
წავიდნენ სხვები, იყვნენ, მაგრამ აღარ არიან,
შენ კი დაბრუნდი და მძინარეს ჩუმად დამყურებ.
შემოდი.

ამბავი უსამშობლოთა

არასოდეს მიკითხავს შენთვის,
რას ფიქრობდა მამაშენი,
როცა საზღვარი გადაკვეთა –
ცალ ხელში ეჭირე შენ,
მეორეთი კი მიაგორებდა ერთადერთ, გაცრეცილ ჩემოდანს.
არასოდეს მიკითხავს შენთვის,
რა შეგრძნებაა,
როცა გვარი ერთს ამბობს და
პასპორტში, ეროვნების გრაფა – მეორეს.
შენ ყოველთვის ლალი იყავი და ბედნიერი,
თვალები ნათელი გქონდა და როცა მიღიმოდი,
მე მათში ვერ ვხედავდი შენს ვერცერთ სამშობლოს –
მხოლოდ მე ვჩანდი.
მე კი ამ დროს თვალცრემლიანი ვუყურებდი
ჩემი მთების თავზე უცხო თვითმფრინავების გადაფრენას
და გეუბნებოდი, რომ არსადაა ბედნიერება,
გარდა საკუთარი სახლისა,
გარდა საკუთარი ხალხისა,
რომ ყველაზე ბედნიერი სიკვდილი
მშობლიურ მთებში სიკვდილია,
ყველაზე უბედური კი სხვა ქვეყნის დროშის ქვეშ კვდება,
რომ სამშობლოს მიტოვება იგივეა,
რაც ახლადდამარხული მამის გვამის ამოთხრა,
ხორცის გაყიდვა,
ძვლების ზურგზე მოკიდება და კარდაკარ სიარული.

kas rytą ir paryčiais,
sustoki trumpam,
jei išvargino skausmas,
ateik ir į apkaso sieną galvą atšliek.

Užeik.

Myliau tavo kraujuotą apsiaustą,
lygiai kaip šiurkščią tavo odą,
miegok ramiai, pernakt prie tavęs budėsiu,
tavo atodūsius atsargiai įsidėsiu į kišenėlę.

Užeik.

Jau seniai pelenais virto ugnis,
ir mano auksinis auskaras prigludo prie pagalvės,
iškeliavo visi kiti – buvo ir jau nebėr,
o tu sugrįžęs tyliai stebi mane miegančią.
Užeik.

Žmonių be tėvynės istorija

Niekad neklausiau tavęs,
ką galvojo tavo tėvas,
kai peržengė sieną,
viena ranka nešdamas tave,
o kita tempdamas vienintelį nutriušusį lagaminą.
Niekad neklausiau tavęs,
koks jausmas,
kai pavardė kalba viena,
o tautybė paso skiltyje – kita.
Visad buvai linksmas ir nerūpestingas,
tavo akys buvo šviesios, ir kai šypsojaisi man,
nemačiau jose nė vienos iš tavo tėvynių,
tik save.

O pati tuo metu žvelgiau ašarodama
į svetimus lėktuvus virš mano kalnų
ir sakiau, kad niekur kitur nėra laimės,
tik savo namuos,
tik tarp saviškių,
kad pati laimingiausia mirtis
yra mirti tarp savo kalnų,
o pati vargiausia – po svetima vėliava,
kad palikti tėvynę yra tas pats,
kaip iškasti ką tik palaidotą tėvo kūną,
parduoti jo mėsą
ir užsivertus maišą kaulų ant nugaros

მე გეუბნებოდი,
 რომ ჩვენთან წყლის გემო სხვაა,
 მაშინაც კი, თუ ხშირად გინევს,
 ამ წყალში დამამშვიდებელი გახსნა და დალიო,
 და ერთხელაც იმდენი დალიო,
 აღარასდროს გამოგელვიძოს.
 ყოველთვის, როცა ჩემს სამშობლოზე გიყვებოდი,
 ჩემი თვალები იყო ფართო
 და შენ მათში ჩემს ერთადერთ ქვეყანას ხედავდი.
 უბრალოდ, რატომღაც, ორივეს დაგვაკინწყდა –
 მე ახლომხედველი ვარ,
 ამიტომაც ვერასდროს ვამჩნევდი
 ჭუჭყს, რომელიც ზღვის ტალღებს მოჰყვება,
 მთებს შორის – უფსკრულებს,
 ამიტომაც არასოდეს არ მითქვამს შენთვის,
 რომ სინამდვილეში,
 დიდი ხანია, გაცვდა ჩემი სამშობლოს ფირუზიცა და ბურმუხიტც,
 და ახლა აქ არაფერს ისვრიან მიხანში ისე კარგად,
 როგორც ფურთხსა და ტალახს,
 რომ კაციჭამია მცენარეა ჩემი სამშობლო,
 რომელიც ჯერ ძვლებიანად გვსანსლავს,
 მერე კი ველარ გვინელებს და უკან გვაფურთხებს,
 რომ აქ ხანდახან ჰაერიც კი ისეთი მძიმეა,
 თითქოს კლდიდან მოწყვეტილი ლოდები
 მკერდზე დაგეყარა,
 მხრებზე დაგეყარა,
 თითქოს ზურგზე მთელი მთა მოიგდე,
 მილოღავ, მიათრევ და ვერავის აჩეჩებ –
 ამ მთასაც შენი სამშობლო ჰქვია,
 ხელს არავინ წამოგაშველებს.
 არც ის მითქვამს ოდესმე შენთვის,
 რომ ჩვენთან ბრმა ტყვიით მეტი კვდება,
 ვიდრე ბრძოლის ველზე,
 და საბოლოოდ, ყველა მათგანის გულზე დაყრილი მშობელი მიწა,
 მსუბუქი კი არა,
 ბედის ბორბალივით მძიმეა.
 არ მითქვამს, რომ აქ სიყვარული ხანდახან, სირცხვილია,
 განსაკუთრებით, თუ ქალი ხარ და ხმამალა გიყვარს,
 აქ სიყვარული არ გავს გვირილებიან, გაშლილ მინდორს,
 სადაც სუნქავს კანიც და მიწაც,
 ჩემს სამშობლოში სიყვარული არის ისეთი უცნაური და
 მოუხერხებელი,
 როგორიც ჩვენი მთის ბილიკები,
 სადაც მხოლოდ ცხვრებსა და გარეულ თხებს შეუძლიათ გავლა.
 შემომხედე!
 მე ისევ გიყვები ჩემს სამშობლოზე,

eiti nuo slenksčio prie slenksčio.
Sakiau tau,
kad mūsų vandens skonis kitoks,
net tuomet, kai tenka dažnai
gerti jį ištirpinus raminamuosius,
o sykį išgerti tiek,
kad nebepabustum.
Pasakodavau tau apie savo tėvynę
visad plačiai atmerkus akis,
ir jose tu matydavai vienintelę mano šalį.
Tiesiog kažkodėl abu pamiršom –
esu trumparegė,
todėl niekad nepastebėdavau
jūros bangų sunešto purvo,
tarpukalnėse atsiveriančių bedugnių,
štai kodėl niekad tau nesakiau,
kad iš tiesų
seniai išblėso mano tėvynės turkio dangus ir smaragdinė žemė
ir ten dabar ne kuo nors kitu
šitaip taikliai šaudoma į taikinius,
kaip tik purvu ir spjaudalais,
kad mano tėvynė yra augalas žmogėdra,
iš pradžių ji surija mus su visais kaulais,
paskui negali suvirškinti ir išspjauna atgal,
kad kartais net oras jos būna toks sunkus,
tarsi tai būtų nuo uolos atskilę akmenys,
prislėgę krūtine,
prislėgę pečius,
lyg būtum užsivertęs ant nugaros visą kalną,
vos pavilktum, bet niekam negalėtum atiduoti, –
šis kalnas irgi vadinamas tavo tėvynė,
ir niekas neišties tau rankos.
Niekad tau nesakiau,
kad daugiau žmonių čia žūsta nuo paklydusios kulkos
nei mūsų lauke,
ir galiausiai visų jų širdis užberia tėviškės žemė,
nelengva ji,
sunki tarytum likimo ratas.
Nesakiau, kad meilė čia kartais tampa gėda,
ypač jei esi moteris ir myli garsiai,
meilė čia nepanaši į plačią ramunių pievą,
kur ir oda kvėpuoja, ir žemė,
mano tėvynėj meilė keista ir nepatogi,
kaip mūsų kalnų takai,
pereinami tik avims ir kalnų ožiams.
Pažvelk į mane!

გიყვები სხვა ისტორიას,
 გიყვები, როგორ შემსვეს ჯორზე უკუღმა
 და სოფელ-სოფელ მათრიეს,
 როგორ ჩამივარდა ფეხი ნაპრალში
 და რადგან არავინ მომეშველა,
 როგორ მოვიჭერი ფეხი და თავი გადავიჩინე.
 გიყვები, როგორ არ ვუყვარვარ მას,
 ვინც შენს მაგივრად, გულის სულ სხვა ნაწილით მიყვარს,
 მიყვარს უფრო ხმაღალა, ვიდრე ნებადართულია,
 უფრო გაბედილად, ვიდრე ამის ნებას ჩემი მანდილი მაძლევს.
 ვდგავარ მარტო ჩემი ქალაქის ცარიელ მოედანზე
 და შორიდან გიყვები,
 რომ ახლა მივხვდი, არასოდეს მქონიდა სახლი
 და ეს ღვარცოფიც, ქუჩაში რომ მიედინება,
 სხვა არაფერია, თუ არა ჩემი ცრემლი,
 დედინაცვლის საამებლად რომ ვაგრძელებ
 და ბოლოს, რადგან ჭურჭელი არ მეყო,
 გადმოვიდა და წაღეკა ერთი ცოდვილის წილი სამყარო.

შემომხედე!

მე მინდა, გკითხო,
 როცა ჩვენი ქალაქის დათოვლილ აეროპორტში
 ისე დაგტოვე, რომ უკან მოხედვაზე არც მიფიქრია,
 რატომ არ დამედევენ უკან,
 რატომ არ მომკიდე ხელი
 და რატომ არ მითხარი,
 რომ ზოგჯერ სწორედ უსამშობლობაა თავისუფლება
 და რომ უფრო მეტად უნდა მყვარებოდი, ვიდრე ჩემი მიწა,
 რომელმაც არ მიმიღო,
 დამმარხა და მერე,
 რადგან გულზე მძიმედ დავაწევი,
 გადმომაფურთხა.

Vėl pasakoju tau apie savo tėvynę,
 pasakoju dar vieną istoriją,
 pasakoju, kaip mane pasodino ant asilo atbulą
 ir vežiojo po kaimus,
 kaip aš įkritau į duobę
 ir niekas man nepadėjo,
 kaip išsigelbėjau nusikirtusi koją.
 Pasakoju tau, kaip manęs nebemyli
 tai, kas atstoja tave,
 ir ką pati myliu visai kita širdies dalimi,
 garsiau, nei man galima,
 drąsiau, nei leidžia gobianti skara,
 stoviu viena tuščioj savojo miesto aikštėj
 ir iš tolo sakau tau:
 dabar supratau, kad niekad neturėjau namų
 ir tie gatvėmis nuo kalnų pasruvę upeliai
 tėra mano ašaros,
 kurias kaupiau, kad įtikčiau pamotei,
 ir kai galiausiai pritrūkau indų,
 jos nuplukdė vienai nusidėjėlei dalį pasaulio.

Pažvelk į mane!
 Noriu paklausti:
 kai palikau tave apsnigtame mūsų miesto oro uoste,
 nė neketindama dar atsigręžti –
 kodėl nebėgai man iš paskos,
 kodėl nesulaikei už rankos,
 kodėl nepasakei,
 jog kai kada likti be šalies yra laisvė,
 jog turėjau mylėti tave dar labiau nei savo žemę,
 kuri manęs nepriėmė,
 kuri palaidojo mane, o paskui
 pernelyg sprangią
 išspjovė laukan.

Simonas Bernotas

/ Lietuva / Lithuania /

Simonas Bernotas gimė 1993 m. Kaune. Baigė Vilniaus universiteto lietuvių filologijos ir ispanų kalbos bakalauro bei intermedialių literatūros studijų magistro studijas. Gyvena Vilniuje. Už 2019 m. išleistą poezijos rinkinį *Reivas* įvertintas Kultūros ministerijos Metų

debiuto premija. 2022 m. tapo Romos tarpdisciplininės bienalės „MArteLive“ literatūros sekcijos laimėtoju. 2023 m. išleista antroji knyga *Pasakų parkas* įtraukta į LLTI Kūrybiškiausių knygų dvyliktuką, nominuota Metų poezijos knygos

Photo by A. Sartanavičius

rinkimuose, apdovanota Jaunojo jot-

vingio premija. Eilėraščių išversta į vokiečių, prancūzų, lenkų, anglų, estų, latvių kalbas.

Pasaulio ateitis mano rankose

ramiai gurkšnojant šesťą septintą
alaus apšnekant orus
priskrenda helikopteris
privažiuoja du s klasės mersai
išlipa deimantinė palyda
prieina prie staliuko sako Bernotai blecha
very important zoom meeting
nulemsiantis Lietuvos ateitį
išgelbėsiantis nuo globalinės katastrofos
o tu kiurksai čia apdujęs
še čiut čiut pašniot kad išsiblaivytum
še nuliovas kostiumas
še slaptažodis
junkis
esi pakankamas
esi visiškai pakankamas
esi visiškai absoliučiai pakankamas

Trumpa pasivaikščiojimo dainelė

Pažadintas mirties baimės atsibundi ryte
Kaip vakar gimęs

Loterijos bilietą vėjas šokdina nuo grindinio
Kitas bus laimingas

Simonas Bernotas was born in 1993 in Kaunas. He graduated from Vilnius University with a bachelor's degree in Lithuanian philology and Spanish language, and a master's degree in intermedial literary studies. He currently lives in Vilnius. For his poetry collection *Reivas* (Rave), published in 2019, he was awarded the Debut

of the Year Award by the Ministry of Culture of the Republic of Lithuania. In 2022, he was selected among the winners of the literature section of the interdisciplinary biennial *Martelive* in Rome. His second book, *Pasakų parkas* (Fairy Tale Park) published in 2023, was included in the Lithuanian Institute of Literature and Folklore's

top twelve most creative books, was a finalist in the Poetry Book of the Year award, and won the Young Yotvingian Prize. His poems have been translated into German, French, Polish, English, Estonian, and Latvian. He translates Spanish language poetry and works for the Baziliskas publishing house.

The Future of the World Is in My Hands

so here i am casually sipping on my sixth or seventh
pint discussing the weather
when a helicopter flies in
and two s-class benzes drive up
an ultra-fancy entourage gets out
comes up to my table and says bloody hell Bernotas
there's a very important zoom meeting
that will determine Lithuania's future
and save us from global catastrophe
and you're loitering here all spaced out
here's a little bump to sober you up
here's a first-rate suit
here's the password
join us
you're good enough
you're totally enough
you're totally absolutely enough

A Short Song for a Stroll

Rise and shine with the fear of death in your mind
Feeling fresh

A lottery ticket dances in gusts of wind on the pavement
Better luck next time

Vaikas laksto įsitvėręs žaislinį AK 47

Kokį gražų lavoną auginate

Mergina su šuniuku nuveja mintį

Gal galima loti tyliau

Prisėdus ant suoliuko prilimpama

Atsargiai dažyta

Balandžiai ir varnos balandžiai ir varnos

Balandžiai ir varnos balandžiai ir varnos

Senis įnirtingai rausiasi šiukšliadėžėje

Galbūt reiktų paieškoti gražesnių įvaizdžių

Balandžiai ir varnos balandžiai ir varnos

Balandžiai ir varnos balandžiai ir varnos

Kryžiažodis moters vardas penkios raidės pirma raidė M

Meilė trunka trejus metus ne netinka

Kiek laiko trunka neapykanta

Šimtą tris minutes

Pravažiuojančiam katafalke raudonas balionas

Kilus nesklandumų kelkite rankas į viršų

Prie perėjos nutrenkia žaibas

Nesiseka gyvenime seksis po mirties

Receptas vandalui

Tatuiruotės auskarai pagal skonį

Agitacinius plakatus sutrinti į miltus

Pagardinus šlakeliu savigailos sušnioti

Nulaužus kelio ženklą

Aistringai maišyti juo vidury sankryžos

Trylika tuzinų kartų prieš laikrodžio rodyklę

Piko valandą

Užjuodint šviesoforo trispalvę

Aitriems vairuotojams sviesti po supuvusį kiaušinį

Žviegiant TuOJ IŠSiRIS! TuOJ IŠSiRIS! TuOJ IŠSiRIS!

Kylant įniršio putoms

Užsimojus vožti niekuo dėtam praeiviui

Jis to nusipelnė

A child plays with a toy AK-47 clutched in his hands
What a beautiful corpse you're raising

A thought chased away by some girl with her dog
Can you bark quieter

The bench sticks when you sit
Caution wet paint

Pigeons and crows pigeons and crows
Pigeons and crows pigeons and crows

Some geezer is rifling through the trash
Perhaps a search for better tropes is warranted

Pigeons and crows pigeons and crows
Pigeons and crows pigeons and crows

Crossword female name four letters first letter L
Love lasts three years nope that's not it

How long does hate last
A hundred and three minutes

A red balloon in a hearse driving by
Raise your hands if you have any issues

Struck by lightning at the pedestrian crossing
Better luck after death

Recipe for a Vandal

Tattoos and piercings as you like it
Grind your propaganda posters to flour
And snort them with a dash of self-pity
Upon breaking the road sign
Stir it in a passionate circle in the middle of the intersection
Thirteen dozen times counterclockwise
During rush hour
Blacken the tricolor of the traffic lights
Toss a rotten egg at each bitter driver
Screaming It's hAtCHinG! It's hAtCHinG! It's hAtCHinG!
Foaming with rage
And ready to strike an innocent bystander
Because they deserve it

Užvirus aistroms
 Grakščiai įteikti skiltelę citrinos
 Senutei gėlių pardavėjai
 Ir nešvankiai uždainuoti
 Galų gale
 Ant saulės disko užpiešti falą
 Kad įdienojus
 Visi paspringtų
 Švarus vanduo nuo kisieliaus
 Arabijos princas Afrikos karalius
 Tomas Smitas
 Oficialiu emailu siunčia širdingiausių linkėjimus
 Dovanoja 100 milijonų svarų ir pusę karalystės
 Malonėkite savo sąskaitos numerį įrašyti čia:

Meilė iš paskutinio žvilgsnio

žvilgsniai susidūrė
 avarija pareikalavo
 aukų

iš vakaro nuolaužų
 pavyko ištraukti
 du kūnus

jų veiduose
 amžiams sustingusios
 šypsenos

Nykštukai

mažose trobelėse
 gyvena maži žmogeliai
 jie dirba mažus darbelius
 skaičiuoja smulkius pinigėlius
 juos vargina nedideli vargai
 vargeli tu mano vargeli
 sušnabžda mažas žmogelis
 bet toliau uoliai darbuojasi
 ir laukia mažų švenčių
 pavyzdžiui kai sūnelis
 toks mažas mažutėlis
 aguonos grūdelis

While passions run high
Gracefully gift a slice of lemon
To an old lady who sells flowers
And start an obscene song
Finally
Draw a phallic shape on the disk of the sun
So that everyone chokes
In broad daylight
Nine degrees of separation
Arabian prince African king
Tom Smith
Officially sends his most cordial regards by email
Ready to give away 100 million pounds and half of his kingdom
Please provide your bank account number below:
.....

Love at Last Sight

their eyes met
the accident proved
to be fatal

two bodies recovered
successfully from
the evening's wreckage

their faces
forever frozen
into a smile

Dwarves

tiny little people living
in tiny little huts
they do their tiny little tasks
and count miniscule coins
small troubles weighing down their poor souls
poor soul, my poor soul
the tiny man whispers
but keeps doing his task
waiting for tiny holidays
like when his little son
that itsy bitsy
poppy seed

ištars pirmą žodelį
ar žengs pirmą žingsnelį
savo netolimoje kelionėje
bėga dienos dieneles
pilkos naktelės
kol nutinka įvykėlis
ir susiburia visi mažieji
į mažąjį susibūrimą
ir aptaria trumpai drūtai
kaip antai:

- Demokratiškose ir nekorumpuotose valstybėse toks individas būtų izoliuotas nuo visuomenės jau seniai. Blogis ant kojųčių.
- Skamba kaip paauglio sapaliojimai, kai jis persipjauna riešus dėl dėmesio stokos.
- Nereikia paranojiškomis isterijomis ir manijomis bandyti nukreipti visų dėmesį.
- Tai gal pagaliau išsinešdinsi į savo tėvynę, išsigelbėsi nuo genocido.

pasisako visi ir
tada eina kas sau
kuo toliau
tolėlėlėliau

Arbatėlė

Raudonam veidrody
Gurkšnojam arbatėlę
Šuoliuoja baltas triušis
Kalbos šuorus veja

Salsvi miego sausainiai
Sugįžęs rytmečio pienas
Nekviesto svečio kaukolėj
Cukraus gabalėliai

Už raudonojo veidrodžio rėmo
tyko mirtis
Pabūk dar valandėlę

Reklaminė pauzė

poetas maukia pepsi
mašina geidulius
geresnis poetas kilsteli coca cola
už taiką įsivaizduojamybėje
ir už jos ribų

says his first words
or makes the first little step
in that short journey of his
days go by
dull nights fly by
until a little event happens
and all the tiny people converge
into the tiniest gathering
and proceed to discuss things
in such a way:
"In democratic and uncorrupt countries such an individual would have been
isolated and kept away from society a long time ago now. Evil on little legs."
"Sounds like an angsty teenager who would slit their wrists for attention."
"Stop using paranoid hysterias and manias to distract everyone's attention."
"Maybe you should just go back to your country, save yourself from the
genocide."
everybody says their piece
and carries on
carrying on
andonandon

Tea Time

We're drinking tea
In a red mirror
A white rabbit hops
Driving gusts of language

Sweet cookies of sleep
Sour milk of dawn
Little pieces of sugar
In the skull of an unexpected guest

Beyond the red mirror's frame
 death lurks
Stay a moment more

Commercial Break

a poet guzzles pepsi
sating his desires
a better poet raises a can of coca cola
toasting imaginarian peace
and beyond

geriausias poetas girkšteli neptūno
į sveikatą jūsų ir mūsų
poetas kremta estrella
nes žvaigždėtas dangus
geresnis poetas kremta lays
saulė niekada nenusileis
geriausias poetas nesikremta
kokią televiziją žiūri
geras poetas o puikus
poetas žiūri pro langą
lapkritį lyja
klaikiai burzgia motoras
praeiviai
susigūžę
metas
grįžti į eterį

the best poet drinks from a bottle of neptūnas spring water
to your and our health
a poet opens a bag of estrella
because the sky is laden with stars
a better poet eats lays
the sun always stays
the best poet isn't concerned with
the tv shows watched by
a good poet while an excellent
poet watches through the window
it's raining in November
the engine roars terribly
passersby
hunching
it's time
to return to our broadcast

Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas

Miłosz Biedrzycki

/ Lenkija / Poland /

Miłosz Biedrzycki was born in 1967 in Koper, Slovenia. He graduated from the Academy of Mining and Metallurgy in Kraków, and is a geophysical engineer. He is part of the "Brulion Generation" associated with the literary magazine *Brulion*; he also writes under the abbreviation MLB. He is the author of nine poetry collections, and his poetry books have been published in the US, Slovenia, and Ukraine. His poems translated into English have appeared

in *Boston Review*, *Fence*, *Washington Square Review* and other journals. The most important collections of recent years are: *Sofostrofa i inne wiersze* (Sofostrofa and Other Poems, 2007, nominated for the Gdynia Literary Prize), *Porumb* (2013, nominated for the Orpheus and Silesius Prizes), and *Wiosna ludzi* (Spring of People, 2022, nominated for the Silesius Prize). He and his mother, Katarina Šalamun-Biedrzycka, translated a book by the

Slovenian poet Uroš Zupan which won the Wisława Szymborska Prize. He has also translated books by Slovenian poets Meta Kušar, Katja Gorečan, Anja Golob, Aleš Šteger, and his uncle, the modern-classic Slovenian poet Tomaž Šalamun. In 2013, he participated in Lithuania's Poetry Spring festival, and his poems were published in the local literary press.

Salátka z czerwoną fasolą, doskonale!

sałatka z czerwoną fasolą, doskonale!
ocet, olej, sól i trochę pieprzu
w restauracji dworcowej w Lublanie
poczułem się jak stary
wśród kręcących się nocnych duchów
„o czym rozmawialiście z wujem Renkiem?”
chciała później wiedzieć mama
„czy nie rozboli mnie brzuch po fasoli!”
– wypaliłem, rozbawiając wszystkich
potem jeszcze kilka razy próbowałem tego grepsu
ale był już raczej przeterminowany.

(któż nie zasługiwałby na anioła
co go wytrąci z bezruchu
i przesunie widmo do przedziału widzialnego
niektóre kwilą jednak zbyt cichutko)

tak naprawdę pytał jeszcze, czy nie chcę posłuchać
Jefferson Airplane albo czegoś
więc pewnie wylądowaliśmy też w jego mieszkaniu
„nie lubię dżezu”, oświadczyłem, zadowolony z siebie
„to raczej jest rock”, wymamrotał, jakby zawiedziony
że nie udało mu się złapać kontaktu z młodszym pokoleniem
byłem naprawdę za smarkaty, nawet na rokendrola
wsiadł w pociąg do Duino i tyleśmy go widzieli.

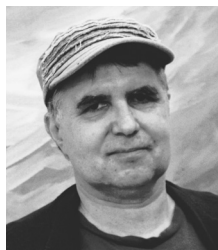
Milošas Biedžyckis gimė 1967 m. Koperyje, Slovėnijoje. Baigė Krokuvos kalnakasybos ir metalurgijos akademijos studijas, inžinierius geofizikas. Siejamas su literatūros žurnalo *brulion* karta; taip pat pasirašo santrumpa MLB. Devynių poezijos rinkinių autorius, jo eilėraščių knygos išleistos ir JAV, Slovėnijoje, Ukrainoje. Svarbiausi pastarųjų metų rinkiniai: *Sofostrofa i inne*

wiersze (Sofostrofa ir kiti eilėraščiai, 2007, nominuotas Gdynės literatūros premijai), Porumb (2013, nominuotas Orfėjo ir Sileziečio premijoms), Wiosna ludzi (Žmonių pavasaris, 2022, nominuotas Sileziečio premijai). Kartu su motina Katarina Šalamun-Biedrzycka jo išversta slovėnų poeto Urošo Zupano knyga pelnė Wislawos Szymborskos premiją. Išvertė slovėnų

poetų
Metos
Kušar,

Katjos Gorečan, Anjos Golob, Alešo Štegerio ir savo dėdės, slovėnų poezijos klasiko Tomažo Šalamuno knygas. 2013 m. dalyvavo „Poezijos pavasaryje“, jo eilėraščių spausdinta žurnale *Literatūra ir menas* ir savaitraštyje *Šiaurės Atėnai*.

Photo by E. Kotarbińska

Salotos su raudonomis pupelėmis, tobulybė!

salotos su raudonomis pupelėmis, tobulybė!
actas, aliejus, druska ir žiupsnelis pipirų
Liublianos stoties restorane
pasijutau tarsi senis
tarp slampinėjančių naktį vaiduoklių
„apie ką kalbėjotės su dėde Reneku?“
vėliau panoro sužinoti mama
„ar ne nuo tų pupų man žarnynas parūpo?“ –
atšoviau, pralinksmindamas visus
paskui dar kelis kartus išbandžiau šį sąmojų
bet tikriausiai jo galiojimas buvo pasibaigęs.

(juk kas nenusipelnė angelo
kuris išjudintų iš sąstingio
ir perkeltų pamėklę į regimą sritį
bet kai kurie cypsi pernelyg jau patyliukais)

iš tiesų jis dar teiravosi, ar nenorėčiau pasiklausyti
Jefferson Airplane arba dar ko nors
taigi matyt atsidūrėme jo bute
„nemėgstu džiaz“, atšoviau patenkintas savimi
„tai veikiau rokas“, sumurmėjo jis, tarsi nusivylęs
kad nepavyko užmegzti ryšio su jaunąja karta
buvau ištis pernelyg snarglius, net rokenrolui
įlipo į Duino traukinį, ir tiek jį tematėm.

Dlaczego by nie

Pomóż mi śpiewać rozbity dzbanek, wyszczerbioną duszę
w hotelowych dekoracjach, gdzie staruszek portier idiota
wytrzeszcza oczy i szczerzy się niepokojąco.

Powiedz też, jeśli możesz, bogini, jakie zrządzienia
przywiodły zręczliwego tupiącego jeża na środek asfaltu,
akurat kiedy jechało coś. Że leży teraz na boku, o igłach
częściowo sparciałych, z lilaróż wnętrznościami
rozłokowanymi wokół na kształt w sam raz śliczności
serca z pocztówki. Malowany dżbanku, szepcą zmysłowo
pokolenia, gdy stroszą sitowie na swojej uogólnionej głowie,
malowany dżbanku, głucha jest twoja dudnia, a z pustaci twojej
i Seneka nie poradzi nalać na pochyle drzewo.

Czy pamiętasz, jak przyszło do ciebie nowe pokolenie,
któremu dałaś karteczkę z adresem w pociągu, bo tak wzruszająco
wyglądał, kiedy spał? A może to nie była karteczka,
karteczkę zmyśliłem, może podyktowałaś adres, a on wklepał sobie
do smartfonu jak dzwonu lub organajzera jak ja cię przepraszam?
Albo po prostu przesłałaś mu myślą po blutucie, dlaczego by nie,
takie rzeczy się przecież teraz zdarzają, że nie idzie nadażyć.

Dość, że przyszedł na adres, akurat kończyliśmy śledzia w buraczkach,
i żeby nie przedłużać postanowiłaś, że idziemy tańczyć
z drugim rokiem prawa, trzecim rokiem prawa i administracji
oraz połowinkami zaocznego prawa, administracji i zarządzania
– impreza składowa. Na sali okazało się, że jest jeszcze połowa
czwartego stosunków i pierwszego -znawstwa, na krzywy ryj!
Wszystkie laski stoją w kolejce do ubikacji, wszystkie chłopaki
pilnują torebek laskom. Czy w ogóle ktoś tańczy? Ty
z tym Leszkiem czy Łukaszem na pewno, wyglądacie szalowo,
wasze kończyny tak do siebie pasują, uzupełniają się we wspólny rytm
jak na tamtym różowym de Kooningu, któregośmy podziwiali.

Moja kurtka zwinięta w kłębek na kształt zręczliwego jeża,
wciśnięta pod kinowy fotel w rogu, bo to jeden z lokali,
które chyba tanio biorą fotele z likwidowanych kin i ustawiają je
po kątach, nie ma, jak się najeść w atmosferze kurtuly.
Zaoszczędzam sobie długiego, długiego stania do dziury w murze,
gdzie rezyduje brodaty szatniarz jak drugie przyjsię, o którym
nawet niezręcznie myśleć. Wychodzę w świt,
oblażący trochę jak stare tapety, a trochę – inaczej.

Kodėl gi ne

Padėk man giedoti sudužusį ąsotį, ištrupėjusią sielą
viešbučio dekoracijose, kur senukas portjė idiotas
dėbso nerimastingai akis išpūtęs.

Dar pasakyk, jei gali, deive, kokie lėmimai
vedė ežį šiaušeklį atitrepsėti iki pat vidurio plento
kaip tik kažkam važiuojant. Tad drybso dabar ant šono,
spygliai pabrinkę, viduriai alyvų rausvumo
sugulė aplink ant asfalto kaip tik į dailutę
širdelę iš atviruko. ąsoti paišytas, jaudriai šnabžda kartos,
šiaušdamos vikšvas ant bendrinės savo galvos,
paišytas ąsoti, dusli tavo gaudelė, iš tavo tuštynės
net Seneka nepapils ant palinkusio medžio.

Ar meni, kaip aplankė tave naujoji karta,
jam davei traukinį kortelę su adresu, nes toks jaudinantis
tasai atrodė miegodamas? O gal ne kortelė tai buvo,
kortelę aš išgalvojau, gal adresą padiktavai, o jis užsirašė,
įgrojo sau išmaniuoju ar į kalendorių, atsiprašyčiau?
Ar tiesiog persiuntei mintimis per bliutūfą, kodėl gi ne,
juk tokių dalykų dabar nutinka, kad nespėji nė sekti.

Pakaks, kad jis atėjo tuo adresu, kaip tik baigėm silkę su burokėliais,
ir kad neužgaištume, nutarei, jog einam šokti
su antru teisės kursu, trečiuoju teisės ir administravimo
ir dar su mediumais – teisės, administravimo bei vadybos neakivaizdinio –
suneštinis balius. Salėje pasirodė, kad dar yra pusė
ketvirto kurso iš santykių ir pirmojo –logijos, kad tave kur sutrauktų!
Visos panikės stovi eilė prie tualetų, visi vyrukai
saugo panikių rankines. Ar iš viso kas nors šoka? Tu
su tuo Lešeku ar Lukašu tai jau tikrai kietai atrodot,
taip sutaria jūsų galūnės, papildydamos viena kitą bendru ritmu,
kaip iš to rožinio De Koningo, kuriuo gėrėjomės.

Mano striukė sujaukta į kamuoliuką tarsi šiaušeklis ežys,
įsprausta kertėj į kino sėdynę, nes čia viena iš tų įstaigų,
kurios turbūt pigiai prisirenka kėdžių iš uždaromų kino teatrų,
pasistato kampe, nes kaip neprisilakt atmosferoj kultūros.
Nebeprireikė man stovėti ilgiausiai, kol skylę pradilinsiu sienoj,
kurioj įsikūręs rūbininkas, barzdotas lyg antras atėjimas, apie tą
net nejauku galvoti. Išeinu apyaušriu,
šiek tiek apspurusiu, lyg seni tapetai, ir šiek tiek dar kitaip.

Kurczak Babel

To jest produkcja biopolityczna.
Przerabianie kurczaków na wiersze.
Przerabianie kurczaków na kupy,

to oczywiście częściej. Więc
i mniej interesująco. Mniej biopolitycznie.
Wiersze, podobnie jak koty,

przychodzą, kiedy chcą.
Trzeba im potem zmieniać żwirek.
„Zbryłam się”, mówi zantropomorfizowany

żwirek. „Zbryłam się”, mówi żwirek
głosem z brzucha niewolnika copywritingu.
Czterysta lat niewolnictwa

nazywało się: złota wolność.
Dzisiejszy dzień niewolnictwa ma na imię:
pokój i dobrobyt.

Wymyślający idee niewolnicy w boksach.
Platon się pomylił. Trudno go winić.
Trudno wiedzieć coś o życiu,

jeśli całe życie siedzi się w jaskini.
Idee trzeba dopiero nawymyślać.
Wysnuć z ciała. Z kurczaka. Biopolitycznie.

Chłopaki nad kurczakiem ciupią w karty.
Może już dość na dziś nawymyślali idei.
Zaglądam jednemu ponad ramieniem,

nad przepierzeniem. Ma trzy damy.
Nie wiem, czy to dobrze.
Mój kolega miał trzy damy i był z tego płacz.

Ja miałem ledwie dwie i był z tego płacz.
Tyle, że nie mam udziału
w niemowlaku in spe. Że kto inny podjął się

tej pracy biopolitycznej. Mam nadzieję,
że będzie szczęśliwa. Mam nadzieję,
że wszyscy będą szczęśliwi. Że urodzi po 17 marca

Babelio viščiukas

Tai – biopolitinė gamyba.
Perdirbti viščiukus į eilėraščių.
Perdirbti viščiukus į mėsą –

žinoma, šitaip būna dažniau. Taigi
ir ne taip įdomu. Ne taip biopolitiška.
Eilėraščiai, panašiai kaip katės,

ateina kada panorėję.
Paskui tenka keisti jiems kraiką.
„Gumuluojusi“, sako antropomorfizuotas

kraikas. „Gumuluojusi“, sako kraikas
balsu iš reklamos agentūros vergo pilvo.
Keturi šimtai metų vergovės

buvo vadinami auksine laisve.
Vergovė šiandien vadinama
taika ir geroje.

Idėjas išmąstantys vergai boksuose.
Platonas suklydo. Vargiai galėtų jį kaltinti.
Vargiai žinosi ką nors apie gyvenimą,

visą gyvenimą lindėdamas oloj.
Idėjų dar tik reikia primąstyti.
Ištraukti iš kūno. Iš viščiuko. Biopolitiškai.

Vaikinai pliekia kortomis susėdę prie viščiuko.
Gal jau šiandienai užtektinai primąstė idėjų.
Žiūriu vienam per petį,

palei pertvarą. Rankoj trys damos.
Nežinau, ar tai gerai.
Mano bičiulis turėjo tris damas, vienos tik raudos iš to.

Aš turėjau tik dvi, ir tai be raudų neišsiverčiau.
Laimė, nesu prisidėjęs
prie kūdikio *in spe*. Kažkas kitas ėmėsi

to biopolitinio darbo. Tikiuosi,
kad ji bus laiminga. Tikiuosi,
kad bus laimingi visi. Kad pagimdys po kovo 17

i będzie miała dłuższy urlop macierzyński.
Uwaga, w tym miejscu następuje moment
społecznej odpowiedzialności literatury. Poinformować

obywateli, że na każdego niemowlaka
urodzonego 16 marca albo wcześniej
przypada o połowę mniej urlopu

macierzyńskiego niż na urodzonego
17 marca albo później*.
Nie wszyscy o tym wiedzą.

Sam bym nie wiedział, gdyby nie. Mam nadzieję,
że wszystko ułoży się dobrze. Najlepiej. Że czelabiński
deszcz meteorów przemieni się w deszcz miłości.

Że deszcz miłości wnuknie w warstwy atmosfery.
Bez kuli ognia, bez szkód na budynkach.
Tylko przepiękne kolory dla wszystkich

od początku nieba do samego końca.

* Już nieaktualne. W następstwie zwycięskiej walki
samozorganizowanego społeczeństwa, urlopy macierzyńskie
zostały zrównane. Oby tak dalej.

Przylapałam Czesława Miłosza przed śmiercią

Przylapałam Czesława Miłosza przed śmiercią,
jak na ulicy Senackiej jadł pizzę z tekturki.

Już nigdy nie będę w stanie
zaakceptować go jako autorytet.

Co tam: jadł. Wyżerał. Rękami. Ten,
co najbardziej miał cenić porcelanę. Nigdy.

Jeśli odrzucimy integralność dzieła i życia,
co nam zostanie? Anomia.

Co mruczysz? Że gdybyś w wierszu napisał
o tym, jak dusisz niemowlaki i zjadasz je na śniadanie?

ir gaus ilgesnių motinystės atostogų.
Dėmesio, štai dabar literatūrai ateina
socialinės atsakomybės akimirka. Pranešti

piliečiams, kad kiekvienam kūdikiui,
gimusiam kovo 16 arba anksčiau,
tenka perpus trumpesnės motinystės

atostogos nei gimusiam
kovo 17 ar vėliau*.
Ne visi tai žino.

Pats nežinočiau, jeigu ne. Tikiuosi, kad viskas
susiklostys gerai. Kuo palankiausiai. Kad Čeliabinsko
meteorų lietus virs meilės lietum.

Kad meilės lietus įsiskverbs į atmosferos sluoksnius.
Nebus ugnies rutulio, nebus apgriautų pastatų.
Tik tai įstabios spalvos visiems

nuo ten, kur dangus prasideda, iki pat galo.

* Jau nebegalioja. Susiorganizavusi visuomenė iškovojo, kad
motinystės atostogos būtų suvienodintos. Norėtusi, kad taip būtų
ir toliau.

Pričiupau Česlovą Milošą gyvenimo gale

Pričiupau Česlovą Milošą gyvenimo gale,
Senato gatvėj valgantį picą iš kartoninės dėžutės.

Jau niekad nebeįstengsiu
vertinti jo kaip autoriteto.

Kur jau ten valgė. Kimšo. Rankomis. Tas,
kuris atseit labiausiai vertino porcelianą. Niekados.

Jei atsisakysim kūrybos ir gyvenimo vientisumo,
kas liks mums? Anomija.

Ką murmi? Atseit, kas, jei eilėraštyje parašytum,
jog smaugi kūdikius ir valgai juos pusryčiams?

Po pierwsze, trochę cię znamy
i wiedzielibyśmy, że robisz sobie jaja.

Prawdopodobnie. Po drugie, nawet gdyby to była
prawda, to wcale nie stawiałoby cię

w dobrym świetle.

Poeta Porumbescu na szlaku pobudzenia

Nie ma drugiej takiej.
Ten świat jest szczerze obdarowany.
Równomiernie błogosławiony.
Ale drugiej takiej, nie ma drugiej takiej jak ty.

W długiej ciemnej nocy oddzielenia
Słońca ulitowały się nade mną
i rzutowały obrazy na dno oka.
To jest dom, to pieniądze, to jest dobre jedzenie, mówiły.
Szanuję je, odpowiadałem, ale nie czułem się pobudzony.
Wtedy pokazały mi ciebie
i słowa same z siebie wypiętrzyły się z gardła.

Bez nogi narodu utykam po świecie.
Bez nogi religii pętam się po świecie.
Bez kuli narodu wyskakuję ponad Słońce i Księżyc.
Bez kuli religii patrzę w twoją twarz.

Pirmiausia, šiek tiek tave pažįstam
ir suprastume, kad išsidirbinėji.

Turbūt. Antra, net jei būtų
tiesa, tai anaip tol nesakytų apie tave

nieko gero.

Poetas Porumbesku sužadavimo kelyje

Nėra antros tokios.
Šis pasaulis dosniai apdovanotas.
Tolygiai palaimintas.
Bet antros tokios nėra, antros tokios kaip tu.

Naktį ilgą, tamsią, kai viskas buvo atskirta,
manęs pagailėjusios Saulės
rodė vaizdinius akies dugne.
Štai namai, štai pinigai, štai gardus valgis, sakė jos.
Gerbiu visa tai, atsakiau, bet nesijutau sužadintas.
Tada parodė man tave,
ir žodžiai iš gerklės jau stiebėsi patys.

Be tautos kojos klibinkščiuoju per pasaulį.
Be religijos kojos po pasaulį klaipinėju.
Be tautos ramento iššoku virš Saulės ir Mėnulio.
Be religijos ramento žiūriu tau į veidą.

Erika Drungytė

/ Lietuva / Lithuania /

Erika Drungytė gimė 1971 m. Kaune. Klaipėdos universitete studijavo lietuvių filologiją ir teatrologiją. Kauno Vytauto Didžiojo universitete apgynė daktaro disertaciją *Vytauto P. Bložės kūryba*. Nuo 2016 m. – kultūros ir meno žurnalo *Nemunas* vyriausioji redaktorė. Išleido šešis poezijos rinkinius. Išvertė iš latvių kalbos Māros

Zālītės romanus *Rojaus paukščiiai* ir *Penki pirštai*, Lianos Langos eilėraščių knygą *Vienišieji*, sudarė ir išvertė šiuolaikinės latvių poezijos antologiją *Pavasaris bus kaip visuomet*. Pelnė S. Nėries premiją (už rinkinį *Rūkas ir vėjas*), A. Baranausko, B. Brazdžionio, E. Mezginaitės premijas (už rinkinį *Patria*), J. Aisčio premiją (už rinkinį

Kalnas ir miestas), „Poezijos pavasario“ premiją už pasaulio poezijos vertimus į lietuvių kalbą, B. Savukyno premiją ir daug kitų apdovanojimų. Trijų vaikų mama, gyvena sodyboje netoli Druskininkų, puoselėja sodą ir rengia kamerinius kultūros susibuvimus.

Antonio Lucio

Iš rododendro pumpurų / alyvų balto brinksmo
Tarytum seno turgaus – žvirblių triukšmo krūmuos
Iš mikroskopinių tulpiarausių aplinkui tvenkinį
Ir garo iš žolės burnos / kai atsidūsta imant temti

Iš ryto / perlamutrinių varnėnų gerklėmis papjauto
Kieme kaimynės katino / įstrigusio šakoj prie inkilo
Snieguolių batalionų patvoriuos apskretusiuose
Ir kielės / vabalaujančios ant lysvių besimuistančių

Iš šiltnamyje rupūžės / apsimetančios grumstu molio
Tuščios lapų krūvos / per visą žiemą okupuotos ežio
Ir saulėtojo lango musių / prisikėlusių iš mirusiųjų
Prasikala *La primavera* gaivalas / *Allegro* / Mano metas

Romėnai

Rugpjūtį / stebėdami mus užliejantį
begalinį žvaigždynų konglomeratą
gaudėme burnas pražioję
tą mirgančią baltą neaprépiamybę
netirpstančią ir neišnykstančią
tirštėjančią be pabaigos

Prazvimbiantys meteorai / kometos
ir kitos panašios būtybės

Erika Drungytė was born in 1971 in Kaunas. She studied Lithuanian philology and theater at Klaipėda University. She defended her doctoral dissertation on the work of Vytautas Bložė at Vytautas Magnus University in Kaunas. Since 2016, she has been the editor-in-chief of the culture and

arts magazine *Nemunas*. She has published six poetry collections and has translated two novels by Māra Zāliņa from Latvian, a collection of poetry by Liana Langa, and compiled and translated an anthology of contemporary Latvian poetry. She has received the Nēris, Baranauskas,

Brazdžionis, Mezginaitė, and Aistis prizes for her poetry, and the Poetry Spring Prize for translations of world poetry into Lithuanian. A mother of three, she lives on a homestead near Druskininkai where she cultivates a garden and organizes cultural salons.

Antonio Lucio

From rhododendron buds / from lilacs swelling white
Like an old marketplace – the hubbub of sparrows in the brush
From the microscopic tulip-grubbers around the pond
From steam out of grasses' mouths / when they sigh at dusk

From the morning cut / by the nacre throats of starlings
From the neighbor's cat / stuck on a branch by the birdhouse
Battalions of snowdrops by the ramshackle fence
And wagtails / hunting bugs on the stirring garden beds

From the toads of the greenhouse / acting like clods of clay
From the empty leaf pile / occupied all winter by the hedgehog
From the sun-lit window stuck with flies / now risen from the dead
An elemental *La primavera* rings out / *Allegro* / It's my time

Romans

In August / watching the conglomerate
of endless stars wash over us
we captured with open mouths
that glimmering white incomprehensibility
that neither melts nor vanishes
but grows thicker without end

Meteors and comets / and similar beings
streaked across our sight

privertę šoktelt iš džiaugsmo tarytum
Elzbietos kūdikį įsčiose
atidengė visą Jo kurtą bekraštį vitražą
su milijardais stikliukų binoklyje

Į jį žvelgdami matėm judančius
gyvus laikus nuo pradžios
ir juose visa šitaip be galo virpėjo
tarsi baltos romėnų užuolaidos
švelnaus vėjo brize tarp kolonų pridengusios
tylią aimaną moters

Apalpusios vyro palaimoje tarsi
dainuotų Lisa Gerrard / o mes aiškiai
suprastume josios kurtąją kalbą
kelionės motyvą ir tai / kur išeisim jei čia
rugpjūtyje / būsim patyrę –
dabar jau laisvi

Dabar yra vasara

Viskas / ką tau pasakojau / kažkada buvo eilinė
Kasdienybės rutina – taip nesvarbu / taip lengva
Žiauriai paprasta // Dabar / kai mėginu atrestauruoti
Laiko atkarpas / susigeria jos lyg sviestas į šiltą duoną
Ir bendram istorijos fone išnyksta žmonės
Jų vardai / prisilietimai / žodžiai // Buvojimas
Tol tik yra / kol šnekasi po mėta du žali voraiukai
Paskui viskas kaip visad: varlė vorą / o varlę gandras
O gandrą žaibas / o kalnas žaibą / o ugnys kalną
Dabar pilni krematoriumai to / ką tau pasakojau
Visi kažkur išliepsnoja / vis tuščiau ir tuščiau
Ir ta duona / visa permirkus mano ant jos teptom
Dramom // dabar skrenda miesto varnos snape
Komiška / tikrai komiška visa pasaulio istorija
Ir jei ne tos ežero pakraštyje pražydusios baltos
Šeivamedžio galvos / tebeieškočiau / kas kaltas

made us jump for joy like
Elizabeth's child in the womb
the boundless stained glass of His creation
was revealed by myriad binocular lenses

And watching it all we saw the living
foment of times from the past
where everything shimmered
like white Roman curtains
in a gentle breeze between columns
hiding a woman's subdued moan

As she fainted in the the bliss of a man
as in a song by Lisa Gerrard / and we
could understand her imagined speech
with the motif of a journey / where we go
if here in August / we have experienced –
we are free at last

It's Summer Now

Everything / that I've told you / once was
Everyday routine – so unimportant / so easy
So ordinary // Now / when I try to restore it
Segments of time / soak like butter into warm bread
And people vanish into the background of history
Their names / their touch / their words // Abiding
As long as this / two green spiders speaking in the mint
Then everything goes: spider to frog / frog to heron
And heron to lightning / lightning to hill / hill to fire
And now the crematoriums are full / full of what I told you
Everyone flames upwards / and it's emptier and emptier
And that bread / all soaked with what I spread
My dramas / held now in the beak of a city crow
Comical / the history of the world is so comical
And if not for the elder buds bursting white at the edge
of the lake / I'd still be looking / for someone to blame

Šv. Luko spalvis

Tai rudenio metas –
 Saldžių uogienių stiklainiai
 Užkonservavę šilumą ir spalvas
 Sodai pūvančių obuolių
 Užklupti desperatiškų širšių
 Siunčiantys ilgesio kvapą laukais
 Juose styro liūdni bulvienojai
 Virkštimis prisirišę prie žemės
 Nudžiūvę ir neatgimsiantys
 Vėlyvių nuodingos melodijos
 Gražios ir gundančios. Mirtinos
 Tai smėlynų žydėjimo laikas
 Viršių tiltams susproguos
 Gražiausia versija tavojo *dolce vita*
 Kasmet vis labiau ir labiau iki ašarų
 Tai metas rudens
 Kuriame negali net ištart *aleliuja*
 Bet nuo momento iki paširdžių
 Tave perveria *amen* – toks gaudulingas
 Kad jau ir žinai – visa visa nukrito
 Dabar – esi nuogas ir pasirengęs

Ramybės rex

Užsikirsdamas tarytum dantratis
 Sprangaus ritmo skiemenis tęsdamas
 Dangaus grindiniu šaižiai tratėdamas
 Kalendoriun įsibruka lapkritis
 Ir jis bilda kiekvienu akmeniu
 Įsiveržia karališkon Krokuvon
 Rečituoja karūnų dantiraščius
 Be vardų ir be datų – vien „Rex“
 O lietus plauna antkapių nugaras
 O lietus yra chrizantemos
 O jos baltos lyg juodas kartėlis
 Rytui siūlant pelynų kavos
 Ir kai šitaip visai viską merkia
 Kiaurai šalto kulkosvaidžio šlāpdriba
 Kaimo pakraščio kalvą sutvirtina
 Iš kažkur atsiradęs frontonas
 Ir kolonų dangun visos tiesiosios
 Išdidumo stygomis stojiškos
 Kai žinai – fronto linija baigiasi

The Autumn of St. Luke

Autumn is upon us –
Sweet jars of homemade jam
Preserving warmth and color
Orchards of rotting apples
Overrun by desperate hornets
Send their scents of yearning into the fields
Still stuck with sole potato stalks
Still tied with tendrils to this earth
All sere and never to be reborn
Meadow saffron's noxious melodies
Of temptation and beauty. Deathly
The time when sand wastes bloom
When bridges of heather explode
The most beautiful version of your *dolce vita*
Drawing more and more of your tears every year
As autumn comes upon us
When you can't even say *hallelujah*
For from the fontanelle to the heart
You are cut through with an *amen* – so plaintive
That you know – absolutely everything has fallen
And now – you're naked and you're ready

Serenity's Rex

Getting stuck like a sticky clutch
Stretching out syllables to a hiccuping beat
Bumping along the rough road of sky
November flips its calendar leaf
Knocking on every stone
Breaking into regal Krakow
To recite the gear spikes of the crown
That carries neither name nor date – just Rex
While the rain lashes the gravestone backs
And the raindrops are chrysanthemums
Shining white as bitterness is black
When wormwood coffee is offered in the morning
When everything is fully soaked
By the machine gun blasts of sticky wet snow
The hill on the edge of the farmstead grows
And a pediment appears out of nowhere
And columns stretching straight to the sky
Like proud and stoical musical strings
And you know the front is coming to a stop

Būtent čia. O už jos – lango veidrodžio –
Tu laikai mano ranką prikaltę
Prie ramybės. Kol viską užsnigs

Pasaulis ir sodas

Iš visų išrinktų man pasaulių
Kur bebūčiau ir kur bekeliučiau
Vienas buvo / kaip rodės / tikriausias
Nei virš jo / nei po juo ten kas rausės

Jis nevyto / vien augo ir dygo
Užkliudydamas keletą stygų
Mano altinio jausmo // Ne kartą
Va dėl jų ir žinojau / kad verta

Išlaikyt sodo vešinę kryptį //
O paskui tik beliktų įlipti
Į nematomą vakaro valtį
Ir išvydus tą krantą nubalti:

Viskas taip / kaip ir buvo žadėta
Net gražiau / gal truputį per lėta
Ir žadėtojo juokas: *tikėjai?*
Visada... // *Eik vidun, kyla vėjai*

Right here. And beyond it – the window's mirror –
Where you hold my hand nailed down
To serenity. While everything gets snowed in

The World and the Garden

From all the worlds chosen for me
Wherever I travel, wherever I be
There was one / that seemed / most true
No one / above nor below / stole through

It didn't fade / but grew like buds in spring
Catching on / and plucking several strings
Of my alto feelings // Because of which
I knew it would my self and soul enrich

So hold fast to the garden's cool thrust //
As you just have to climb aboard
The unseen rowboat of its dusk
Turning pale when seeing the shore:

Everything is and was / as it was promised
Even better / though maybe a bit measured
But the promiser laughs: *Did you believe?*
Always... // *Then come in from out of the breeze*

Ariane von Graffenried

/ Šveicarija / Switzerland /

Ariane von Graffenried was born in Bern in 1978. She studied theater, English literature and, media at the University of Bern, defending her doctoral thesis on the adaptation of documentary film to theater. She

is a member of the award-winning writers' group "Bern ist überall" and is a curator of the Basel International Poetry Festival. She forms the spoken word duo, Fitzgerald & Rimini, with multi-instrumentalist and compo-

ser Robert Aeberhard. In 2017, her poetry collection *Babylon Park* was published, and *50 Hertz*, a CD with poems, was released in 2019. She is also a playwright.

Bermondsey

Her name is Milly,
Milly aus Bermondsey,
Bermondsey,
which used to be
London's centre
of 19th century Tierhautindustrie,
und so passt es auch irgendwie,
dass Bermondsey
is still the kind of place
where you can learn
wie man Haut über die Ohren zieht
und wo «fuck» jedem Satz
den Rhythmus gibt.

Her name is Milly,
Milly aus Bermondsey,
Spross einer working class
dynasty,
whose only legacies
were sympathy
for white power,
preference for
white powder,
blind trust
in die Britische Lotterie
and unconditional love
for Millwall FC.

Photo by C. Herzog

Ariana von Grafenryd gimė 1978 m. Berne. Berno universitete studijavo teatrologiją, anglų literatūrą ir mediotyrą, apgynė daktaro darbą apie dokumentinio kino pritaikymą teatre. Daugeliu premijų apdovanotos rašytojų grupės „Bern ist überall“ narė,

Bazelio tarptautinio poezijos festivalio kuratorė. Su multiinstrumentininku kompozitoriumi Robertu Aeberhardu sudaro sakytinės poezijos (*spoken word*) duetą „Fitzgerald & Rimini“. 2017 m.

išleistas jos poezijos rinkinys *Babylon Park*, 2019 m. – kompaktinė plokštelė su eilėraščiais *50 Hertz*. Parašė teatro pjesių.

Bermondsey

Jos vardas Milė,
Milė iš Bermondsey,
o Bermondsey
XIX a. Londone
buvo centras
kailiadirbystės Industrie,
taip jau yra,
kad Bermondsey
is still the kind of place,
kur iškaršti kailį dar kam nors gali,
kur žodis „fuck“ sakiniams
suteikia ritmą.

Jos vardas Milė,
Milė iš Bermondsey,
atžala proletarų
dinastijos,
pasižymėjusios nebent
prielankumu
white power,
polinkiu baltai
špakliuotis veidus,
aklu tikėjimu
britiška sėkmės loterija
ir besąlygiška meile
Millwall FC.

Her name is Milly,
 Milly aus Bermondsey,
 and wherever she goes
 it smells of Ärger
 of cheap Parfüm
 and cheeseburger.
 No one likes her,
 but she doesn't care,
 she never cries
 'coz Milly weiss,
 welcher Wind im Süden weht.
 Oh, she knows,
 wie verlieren geht.

Milly is really
 no conventional beauty,
 but the ungekrönte queen
 of the Bermondsey scene.
 She worked hard
 on her career,
 broke off school
 to play some pool
 at the local pub,
 to fight,
 drink
 and screw.

Milly's Bleibe
 ist beileibe
 not Victorian.
 She lives next
 to the tracks
 auf schiefer Bahn,
 between bricks and stacks
 in an old caravan.
 And in her sleep
 she looks like a lamb,
 but deep in her chest
 ruht even then die Wut auf Gott
 und West Ham.

Und wenn Nieselrain
 ans Fenster klopft
 und Saturday
 ein Stück näher rückt,
 spürt Milly so etwas wie Glück.

Jos vardas Milė,
Milė iš Bermondsey,
ir kur jinai tik žengia,
ten pykčiu,
pigiais kvepalais
ir čyburgeriais pakvimpa.
Jos niekas nemėgsta,
bet jai vienodai,
Milė neverkia,
ji puikiai žino,
kas ir kaip.
Ji puikiai žino
skaudžią kainą praradimo.

Milė, po teisybei,
nėra tradicinė gražuolė,
ji – nekarūnuota queen
of the Bermondsey scene.
Tikslus nusistatė,
kai mokyklą metė,
šovė į kabaką žaist
snukiadaužio
ir pulo,
gerai įkalt
ar nusiskint kokio bachūro.

Milės pašiūrė,
kai pasižiūri,
tai ne rūmai iš Viktorijos eros.
Ji gyvena
greta kreivų
kreivų bėgių,
tarp plytų ir plieno,
nudrožtam furgone.
O jai užmigus
primena ji avinėlių,
bet giliai giliai krūtinėj
even then alsuoja pyktis Dievui
ir West Ham rinkinei.

Ir kai lietus
barbena į langus
ir Saturday
jau visai už kampo,
Milę lyg ir džiaugsmas aplanko.

She carefully irons
her dearly-loved lions
on her hoodie sweater.
Unter der Kapuze
trägt Milly halbe Glatze
und ein dickes Fell.
What she does,
she does so well.

Milly is really
no conventional beauty,
but the ungekrönte queen
of Millwall's
hooligan scene.
She worked hard
on her career,
broke off school
to play some pool
at the local pub,
to fight,
drink
and screw.

I never knew
how it feels
to be hit
by a she,
until she
hit me.

Boval

Für den Hund der Boval-Hütte, 2494 m ü. M.

Wieder einer dieser verhangenen Tage mit Vollpension im ewigen Eis, denkst du, und schlummerst ein. Sekunden später – oder waren es Stunden? – zückt ein britischer Tourist ein Victorinox und segmentiert sorgfältig eine Tafel Wander-Schokolade. Weiter unten schlagen Schuttwanderer Wurzeln in die Moränen.

Morgenschwaden liegen auf den Lidern und dem bleichen Klee. Vereint sitzen die Nationen in Wolfskin beim Kaffee. Unendlich friedlich riecht es hier. Der Gletscher buckelt abertausend Jahre, du buckelst deinen Pelz: ein Jackett zerzauste Wildnis – wie Zirbennadeln nach Blitzeinschlag.

Ji lygina
mielus liūtukų antsiuvus
ant savo džemperio.
Erdvus kapišonas, po juo –
skustas šonas
ir stora skūra.
Ką moka, tą moka,
abejonių nėra.

Milė, po teisybei,
ne tradicinė gražuolė,
graži ir be karūnos
tarp Millwallo
visų bachūrų.
Tikslus nusistatė,
kai mokyklą metė,
šovė į kabaką žaist
snukiadaužio
ir pulo,
gerai įkalt
ar nusiskint kokio bachūro.

Niekada nežinojau,
koks jausmas,
kai pana
užtvoja,
kol Milė
man neužtvojo.

Bovalis

Skiriama šuniui iš Bovalio pastogės, 2494 m virš jūros lygio

Dar viena nyki diena su pilnu maitinimu šiame amžiname ledyne,
pagalvoji užsnūsdamas. Po kelių sekundžių – o gal valandų? – britų
turistas išsitraukia šveicarišką peiliuką ir kruopščiai padalija juodojo
šokolado plytelę. Daug žemiau akmenų atplaišos įleidžia šaknis
morenose.

Rytmečio migla tvyro virš akies voko ir blyškaus dobilyno. Tautos
drauge sėdi prie kavos puodelių, vilkėdamos Wolfskin striukes.
Kvapas čia atsiduoda begaline ramybe. Ledyno kuprai jau
tūkstančiai metų, tavo gauruota kupra – tai sutaršytos laukymės
paltas, tarsi pušų adatos žaibui trenkus.

Mit der Pfote reibst du dir das Rehaug. Fremde Hände fahren durch dein Haar. Das Radio gurgelt Wetter, Krieg und Stau. Eine Österreicherin will «noch so steil, a bisserl was geht alleweil». Du erwägst, kurz anzuschlagen. Lässt es sein. Fürchtest du die Antwort der Alpen?

Und jetzt geht unerwartet der Scheinwerfer an. Die Bergdiven strecken sich zur täglichen Panoramaschau. Licht auf dem Set of Europe's playground. Es glitzert und glänzt. Du blinzelst. Eine fatamorgane Riefenstahl erklimmt den Piz Palü. Stummer Ehrgeiz am Berg, denkst du und schläfst beinah wieder ein,

als sich, in unmittelbare Nähe, eine Lawine Slow Motion in den Tod stürzt. Du spitzt die Ohren. «Oh my dog!», glaubst du den Briten sagen zu hören. Die kommenden Tage bringen nichts als Wandervögel mit ledrigen Waden im Kittel der Konvivalität. Sag, liebst du die Berge oder hast du auch Höhenangst?

Ewig schweigen die Wälder und die Gämsen. Die lokale Küche verspricht zu Mittag das Gelbe vom Ei. Kurz öffnest du die Augen, hechelst pro forma. In den Mäulern des Morteratsch tropft das Wasser, angezogen vom Schwarzen Meer. Zieht es dein aperes Herz auch dorthin?

Einerlei, denkst du nicht einmal mehr ganz, und mündest endgültig in deinen sauerstoffarmen Schlaf. Was kümmern dich in meinen müden Augen all die Fragen an das Tier?

Typhus Mary

Erste, in den Vereinigten Staaten identifizierte, nicht erkrankte Trägerin von Typhus

Und ein Schiff kam mit Migranten,
Mary war jung und ohne einen Cent,
trug on deck ein dreckiges Hemd
und einen heavy Irish Akzent.

Hinter ihr ein ocean, darin Leichen,
und vor ihr die rattenreichen
Schluchten der neuen Welt.
Mary wird in die city geschwemmt.

Mist and mud and Menschenmassen,
Fäulnis keimt in Manhattans Gassen.
The nouveau riche still have bad manners,
but servants und sauberes Wasser.

Letena pasikasai savo dideles, rudas akis. Svetimos rankos glosto tau kailį. Radijas gurguliuoja apie orus, karą ir kamščius. Viena austrė nori „pakilti kiek aukščiau, juk verta kasdien nors po truputį“. O tu svarstai, ar nesulojus. Bet neloji. O gal baiminiesi Alpių atsako?

Netikėtai įsijungia prožektorius. Alpių divos ruošiasi kasdieniniam kalnynų panoramos šou. Šviesa krenta ant Europos žaidimo aikštelės. Blyksi ir žėri. Tu mirteli. Fata morgana kaip iš Riefenstahl juostos kopia į Palu kalną. Tuščias užmojis, pamanai, ir vos neužmiegi,

kai šalimais lavina slow motion slysta į mirtį. Įtempi ausis. „Kad mane kur šunys!“, regis, išgirsti šūktelint britą. Ateinančios dienos neatneša nieko, tik būrius migruojančių paukščių odinėmis kojėlėmis ir džiugesingai žėrinčiomis plunksnomis. Sakyk, patinka tau kalnuose, ar ir tu turi aukščio baimę?

Per amžius tyli miškai ir gemzės. Vietinė virtuvė pietums žada geriausia, ką turi. Trumpam praveri akis, sušvokšti formaliai. Morteračo nasruose laša vanduo, jį traukia prie Juodosios jūros. Ar ir tavo besniegę širdį traukia tenai?

Kaip ten būtų, minties jau nebesurezgi, tad iš lėto nudreifuoji į deguonies menkai prisotintą miegą. Kas tau darbo tie mano klausimai apie gyvūnus pavargusiose mano akyse?

Šiltinės Merė

*Pirmoji Jungtinėse Valstijose identifikuota,
nesusirgusi šiltinės nešiotoja*

O tada atplukdė laivas imigrantus –
jaunutė Merė, kišenėj nė cento,
on deck turėjo tik purvinas drapanas
ir tokį heavy Irish akcentą.

Už nugaros – the ocean, o jame – lavonai,
prieš akis – Naujojo Pasaulio kanjonai,
kur žiurkių akys švyti.
Merė įžengė į city.

Purvas, mėšlas ir varguolių minios,
pridergtos Manhatano latrinos.
Nouveau riche manieros vis dar kaip chamų,
užtat samdo tarnus, geria vandenį švarų.

Zeitungsjungen brüllen sich hungry
die Lungen wund: «Epidemics don't stop!»
Alle kamen einmal an, und everyone
has to work his way up to the top.

Parvenüs pranzen, Bazillen tanzen
in den avenues. New York is shaken
by fever. Mary bleibt gesund.
Immer ist wer schuld.

*Man konnte es
in der Zeitung lesen,
the chili pickers
could be the reason,
die Kohlfresser
sind es gewesen.*

Das Jahrhundert geht zu Ende.
Annoncen spriessen in der Fremde.
You need guts, a Messerspitze Glück.
Mary Mallon wird self-made cook.

Finally kocht sie an der Park Avenue.
Property shark O'Brien will sein Steak
blue. Es wird Winter. O'Brien
blutet aus Nase und Hintern.

Mary pflegt ihn mit Sanftmut, bleibt
healthy und munter. Dann nimmt sie
ihren Hut. Oh, decent Mary,
hat sie am Ende was geahnt?

Die Warrens adore her dessert,
softskin peaches mit selbstgemachtem
Eis. Fever curves auf Long Island
rise. Genuss hat often einen Preis.

*Man konnte es
in der Zeitung lesen,
die Froschfresser
could be the reason,
the crows
sind es gewesen.*

Laikraščių berniukai net pamėlę šaukia
iš ligotų plaučių: „Epidemics don't stop!“
Visi čia atsibastė iš kažkur ir kiekvienas
čia privalo work his way up to the top.

Avantiūristai nosis riečia, bakterijų spiečiai
užplūsta miesto aveniu. Šiltinė Niujorką
krečia. O Merė sveikutėlė. Rasim ką apkaltint –
jei ne tą, tai aną ar trečią.

*Laikraščiuos
jau pasipylė žinios –
kaltos čia bus
meksikosų minios
ar koks vokietis
užtinęs.*

Šimtmetis, žiūrėk, ir į pabaigą juda.
O rekomendacijos – iš lūpų į lūpas.
Sėkmė šypsosis, jei turėsi parako, vaikiuk,
Merė Malon dabar jau – self-made cook.

Finally dirba ji on Park Avenue.
Magnatas O'Brjanas užsisako steiką
pusžalį. Įsižiemoja. O'Brjanui
kraujuoja iš nosies ir pasturgalio.

Merė lieka healthy ir pilna jėgų,
pati stropiausia slaugė. Tada
pasitraukia ji iš pareigų. Nejaugi
ji taip ničnieko nenumanė?

Vorenai dievina jos desertus –
minkštutėliai peaches su ledais
namų gamybos. Šiltinės kreivė Long
Ailande kyla. Nėra pietų už dyką.

*Laikraščiuos
netilo žinios,
kaltos čia bus
pancūziokų,
o gal ir
juočkių
minios.*

Im Penthouse der Bownes riecht es nach
consommé-Süppchen mit gespickten
Kalbschnittchen und Californian Salbei.
Mrs Bowne's Schleimhäute get suddenly dry.

In der Residenz schwellen Milzen an.
Blut tropft auf Meissner Porzellan.
Im dining room the flavor of delirium
und Erbsensuppenstuhl.

Three of five fall ill. Gottes will
can be cruel. Die Tochter dies still
like a fly. Mary resigns, kriegt fifty
bucks extra und sagt goodbye.

Die Seuchenpolice catch Mary at last.
Pride and class have taught her:
Trau nie den authorities. She screams:
«I've always kept my kingdom clean!»

The medics rewrote their books.
Fieberfactory, Racheengel, the deadly cook
sagte man von ihr. But poor Mary
had just this career, oh dear.

*Man konnte es
in der Zeitung lesen,
Typhus Mary
ist es gewesen,
Typhus Mary
ist es gewesen.*

Nach 30 Jahren isolation auf einem Eiland
im East River, overgrown with
poisoned ivy and porcelain berry,
endet das Leben der Mary.

*Man konnte es
in der Zeitung lesen,
Typhus Mary
ist es gewesen.
Typhus Mary
ist gewesen.*

Bounsų penthauze kvapai gardžiausi –
marinuotos šlaunelės, konsomė
sriubytės ir šalavijo žiupsnelis.
Ponios Bouns gleivinė staiga išsausėja.

O tada ir blužnys tinsta rūmuose,
porceliano lėkštės visos kruvinos.
Valgomajame – delyras, diarėja,
nuo pupų troškinio nepagerėja.

Dievo valia can be cruel. Trys
iš penkių jau guli pasliki. Dukrytė
krenta kaip musė. Merė atsiima fifty
bucks ir taria iki.

Merę prigauna sanitarinės tarnybos,
Merė išdidi, orumo laikos įsikibus.
Valdžia pasitikėt negalima. She screams:
Virtuvės purvinos nepalikau gyvenime!

Medikai perrašė savo žinyną.
Šiltinės giltinė, keršto angelu, mirties
virėja ją vadino. But poor Merė
teturėjo šią karjerą, vargšėlė.

*Laikraščiuos
rasi po straipsnį, po du
Šiltinės Merė
ji buvo vardu
Šiltinės Merė
ji buvo vardu.*

Po 30 metų isolation saloje
Ist Rivery, apaugusioje
piktžolėm ir gebenėmis, galiausiai
baigės vargas Merės gyvenimas.

*Laikraščiuos
rasi po straipsnį, po du
Šiltinės Merė
ji buvo vardu
Šiltinės Merė
ji buvo vardu.*

Austėja Jakas

/ Lietuva / Lithuania /

Austėja Jakas gimė 1994 m. Vilniuje. Baigė grafinio dizaino studijas. Eilėraščiai publikuoti kultūros leidiniuose *Nemunas*, *Šiaurės Atėnai*, *Literatūra ir menas*, *Vilnius Review*. Dalyvavo „Poezijos pavasaryje“, „Požieminiuo-

se skaitymuose“, MO muziejaus skaitymuose, „Runokuu“ literatūros festivalyje (Helsinkis). 2024 m. vasarą išleista jos debiutinė poezijos knyga *Mėlynieji malonumai* pateko į Metų

Photo by D. Skiba

knygos rinkimų poezijos penketuką ir į LLTI Kūrybiškiausių knygų dvyliktuką. Šiuo metu kuria ir gyvena Austrijoje.

žinau tiek, kad praeitame gyvenime buvau valytoja
jaučiu tai
buvau valytoja, gal kambarinė, bet tai jau kažkas panašaus
nerimastinga moteris, tikėtina, gal ir vyras
apsireiškęs stiprus ocd

rasdavau daug keistų daiktų
meilės laiškų, prašančių sugrįžti
pigių kvepalų be dangtelio su pasibaigusiu galiojimo laiku
panaudotų ir nepanaudotų prezervatyvų
(vienas įsiminė, buvo kramtomos gumos skonio)
kambariuose po žmonių apsilankymo atsiskleisdavo visa
apie ką liudija pati žmonija
to niekur neaprašo jokie dienraščiai
nesulauktų skaitytojų

nenustoja persekioti mintis –
kiekvienas žmogus turi slaptą norą neskausmingai, maloniai išnykti

nešvarios panagės
maistas, įstrigęs tarp šakutės dantų
šlapios sustingusios dėmės
dirbau kruopščiai, užtat visada prarasdavau darbą
vieną šakutę šveisdavau 5 minutes
tik tada ji imdavo atgauti pradinį spindesį, pamesdama savo badymo nuovargį
paklodę lankstydavau dar ilgiau, kad jos kraštai sutaptų, susitiktų

Austėja Jakas was born in 1994 in Vilnius. She graduated with a degree in graphic design. Her poems have been published in various cultural publications, and translated into English for the *Vilnius Review*. She

participated in Poetry Spring, Autumn Readings, MO Museum Readings, and the Runokuu Literature Festival (Helsinki). Her debut poetry collection, *Mėlynieji malonumai* (Blue Pleasures), published in the summer of 2024,

was included as a finalist in the Book of the Year selection and in the top twelve most creative books as selected by the Institute of Lithuanian Literature and Folklore. She currently lives and works in Austria.

all i know is that in my past life i was a cleaning woman
i can feel it
i was a cleaning woman, or maybe a maid, but that's much the same
a restless woman, probably, though maybe a man
expressing some serious symptoms of ocd

i found all kinds of interesting things
love letters begging for someone's return
cheap perfume bottles without caps and past their expiration dates
used and unused condoms
(one i remember was bubble gum flavor)
the rooms that people had visited
could relate everything about the human race
and you won't find that stuff in the dailies
'cause readers just don't care

but i can't shake the thought
that every person has a secret desire to painlessly, pleasantly disappear

dirty nail clippings
food stuck between a fork's tines
wet and congealed stains
i worked hard and always lost my job because of it
i scrubbed one fork for five minutes
ridding it of its poking fatigue
until it finally recovered its primordial shine
i'd fold sheets even longer
so that the sides would all evenly meet and match

(niekas neturi būti vienišas
nors kiekvienas turi teisę į vienišumą)

darbdaviai mane atleisdavo
būdavo sunku nurodyti atleidimo priežastį

jiems tekdavo improvizuoti
kartais klausdavo manęs, ką parašyti
tas klausimas man sukeldavo tik nerimą
imdavau drebėti ir man reikėdavo porai minučių prisėsti

giliai širdyje žinojau
nors labiau jaučiau, negu žinojau
esu geras žmogus
kad pasaulis yra per greitas, jog galėčiau prie jo prisitaikyti
kad įjungti laikmatį plaunant šakutę yra žmogaus teisių pažeidimas
tiesiog liūdnas reiškiny
būdavau liūdnas, nes nesutildavau į laiką
(koks tu vargšas, man sakė žmonės, kai bandydavau savo jausmą
sutalpinti į žodinę
substanciją)
aš nebuvau vargšas

vakarais grįžęs namo
ardydavau laikrodžius bandydamas kažką suprasti
taip leidau savo vakarus
mano lentynos buvo nukrautos laikrodžių
jų detalių, sraigtelių, rodyklių, švytuoklių
bandydavau perprasti save
perprasdamas laiką
miegodavau tarp laikrodžių
kol jie visi ėmė veikti išvien su širdim

(niekas neturi būti vienišas
nors kiekvienas turi teisę į vienišumą)

mano praėjusi būtis
persunkta ilgesiu

(no one needs to be alone
though everyone has a right to loneliness)

my employers would fire me
and it would be hard for them to find the reason why

they would have to improvise
sometimes asking me what to write
which would always make me anxious
and i'd start to tremble and need to sit down

deep in my heart i knew
though i felt more than i knew
that i'm a good person
that the world is too fast for me to adjust to it
that turning on a timer while a person washes a fork is a violation of
human rights
such a sad state of affairs
sad that i couldn't fit properly into time
(poor you, people would say when i tried to fit my feelings into the
substance of words)
i wasn't poor

returning home after work
i would disassemble clocks in an attempt to understand
and that's how i spent my evenings
my shelves stacked full of clocks
with all of their parts: hands, cogs, pendulums
i was trying to understand myself
by understanding time
i slept among clocks
until they all started to tick to the beat of my heart

(no one needs to be alone
though everyone has a right to loneliness)

my past existence
was soaked through with longing

ant kriauklės krašto kur valausi dantis kur skalauju burną
 kur plauanu rankas grįžusi muilu dar po to dezinfekuoju nes toks metas
 ant krašto kriauklės dvi puselės
 formos kaip du išimti inkstai
 tada atsiranda tas skausmas nugaroje
 norisi pasibelsti į nugarą vis karts nuo karto
 tada pažiūriu ką reiškia inkstai kinų medicinoje
 sako baimė ir pyktis
 toks vienas paaiškinimas
 yra daugybė kitų bet ar būtina apkrauti galvą
 kinų medicinos mįslėm. o fone iš mečėtės jau ateina garsas
 ir visi klojasi savo kilimėlius ir klaupiasi
 prieš maldą nuplauti rankų iki riešų tris kartus
 tris kartus praskalauti burnos
 atsigręžiant į kaabą
 burna rankos ir kilimėliai
 5 kartai dienoje ilgai netrunka
 gražūs tik minaretai
 gražūs tik paukščiai sklendžiantys aplink juos

žinojau šunį miegodavo ant tokio maldos kilimėlio
 nepaisydavo į kurią pusę atsigręžti
 nesimelsdavo tik miegodavo
 neplaudavo letenų ir neskalaudavo burnos tris kartus
 kastruotas šuo tradiciškas indijos gatvių šuo
 smėlinės lapės prototipas

dar buvo tokia avarija kur vienu metu žuvo keturi musulmonai
 dar tris merginas nuplovė jūra
 pilna gėlių bangos plauna ir išplauna
 pelenus
 bangos plauna ir išplauna

kūnus

tada kaime buvo tokia diskoteka kur kainavo 2 litus
 tokia kad į ją niekas neatėjo
 tik tas ūkvedys ten pranykęs tarp tų lempelių
 tuščios rūbinės tušti laukai
 uždusęs genionių smėlio karjeras nuo kurio vartėmės
 šalia ežeras ir daug pelkių kur smigo kojos
 tada dar tokie plaukiotojai kur vienas jų buvo girtas ir užmigo žolėse
 visi galvojo paskendo

on the edge of the sink where i brush my teeth and rinse my mouth
where i wash my hands with soap when i return and then disinfect because such are the times
on the edge of the sink two shells sit
like two extracted kidneys
and then comes the back pain
sometimes i just want to go knock knock on my back
and then i look up what kidneys mean in chinese medicine
fear and anger
that's one explanation
there are many others but there's no point in over-filling your head
with the mysteries of chinese medicine
in the background i already hear the muezzin's call to prayer
and everyone's unrolling rugs and kneeling
washing their hands up to the wrists three times before praying
rinsing their mouths three times
facing the kaaba
with mouth hands and rugs
five times a day but it doesn't take long
only the minarets are beautiful
only the birds flying around them are beautiful

i knew a dog who slept on this sort of prayer rug
not caring which direction he faced
not praying but sleeping
not washing his hands and not rinsing his mouth three times
a castrated dog a traditional street dog of india
prototype of the sand fox

there was also this accident where four muslims died at once
then three women were washed out to sea
filled with flowers the waves wash and wash away
the ashes
the waves wash and wash away

the bodies

there was this disco in the village that cost two litas
the kind that no one wants to go to
except for this one farm manager vanishing among the lights
empty coatroom empty fields
the snuffed out sand quarry where we used to roll
a lake next to it and lots of swamps where your feet would sink in
and all these swimmers back then one of whom fell asleep in the grasses
and everyone thought he drowned

visi galvojo paskendo
ir plovėsi tris kartus rankas iki riešų
skalavo tris kartus burną
sukosi į Kaabą
mano pažįstamas šuo tiesiog giliai miegojo

ant kriauklės krašto buvo padėti mano inkstai
tokios dvi kriauklės puselės blankiais baltais brūkšniais

jeigu būtų koks minaretas ten kaime
galėčiau užlipusi matyti tuos miegančius žolėse
dar kokią gražią sibirinę stimą

dabar mes gersim palmių vyną
jo vardas todīs
kol liaunas vyras ropščiasi į palmę
fone iš mečetės ir vėl ateina garsas
jūra pavargsta
jūra nuplauna kūnus pelenus gėles

tada mūsų namuose laukia daiktai
laukia pilnas spalvotų žuvų akvariumas
mažos besimeldžiančios

ažūriniuose balkonuose moterys džiausto skalbinius

ažūrinės moterys dabar gyvena mano inkstuose
ir vėl atsklinda tas pats garsas
bet ar tikrai jis kažką mums reiškia

esu su šaknimis
kai einu velkasi iš paskos
ardo šaligatvio plyteles asfaltą
perskiria pusiau akmenis senus namus
ardo laiptus

kai ardosi architektūra ardausi ir aš
galiausiai viena šaknis nutrūksta mane palieka
įstringa tarp dviejų ankštų raudonų namų

raudono namo viduje antrame aukšte
vonios kambaryje priklijuotas vienišo krioklio lipdukas

everyone thought he drowned
and washed their hands three times up to the wrists
rinsed their mouths three times
turned to face the kaaba
the dog i knew just kept on sleeping

my kidneys were placed on the edge of the sink
like two halves of a shell with pale white streaks

if the village had some kind of minaret
i could climb up and see who was sleeping in the grass
or even some beautiful siberian roe deer

now we're going to drink palm wine
they call it a toddy
while the lean man climbs the palm tree
the background vibrates with the call to prayer
the sea grows tired
the sea washes away the bodies ashes flowers

but our things are waiting for us at home
an aquarium full of colorful fish is waiting
tiny women pray

up on openwork balconies as they hang their clothes to dry

azure women now live in my kidneys
and that same sound comes back again
but does it really mean anything to us

i have these roots
and when i walk they drag along behind me
ripping up the sidewalk squares and asphalt
breaking stones and old houses into two
unravelling stairs

as the architecture unravels so do i
until one root breaks off leaves me
gets stuck in a gap between narrow red houses

in the second floor of one red house
there's a sticker of a lonely waterfall on the bathroom wall

bet kai ardosi architektūra ardausi ir aš
ardosi vienišo krioklio lipdukas
ardosi viskas kas vieniša

ir tai keičia mano širdies darbą

mano plastikinis mėlynas garlaivis parištas plona virve
vidury balos, kuri susiformuoja tik po lietaus (ji viską atspindi lyg veidrodis)
prisimenu tą vaizdą

vidury balos
mano mėlynas garlaivis, kurio nedrįsau pasiimti
nenorėjau bristi per žoles
jis buvo vidury
ką tik čia dar buvo sausuma
ir visi vabalai, vabzdžiai rado savo autentiškus, kuklius gyvenimus

kvadratinės formos kriaušės medis, pranašaujantis lietu
nusvirusios šakos
šnara ir kelia galbūt baimę, nors nesu tikra

kodėl taip liūdna ir šalta
kai tik galvoju apie savo mėlyną garlaivį
teoriškai tik plastiko gabalas

vidury balos, kaimė
pilna prikritę obuolių
pašalę alyviniai
pašalę ir mano pirštai, ir nukramtyta oda prie bevardžio piršto (mano darbas)
nori sunktis kraujas
mama uždės gysločio lapą
toli eiti nereikia, auga prie garažo
anksčiau ten buvo kiaulės ir vištos, dar vėliau viskas degė

bus skausmas ir karas, ir meilė, ir praradimas
mano mėlynas garlaivis baloj
negaliu jam pakelti nuotaikos
negaliu išspręsti jo problemų ir liūdesio

mėlynas garlaivis baloj yra mano tėvas

but as the architecture unravels so do i
the sticker of the lonely waterfall unravels
as everything solitary unravels

and that changes the rhythm of my heart

my blue plastic steamboat moored by thin string
floats in the puddle which formed after rain (reflecting everything like a mirror)
i remember this image

in the middle of the puddle
my blue steamboat which i didn't dare retrieve
because i didn't want to wade through the grasses
and it was in the middle
there had just been dry land here
and all the beetles and bugs could now discover their authentic little lives

a pear tree in rectangular form was forecasting rain
its boughs hung low
and rustled, making me afraid, though maybe not

but why do i feel so sad and cold
when i think of my blue steamboat
it's theoretically just a piece of plastic

in the middle of a puddle in the countryside
full of windfall apples
frosted "white transparents"
frosted fingers with chewed-up skin on my ring finger (my work)
where the blood wants to flow
mom will bandage it with a broadleaf plantain
which is easy to get as it grows by the garage
where there used to be pigs and chickens and then everything burned

there will be pain and war and love and loss
my blue steamboat in a puddle
i can't lift its spirits
i can't solve its problems or its sadness

the blue steamboat in the puddle is my father

Paul Jaskunas

/ JAV / USA /

Paul Jaskunas was born in 1971 in San Antonio and raised in Indiana. He graduated from Oberlin College and Cornell University. He is the author of two poetry collections: *Mother Ship* and *Drawing Lessons*, both published in 2024. He is also author of two

works of fiction: *The Atlas of Remedies* (2024) and *Hidden* (2004, winner of the Friends of American Writers Award). He teaches at the Maryland Institute College of Art and edits the monthly art and literary magazine *Full Bleed*. His writing has appeared

in numerous periodicals, including the *THINK*, *Tab*, *America*, *Spiritus*, *The Potomac Review*, and *The New York Times*.

A Late Arrival

I've come to this new place alone.
It's dark, no moon.

Over the inn's porch loom the shapes of trees,
as do the snow-covered roofs
covering rooms where strangers sleep.
Their cars, crusted as relics, freeze to the road.

My flat, echoless knocks summon no one
to let me in.

Nearby in this valley, a river whispers over unseen rocks,
or is that the breeze?

Or some spring feeding the dark with rumor
of a buried river flowing full through eras of stone
far below this one night,
this iced acre?

Years ago, a long summer road delivered me
to the edge of another river.
A ferry waited. Its pilot,
a tall man smoking, the current slow in his eyes,
made me wait a long while –

Photo by A. Copeland

Polas Jaskunas gimė 1971 m. San Antonijuje, užaugo Indianos valstijoje. Baigė Oberlino koledžo ir Kornelio universiteto studijas. Dviejų poezijos rinkinių autorius: *Mother Ship* (*Motina laivė*) ir *Drawing Lessons*

(*Piešimo pamokos*, abi 2024).

Taip pat išleido prozos knygas *The Atlas of Remedies* (*Vaistažolių atlasas*, 2024) ir *Hidden* (*Paslėpta*, 2004,

Amerikos rašytojų draugų premija). Dėsto Merilando menų institute, redaguoja meno ir literatūros mėnesinį žurnalą *Full Bleed*.

Vėlyvas atvykimas

Atvykau į šią naują vietą vienas.
Tamsu, naktis be mėnulio.

Šešėliai gobia užėigos prieangį,
taip apsnigti stogai
dengia kambarius, kur miega svetimi.
Jų automobiliai, pluta apsitraukę, prišąla prie kelio.

Į savo butą beldžiuos be aido ir nėra kam
įleisti manęs.

Netoliese, šiam slėny, upė šnara tarp nematomų akmenų,
o gal tai vėjas?

O gal šaltinis, maitinantis tamsą gandais
apie požeminę upę, plūstančią per akmenynų eras,
giliai po šia naktimi,
po žeme apledėjusia?

Kadaise vasaros vingiuotas kelias atvedė mane
ant kitos upės kranto.
Ten laukė keltas. Jo vairininkas,
aukštas rūkantis vyriškis, lėta tėkmė jo akyse
privertė mane laukti –

then lowered the ramp with a clang
that sounded off the bluff on the far side,
where in humid trees and haze
another state sloped to the bank.

I eased my car into place on the deck
and climbed out to watch the river
laze and curl through the dusk.

A relief to float free of the road,
to hear the water well and gently slap the boat.
For hundreds of miles, no one knew my name.
Crossing state lines,
buoyed between one place and another,
was home enough,
the river drift a friend enough.

Stranded elsewhere now, I knock again on the shut door –
knock and knock,
until the bolt's tongue clucks free,
the weather-warped door scrapes the jamb,
and the one I've come to see opens wide the house,
offering all the light a traveler could need.

I pause on the threshold,
reluctant to leave that old river rumor again.
Then, as one must, I go in.

Caught in the Lethe

Bramble crowds the banks of the Lethe.

Mulberry boughs and long-necked nettles
and azaleas skirt the river's skin, snagging
debris on the move downstream.

Here comes a lonely bedroom slipper
walking the current with uneven steps.

A telephone cord slithers
along the water's edge.

Next floats an armada of plastic bottles,
a tangle of cassette tape and twig,

o tada žvangindamas nuleido trapą,
garsas atsimušė į uolas kitapus,
kur tvankioje migloje tarp medžių
į krantą leidosi kita valstija.

Atsargiai užvažiauvau ant denio
ir išlipau pasižiūrėt, kaip sutemose
teka ir sūkuriuoja upė.

Kokia paguoda atitrūkti nuo kelio,
girdėti, kaip kyla ir švelniai plakas į bortus vanduo.
Per šimtus mylių niekas nėra girdėjęs mano vardo.
Kerti valstijų sienas,
plūduriuoja tarp vienur ir kitur,
jautiesi beveik namuose
ir upės srovė tau beveik kaip draugas.

Dabar, užstrigęs kitur, vėl beldžiuos į uždarytas duris –
beldžiuos ir beldžiuos,
kol klakteli atidaroma sklendė
ir tas, kurio atvykau pamatyti, atveria namus,
pasiūlo tiek šviesos, kiek tik reikia keleiviui.

Stabteliu ant slenksčio,
nenoriu palikti tos senos šnarančios upės.
Tačiau dabar turiu užėiti vidun.

Letos nešami

Gervuogių brūzgynai Letos krantuos.

Šilkmedžių šakos, išstypusios dilgėlės
ir azalijos braukia per upės oclą, užkabina
pasroviui nešamas šiukšles.

Štai atplaukia vieniša šlepetė,
šokčioja srove nelygiu žingsniu.

Vandeniui palei krantą šliuožia
telefono laidas.

Praplaukia plastiko butelių armada,
kasečių juostų ir šakelių raizginys,

and water-logged hairnets dragging vines,
and a hollow doll's head with blinking eyes.

Caught in the arms of a fallen sycamore,
our mementoes commune and bob
in Lethe's slow eddies,

where they belong,
where they have always been headed.

The secret purpose of things
made by unknowing hands –

to ride the watersheds of the earth,
into oblivion's current, where swill
and soot will pull them down
to the riverbed rocks –

to be remembered
by Lethe, if not by us.

The Shells in Our House

Here in this strange house
where we live now, we find
under dishes and cushions,
behind drapes and picture frames,
and even in our beds, little pieces
of shell – clam shell and scallop shell
and unrecognizable remnants –

the sort of detritus that blankets
the surf's glittering edge, so plentiful
the beach comber walking by
might not notice any one shell's singularity,
yet each, with its unique divots and cracks,
flecks of varicolored sand and tiny calcified ridges –
each fragment of life washed out in the tides seems
a sign of – a clue to – a hint of –

We find them
in this house far from the sea,
on the edge of a dusty plain
with views of views of skies

įmirkę plaukų tinkleliai, velkantys virkščias,
tuščiavidurė mirksinti lėlės galva.

Pagauti išvirtusio jovaro glėbin,
šie atminai bendrauja ir sūpuojas
lėtuose Letos sukuriuos,

kur jiems ir vieta,
kur link jie visada ir keliavo.

Slapta paskirtis daiktų,
pagamintų nežinančiom rankom –

plaukti šios žemės vandenimis,
įsilieti užmaršties srovėn, kur suodinos
pamazgos nusitemps juos
prie upės akmenų –

ir jei ne mes, tai Leta
prisimins juos.

Kiaukutai mūsų namuose

Šiuose keistuose namuose, kuriuose
dabar gyvename, mes randam
po pagalvėmis ir lėkštėmis,
už paveikslų ir užuolaidų,
net lovose kiaukutų
nuoskily – geldučių ir šukučių,
ir visai neatpažįstamų pleišenų –

tokios šukelės nukloja
žvilgantį mūsų pakraštį taip gausiai,
kad vaikštinėjantys pakrante
gali nė nepastebėti vienos kriauklės savitumo,
tačiau kiekviena jų, su savo duobutėmis ir įskilomis,
įvairiaspalvėm smėlio kruopelėmis
ir mažyčiais sukalkėjusiais rumbeliais –
kiekviena bangų išplautos gyvybės skeveldra atrodo
it ženklas – tarsi užuomina – lyg priminimas –

Mes randame jų
šiame name toli nuo jūros,
dulkėtos lygumos pakrašty
su dangaus skliauto vaizdų vaizdais

held by plate-glass windows
 in sturdy frames built with care
 some generations past.
 We look out at the fields,
 our inheritance, and wonder
 how the shells too came down to us,
 how they traveled from the distant shore
 to these dim, inland rooms,
 which summon shell after shell as if
 from swelling cavities of sea
 hidden in the bowels of our home.

My daughter fondles the shells in her tiny hands.
 She names them, lines them up in a drawer,
 talks to them in turn. The grimy black shell
 with its storm-ravaged face cracked
 down the middle. The small pink shell twisted
 as tight as a newborn's fist around a mother's finger.
 They tell her secrets, she says.
 Only if you speak their tongue
 can you know them, she says.

Sometimes, when I am alone
 in the house, I listen.
 Each a relic of the truth,
 once a house for such tender sentience
 awash in the great water of the world,
 the broken shells make only silence
 in the soft shell of my ear.

Drawing Lesson

To draw your own vanishing,
 close one eye tight,
 find a private patch of night and unplug
 the lamps. For inspiration, unfold
 an obsolete map charting the way
 to a vanished homeland.
 Listen to a bit of piano jazz.
 As Monk disassembles the blues,
 put out Cezanne's apples, bruised black.
 Muse over them awhile, then
 take your pen to the air.
 Let it move in a kind of
 corkscrew flow.

veidrodiniuose languose,
praėjusių kartų dailiai įtaisytuose
į tvirtus rėmus.
Mes žvalgomės į paveldėtus
laukus ir stebimės,
kaip čia atsidūrė kiaukutai,
kaip atkeliavo iš tolimų krantų
į šiuos blausius kambarius sausumoj,
jie atskleidžia mums kiaukutą po kiaukuto,
tarsi mūsų namo gelmėse slypėtų
jūra banguojanti ertmė.

Mano dukra glosto kiaukutus,
suteikia jiems vardus, rikiuoja stalčiuje,
kalbasi su jais paeiliui. Su murzinai juodu kiaukutu,
jo audrų subjaurotas paviršius įskilęs
per vidurį. Su maža rausva kriauklyte,
suspausta taip tvirtai it naujagimio kumštelis,
gniaučiantis motinos pirštą.
Jie pasakoja paslaptis, sako ji.
Jas sužinai, jei tik moki
jų kalbą, ji sako.

Kartais, kai lieku vienas
namuose, įsiklausau.
Kiekvienas jų – tiesos reliktas,
gležno jautrumo namelis,
skalaujamas pasaulio vandenų,
šie sudužę kiaukutai atsiliepia tik tylą
minkštoje mano ausies kriauklėje.

Piešimo pamoka

Norėdamas nupiešti savo išnykimą,
užmerk stipriai vieną akį,
suraski privatų nakties plotelį ir išjunk
visas lempas. O įkvėpimui išskeiski
pasenusį žemėlapi, kur nubraižytas kelias
į pradingusią tėvynę.
Pasiklausyk pianinu skambinamo džiaz.
Kol Monkas narsto bliuzą,
išsidėlioki apdaužytus Cezanne'o obuolius.
Pamąstyk apie juos, o tada
leisk plunksnai skrieti.
Leisk jai laisvai

Draw until the ink is gone.
Don't stop, draw on.
Sketch the inkless form
of the substance you'll become
when your substance is also gone,
and what's to come has come.

Foundlings

No tree only a tree.
Crown to crown, oaks talk of wind,
fall and rot, then give slow way
to groves of greener sapling.

No man only a man.
In every city, tired folk
joined by rusted nail and hinge
are ever becoming newer things.

Hear downtrodden working men
put lips to battered tubas of hope
and purr strange, secret tunes
that set their skins to molting.

See weaklings with sticks for arms
curl up their fists and enter the ring
where even they are immune to hurt
and box the ears of wooden kings.

In every forest, metamorphosis
a matter of course. On every block,
revolutionaries in disguise walk by,
and dreams take seed in foundlings.

judėti spirale.
Pieški, kol baigsis tušas.
Tęski, nesustok.
Be tušo nubrėžki formą
substancijos, kuria tu tapsi,
kai tavo substancijos nebeliks,
ir kas ateiti turėjo, bus atėję.

Rastinukai

Nė vienas medis nėra tik medis.
Laja prie lajos, ažuolai kalbasi apie vėją,
virtimą ir puvinį, o tada lėtai užleidžia vietą
žalesnių medelių giraitėms.

Nė vienas žmogus nėra tik žmogus.
Kiekviename mieste nuvargusi liaudis,
sujungta aprūdijusiais lankstais ir vinimis,
tampa daugiau nei vien savimi.

Išgirski pažemintus darbininkus, prie lūpų
spaudžiančius išklerusias vilties tūbas
ir parpiančius keistas paslaptingas melodijas,
juos išsinert iš odos verčiančias.

Matyk silpnuosius plonom rankelėm,
kumščius sugniaužusius į ringą žengiančius,
ten skausmui jie tampa atsparūs ir apskaldo
antausiais karalių iškamšas.

Kiekviename miške metamorfozė yra savaimė
suprantama. Kiekviename rajone
pilna užsislėpusių revoliucionierių, ir svajos
sudygsta rastinukuose.

What It Means

In this warm frame,
 shapes transform their woozy selves
 to sounds that blush
 with shades of gab gone wild,
 to flags that snap, huzzah!, free of poles
 in winds descending stairs of sky.

One sad falling-apartness to another
 utters ultimatums unheeded,
 and shambles give way
 to quantum arias and bad intonation.

All a sudden, a blue-tongued savior
 swaggers free from the void
 to deliver an idiom found in no book,
 a kind of jive eliding sense, shedding joy
 as the cold dawn lays down her dew.

Don't you see what I'm saying?
 This is what it means to love you.

Ką tai reiškia

Šiuose šiltuose rėmuose
pavidalai perkeičia savo snūdžias savastis
į garsus, kurie nurausta
tarsi nuo pašėlusių tauškalų,
į vėliavas, kurias, valio!, nuplėšia nuo stiebų
dangaus laiptais nusileidžiantis vėjas.

Vienas liūdnas nuopuolis po kito
svaidosi neprašytais ultimatumais,
ir jovalynė užleidžia vietą
kvantinėms arijoms ir prastam rečitatyvui.

Ir staiga mėlynliežuvis gelbėtojas
puikuodamasis išžengia iš tuštumos,
kad ištartų frazę knygose nematytą,
džiaugsmingą žavią nesąmonę,
šaltai aušrai barstant rasą.

Argi nesupranti, ką aš sakau?
Štai ką reiškia tave mylėti.

Birutė Jonuškaitė

/ Lietuva / Lithuania /

Birutė Jonuškaitė gimė 1959 m. Lenkijoje, Seinų apskrityje. Vilniaus universitete baigė žurnalistikos studijas. Dirbo žurnalistė, buvo žurnalo *Šeima* vyriausioji redaktorė, nuo 2003 m. dirba Lietuvos rašytojų sąjungoje, nuo 2018 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkė. Išleisti penki jos apsakymų ir trys esė rinkiniai, septyni romanai, dvi poezijos knygos ir knyga vaikams. Taip pat verčia lenkų literatūrą – išvertė

39 knygas. Daugiau kaip dešimtis literatūrinių premijų laureatė; romanas *Maranta* (2015) pelnė L. Dovydeno premiją už geriausią metų lietuvišką romaną, o jo lenkiškasis leidimas (vertė Agnieszka Rembialska) 2021 m. pateko į Gdynės literatūros premijos finalinį nominuotų knygų penketuką. Apdovanota Vyriausybės kultūros ir meno premija bei Lenkijos Respublikos Prezidento

Photo by B. Frątczak

Auksiniu kryžiumi už ypatingus nuopelnus vys-

tant lenkų ir lietuvių kultūrinius ryšius. 2020 m. už pastarųjų metų kūrybą skirta Baltijos Asamblėjos premija. Romanų išversta į lenkų, estų, latvių, kartvelų kalbas, apsakymų ir poezijos – į anglų, prancūzų, baltarusių, vokiečių, rusų, ukrainiečių, lenkų, kartvelų, kroatų, slovėnų, slovakių, čekų ir ispanų kalbas.

Einamiausioji

Bernas nuskynė mano leliją, mano garbės kvietkelį
Iš lietuvių liaudies dainos

graži ir ta galinga
manifestuose
žurnalų viršeliuose
tv ekranuose
scenose

modelis
aktorė
dainininkė
influenserė
kino žvaigždė

gundanti iškirptė
virpančios mentės
pro skeltuką
odos švytėjimas
petnešėlė nuslysta
sužimba auskaras bamboje
nuo klubų krenta šilkas
pasiduoda nėrinių trikampėlis

Birutė Jonuškaitė was born in 1959 in Sejny County, Poland. She graduated from Vilnius University with a degree in journalism. She worked as a journalist, was editor-in-chief of the magazine *Šeima* (Family), and has been the chair of the Lithuanian Writers' Union since 2018. She has published five collections of short stories, three essay collections, seven novels, two books of poetry and a book for children, and has also translated 39 books from

Polish. She is the winner of more than ten literary awards; the novel *Maranta* (2015) won the Dovydėnas Prize for the best Lithuanian novel of the year, and its Polish edition (translated by Agnieszka Rembialkowska) was a finalist for the Gdynia Literature Prize in 2021. She was awarded the Culture and Art Prize of the Government of the Republic of Lithuania and the Golden Cross of the President of the Republic of Poland for special merits in

developing Polish-Lithuanian cultural relations. In 2020, she was awarded the Baltic Assembly Prize for recent work. Her novels have been translated into Polish, Estonian, Latvian, and Georgian, and her short stories and poetry have been translated into English, French, Belarusian, German, Russian, Ukrainian, Polish, Georgian, Croatian, Slovenian, Slovak, Czech, and Spanish.

In Demand

That lad has plucked my lily, my honour's bloom

Lithuanian folk song

the pretty one and the mighty one*

in manifestos

on the covers of magazines

on TV screens

on the stage

model

actress

singer

influencer

movie star

seductive low-cut top

quivering shoulder blades

skin shining

through the slit

the shoulder strap sliding down

a shimmering navel piercing

silk slipping off her hips

surrender of the lacy triangle

* Reference to the 2018 musical play of the same name (Klaipėda youth theater) showcasing humorous biographical sketches of prominent Lithuanian women

kol telieka tobulos linijos
aukštakulniai
ir kameros akis tarp šlaunų

patenkintas
režisierius
prodiuseris
fotografas
sponsorius
visi jie madingi
savo stiliui ištikimi
jų galią ir valdžią
saugo tamsūs kostiumai
blizgantys batai
kaklaraiščiai
balti rankogaliai
auksu švytinčios sąsagos
kuriose ir mes atsispindime

Fatališkoji

M. K.

kartais iš lentynos išsitraukiu savo šešėlį
paglostau tavo suvargusią matinę sielą
viršelį švelnus kaip ruduo pakeliui į Miestą
tavo blogoji meilė dar nebuvo
kai kilpas statei mano rankoms
laukiniams žvėreliams
išalkęs kaip sūnus palaidūnas
Tėvo gailestingumo
buvau tau malda
buvau tarnaitė
buvau smilkalai amžini
stebuklinga žolė tavo sergančiai širdžiai

ne vienai nakčiai
amžinybės girkždantiems ratams
rugsėjo kvapai
ir atodūsiai tavo
ir liepsnojantis tango
pirštų jungtys
pynės delnų
veido duobutės
švelnūs pūkeliai virš lūpų

until her perfect lines are all that remains
stilettos
and the eye of the camera between her thighs

satisfied
director
producer
photographer
sponsor
all of them fashionable
faithful to their style
their power and reign
protected by dark suits
shiny shoes
ties
white cuffs
gold sparkling cufflinks
in which we are reflected

Fatale

for M.K.

sometimes I pull my shadow off the shelf
stroking my tired matte soul
its cover as soft as the autumn en route to the city
I wasn't your bad love back when
you laid the snares for my arms
those wild little animals
hungry as the prodigal son
mercy, oh Father
I was your prayer
your servant
your eternal incense
the miracle herb for your ailing heart

not just for one night –
for the squeaky wheels of eternity
the scents of September
your sighs
and the flaming tangos
fingers knit
palms braided
dimples
peach fuzz over your lips

tėvo verandoje patalais apkamšytas
merkdamas plunksną į lapkričio naktį
graviruodamas šypseną kreivą
ar akinius tamsius užsidėjai
rašydamas
gyvastį mano palaiko buvęs rugsėjis

blogai mylėjęs
šešėlis tau būsiu

Mama

pirmą kartą iš vandens į orą išveda
į Munko šauksmą pavirtusi
pilvo raumenims trūkinėjant
praveria vartelius
į laumių pabaisų ir princų sferas
lyg savo kasdienybę
jai negana stalkerio zonų
spygliuotų vielų
stiklo šukių
ledinių viršukalnių

veda nuo a iki z
per žodžių ganyklas
metų metais sukioja
tavo neišsprendžiamus rubikus
trokšta kad spalvos įgautų
nedarnaus pasaulio darnos

pergamentine rankele pamojavus
abejodama ar jau viską atliko
išplazdena pienių pūkeliais
kad kitą pavasarį grįžtų
vos metų sniegui nutirpus

ir dygsta karta iš kartos
į save panaši vis kitokia
laiku atkelia vartelius

tucked in on your father's porch
clipping the quill into the night of November
engraving a crooked smile
are you wearing dark-tinted glasses
as you write
my life is supported by last September

I shall be
your bad-loving shadow

Mother

the first time she leads you from water to air
she turns into Munch's scream
pelvic muscles tearing
she sets the gate ajar
to the domain of fairies, monsters, and princes
as if she hasn't got enough
stalker zones*
barbed wires
glass shards
icy mountain tops
in her everyday life

she leads you from a to z
through the verbal pastures
for years, she keeps on rotating
your unsolvable Rubik's cubes
wishing the colours would gain
some of the concord of this discordant world

with the wave of her parchment-like hand
wondering if she's managed to finish all the chores
she floats away with dandelion puffs
to return next spring
as soon as the annual snowfall melts

and so, one generation grows from another
alike, and yet different
she opens the gate just in time

* Reference to the 1979 movie *Stalker* by Andrey Tarkovsky, a mysterious figure crossing between dangerous, forbidden areas. The term has also been used to refer to people who enter the Chernobyl radioactive zone illegally.

virkštelės prismaugtam vaikaičiui
grįžta ir budi be poilsio
kelrode stovi prie kryželių
žaltvyksle pro ašaras veda
ten kur pati nėra buvusi

kol paims už rankos prie vartų
ir šviesos spirale mudvi kilsime
ir drauge daug dar kartų sugrįšime
kai suknelės po žemėm dūlės

Paleistuvė

žvelgdama
į tavo atspindį
veidrody
kasdien
trumpiau
pasikerpu
plaukus
kai ataugš
jais nušluostysiu
Viešpaties pėdas

Prie(š)taringoji

nuo ankstyvo rudens
visose namų kertėse
kaip kregždžių sunešti trupinėliai
sapnuoja sustingusios boružės

galėčiau nubraukti jas šepečiu
susiurbti sutraiškyti
pats laikas būtų
apsisvarinti prieš Kalėdas

tūnau tyliai kaltai
ir nemoku paaiškinti
kodėl visatoj atsivertų skylė
nuo judesio šepečiu
ar net nuodėmingos minties
tik žinau trupinėlis po trupinėlio
dangus subyrėtų
ir jau niekada nebūtų pavasario

to the grandson, throttled by an umbilical cord
she returns to stand watch, and does not rest
standing like a signpost at a crossroads
a will-o'-the-wisp, a guide through the tears
to places she's never been

till she takes my hand at the gate
and up the spiral of light we go
and many a-time we'll return, together
while our dresses decay underground

Harlot

looking
 at your reflection
 in the mirror
every day
 I cut
 my hair
 shorter
when it grows back
 I'll use it
 to wipe the Lord's feet

Superstitious

from the very start of fall
every corner of the house
is full of frozen lady bugs, dreaming
like crumbs brought in by swallows

I could brush them aside
vacuum them up, or crush them
it's about time
to clean up before Christmas

I huddle up quietly, guilty
I cannot explain
why the sweep of the brush
or the mere sinful thought
would open a hole in the universe
though I'm certain the sky would fall
crumb after crumb
and spring would come no more

baimė stingdo mane
 apsemia boružių miegą
 boružės siunčia žvalgytoją
 patikrinti ar nenumiriau
 ar pasaulis niekur nedingo
 dairo apsnūdusi ant palangės
 arbatos puodelyje
 ar ant lėkštės
 kol pasiklysta

vaikelis iškrapšto ir rodo
 trupinėlis gulėjo tamsoj
 šaldytuvo kojelių papėdėj
Ačiū sako tėtis vaikeliai
Ačiū labai jam patinka
 trupinėliui patinka taip pat
 iš džiaugsmo jis sujuda
 ima ropoti dideliu vyrišku delnu
 ir pirmasis stebuklas
 išplečia vaiko akis

dar žiema
 grįžki sapno kalneliais į kertę
 neša abu
 neša didelis mažą
 o mažas visai mažutėlį
 kurs patiki
 kad kačiukų pumpurai netikri
 ir netikras dar vėjas už lango
 ir žolė pernykščio lietaus prisigėrus
 ir pernykščio puvėsio kartumo
 ir gyvenimo ilgo rūgšties

kad tikra tik tylą
 šiltam vaiko delnely
 tik laukimo švelnumas
 aukštai palubėj kertėje
 vien tikėjimas kybo
 sapnų darniam vainikėly

jo sparnai išėję atostogų
 kai jos pasibaigs
 atsikvėpsiu išlaikiusi
 patį ilgiausią egzaminą

I am frozen by fear
fear floods the sleep of lady bugs
the lady bugs send out a scout
to check if I'm still alive
if the world is still around
it looks around, dazed, on the windowsill
or on a plate
till it's lost

a child pries it out, and shows it off
this crumb was lying in the dark
at the foot of the fridge
Thank you, says Dad to the child
Thank you, and he likes it a lot
the crumb seems to like it as well
it wiggles with joy
and starts crawling along the great manly hand
the first miracle
widens the eyes of the child

it's still winter
take the dream hills back to that corner
they both do the carrying
the big one carries the small one
and the small one – the tiny one
who believes
that the buds of the pussy-willow aren't real
that unreal is the wind outside the window
and the grass soaking with yesteryear's rain
bitter with yesteryear's rot
and acrid with lengthy life

only the silence is real
in this hand of a child
only the tenderness of waiting
up in the high ceiling's corner
only the faith hangs
in the harmonious wreath of dreams

his wings are on vacation
and when it's over
I'll sigh with relief
having passed the hardest exam

Raimonds Ķirķis

/ Latvija / Latvia /

Raimonds Ķirķis was born in 1997 in Riga. He studies cultural theory and management at the Latvian Academy of Culture and works at the Rainis and Aspazija Museum. He edited the literary magazine *Žoklis*, and is a member of the Preili

Conceptual Poetry Group. His first poetry collection *Kartes* (Maps, 2019) won the Poetry Days Festival Award. He writes poetry book reviews for the cultural press, and in 2019 he won the Normunds Naumanis Annual Young Critic's Award. He has hosted

a literature show on the NABA radio station, and has translated works by W. H. Auden, T. S. Eliot, Sohrab Sepehri, and Ilya Kaminski's poetry collection, *Deaf Republic* (2023, Poetry Days Festival Award).

Karte

Aiz abstrakcijas un vispārinājuma seko kārtējais toponīms, kas, greznodams iztēli, pārstāv nekad nepieredzētu atrašanos, teikumu, kas izzudis nozīmei. Kā izkliedētas pieturzīmes, no kurām izlūpināts viss liekais, kuru savstarpējais izvietojums ir aptuvenš, mēs atpaukamies zem spiediena, kas rodas, blīvējoties kontinentālajiem masīviem.

Mūsu ekumene ir atsvešināta, norobežota un cēla, vērsta kaut kur starp okeānu un zvaigznēm, un navigāciju apgrūtina tevis anulētie meridiāni. Tas ir pārnestas nozīmes klusums, kas slēpjas viltotajās projekcijās, – baltās vietas, kur jauni orientieri ieviešami ar varu. Cik ideoloģiski taisnas un nevīžīgas ir līnijas, kas stiepjas Āfrikā, tik pretrunīga un shematiska ir mana runa. Cik ierobežotas palos ir upes un citas stihijas kā zem vārdu smagnējās nastas sašķobījušās domuzīmes, kas velk līdzības starp attīrītu robežu un vietu, kur patveras pārapdzīvotība, tik neizteiksmīgs ir šis pakļidušais teikums.

Kā pozicionēties, lai mans horizonts pārklātos ar tavu ekvatoru? Kā visām traģēdijām, arī šai cilme ir grieķu – khartēs. Locījuma vietas aizsedz skatu – pret ko centrēts ir tavs?

Leģendas: šķērsvītrotie muskuļi, vaigu kauli un klaidis.

Mērogs: 1:1

(Līdz tuvākajam tuksnesim ir tālu, un man sāp kājas.)

Raimondas Kirkis
gimė 1997 m.

Rygoje, Latvijos

kultūros akademijoje studijuoja kultūros teoriją ir vadybą. Dirba Rainio ir Aspazijos muziejuje. Redagavo literatūros žurnalą *Žoklis*. Preilių koncep-

tualiosios poezijos grupės narys. Pirmas jo poezijos rinkinys *Kartės (Žemėlapis, 2019)* pelnė festivalio „Poezijos dienos“ apdovanojimą. Kultūrinei žiniasklaidai rašo poezijos knygų recenzijas, 2019 m. pelnė Normundo

Naumanio premijos paskatinamąjį jaunųjų kritikų prizą. Radijo stotyje NABA vedė literatūros laidą. Išvertė W. H. Audeno, T. S. Elioto, S. Sepehrio kūrinių ir I. Kaminskio eilėraščių knygą *Kurčiųjų respublika* (2023, festivalio „Poezijos dienos“ apdovanojimas).

Žemėlapis

Už kiekvienos abstrakcijos ir apibendrinimo atrasime dar vieną toponimą, kuris, pasitar naudamas vaizduotei, atstoja niekados nepatirtą būvį, sakinį, netekusį prasmės. Kaip išsibarstę skryrybos ženklai, išlaisvinti nuo bet kokio pertekliaus ir sudėlioti apytikriai, mes atsitokėjame tik užklupti slėgio, kuris kyla žemynams susidurus.

Mūsų oikumena svetima, ribota ir didinga, atsigręžusi tarp vandenyno ir žvaigždžių, o navigacijai kliudo meridianai, kurių atsiskėmė. Tai perkeltinių prasmių tylą, glūdinti klaidingose projekcijose – balti taškeliai, kur orientyrai įdiejami per jėgą.

Linijos, raizančios Afriką – tokios pat ideologiškai teisingos ir atmestinos, kaip kad mano kalba – ir nuosekli, ir prieštaringa. Tvinstančios upės ir kitos stichijos – kaip, pavyzdžiui, brūkšneliai, išskirapę po sunkia našta žodžio, vis lyginančio išvalytą pasienį ir vietas, kur populiacija auga nesustojamai, – yra ribotos kaip ir šis beskonis sakinyš klajoklis.

Kurgi man pasidėti, kad mano horizontas persiklotų su tavo pusiauju? Šios – kaip ir visų kitų tragedijų – ištakos graikiškos: khartės. Vietovės gūbriai užstoja vaizdą – į ką įsmeigtos tavo akys?

Legenda: skersaruožiai raumenys, žandikauliai ir platybės.

Mastelis: 1:1

(Iki artimiausios dykumos toli ir man skauda kojas.)

Dūmenis

Līdzko malka padodas glāstiem, ko tai veltī sagurušas plaukstas, es cēli izgaroju kā rīkle, kas izelpo visdziļākos vaidus. Manās sienās pagurst sausums, kas varmācīgi iesūcies koksņē, ko ilgstošais pagurums pārdarījis trupē.

Nabadzīgi un lišķīgi liesma glaužas manos dobumos, lai velkme vēlētu izklist gaisotnē manī uzkrājušamies tvanam. Es svīstu kvēpus, kas lāso, augšup virdami, un ķep pie kairo ķieģeļu sāniem.

Es stiepos iemūrēts un vēl nedaudz augstāk. Vai truli man tā vērties? Līdz ieņemtu mani skurstenšlauķis un izbirstētu atkal kailu un daļu. Un, kad dienasgaisma ietricas dziļākajos pamatos, tumsā atkal gremdētos mana aizmirstība.

Kāvi

*Jā ziemā pie debesīm redz kāvus,
tad nākamās gados gaidāms karš.
Latviešu tautas ticējums*

Jau tolaik apdzīvodami pilsētas, viņi zināja, kā rakstīt par zvaigznēm, neizteikdamies pārmēru sveši. Ir daudz pie debesīm gaismas – vien sarecējis musturs. Ne ierakstīt sevi tajā, ne izšķetināt.

Kamēr apmulsis astrologs zīmēs zvaigžņu kartes, pa ielām slapstoties kā naktstauriņš, astronoms, zaudējis orientācijas spējas, baltās pelītēs ne izšķirt ko spēš, ne jaunu pateikt, ne logu atrast, kur ieskriet, ne pavēstīt. Var tālejošāk vērt arī citus paradoksus.

Ziema ir gara, bet industrializācija – garāka: gaismas ceļi ir neizdibināmi: kad sagrūs mīkstais kupols.

Enkurs –

turklāt vēl iesēdies dziļi dzelmes smiltīs (vai bocmaņa urīns) ir tikai objekts no kādas citas dziesmas sākuma. Tiklīdz to piesauc, tā attēli nozibsnī manā acu priekšā, tāpat kā visa mana dzīve paskrien garām tavām acīm, kad piesaucu jūru;

"latviešu valoda ir zemnieku valoda", bet es sen vairs neganu cūkas. Neapsūno vien kāpu smilts. Tikmēr skatiens ķengā aizmirs-tus priekšmetu vārdus.

Kaminas

Kai tik malkos pasiduooda glamonėms, dovanotoms pailsusių rankų, aš tauriai išgaruoju tarsi gerklių, išleidžianti garsiausią aimaną. Sienos sugėrė nuvargusių sausrą, medį pūdo nuovargio pelėsis.

Liepsna susirango kūno ertmėse klastingai ir pataikūniškai, kad oro trauka išsklaidytų viduje susikaupusius dūmus. Kaktą išpila suodžiai, jie laša, garais kyla į viršų ir prikepa prie mūro gašlybės.

Užmūrytas aš kiek pasistiebiu. Ar yra kokia kita išeitis? Nebent laukti, kol kaminkrėtys mane nušveis ir nublizgins. Kai dienos šviesa pervers giliausius pamatus, mano užmarštis ners atgal į tamsą.

Šiaurės pašvaistė

*Jeį žiemą danguje išvysi Šiaurės pašvaistę,
tai kitąmet lauki karo.
Latvių prietaras*

Jau tada, keldamiesi į miestus, jie žinojo, kaip rašyti apie žvaigždes, kad neskambėtų pernelyg keistai. Danguje tiek šviesulių – sukrešę jų raštai. Savęs į juos neįrašysi, jų neišnarpliosi.

Kol apdujęs astrologas žvaigždėlapius braižys, it naktinė plaštakė gatvėmis baikščiai klaidžios, astronomas, netekęs orientacijos, nuo baltų arklių nieko jau neįžiūrės, naujo nieko nepasakys ir lango neras, pro kurį galėtų įskristi, ir nepaskelbs ničnieko. Paradoksus čia gvildenti galima be pabaigos.

Žiema ilga, bet industrializacija trunka ilgiau: šviesos keliai nežinomi: kada tas minkštas dangaus kupolas įgrius.

Inkaras –

be kita to, giliai dugno smėlyje nugrimzdęs nebent objektas iš kažin kokios dainos pirmojo posmo (o gal tai tik bocmano šlapimas).

Kai šaukiuosi tos dainos, jos įvaizdžiai žybteli man prieš akis, o mano gyvenimas prabėga prieš tavo akis, kai tik šaukiuosi jūros;

„latvių kalba – tai valstiečių kalba“, bet aš jau seniausiai kiaulių neganau. Kopos neapsamanoja. Tik žvilgsnis niekina pamirštus daiktų vardus.

Sešām galvām rotājās upe, kad raudzījies draugos no mīksta
plosta tās krastā. Viņi plunčājās nevainīgi un mierpilni kā acu kaktiņi –
viļņi virzījās apļos un triecās. Jūs visi esat citādi.

Arī vēlāk, kad pārtrūka tikpat kā puse balto diegu, es biju
liecinieks tam, kā kopā piedzīvotais ir dalīta atmiņa, kas nenoklājas
vienlīdzīgi. Par laimi, biju plecos uzmetis adītu krāsainu džemperī,
vēlīgu kā jūsu griba.

Tavā klēpī es kļūtu rosīgs dinozaurs

Iecirtīgi atmetis savu no dabas patapināto lēnīgumu, es laiku pa
laikam iekūņojos pagalam piņķerīgos apskāvienos.

Piemēram, kad bija pienācis laiks atvadām, kas nebija iz-
miršanas vērtas, meteors gārdzot pārrāva atmosfēru. Vai maz
pamanīj, intereses objekt, ar kādu kustību tu tikmēr neienāci?

Skūpsti izzūd

Luksofors šķiedās krāsām, apkārtnē uzstājīgi ielencā, kamēr tu
ilgstoši runā tik izstiepti čukstus, it kā nevilus tevi jānoskūpstā.

Jauni iestaigātās neironu takās es līdzdalīju tavu intuīciju,
apjautos netaustāms dzīlē starp krūtīm. Bet, vadiņiem necerēti
saslēdzoties, dzirkstele – pakulās: zaļā gaisma.

Trīs reizes savā mūžā Gandijs pieredzēja slapjos sapņus. Viņš pret
tiem izjuta riebumu, sirdsapziņā nesdams pārliecību, ka svētais
trīsvienības – reliģiskais, politiskais un sociālais – ienaidis ir nepāre-
jošs viņa individuālās miesaskāres dēļ. Viņš rūdījās pret to. Viņš
lūdza naktis viņam līdzās gulēt kailām jaunavām. Nevienš neredzē-
ja, tikai baumoja. Cik plašas enerģijas rezerves viņš saražoja, tā
dusot? Gluži kā tajā līdzībā: kā taureņa vēdas izsauc vētru tālā
pasaules malā, tā ostu hidrotehniskās būves iedzen brūces krastā
citviet.

Šešiomis galvomis pasipuošė upė, kai žvelgiau į savo draugus nuo pripučiamo plausto krante. Jie pliuškenosi, tyri ir nekalti tarsi mudviejų akių krašteliai – vilnys purslojo, sukosi verpetais. Jūs visi skirtingi.

O vėliau, kai išsiardė baltos siūlės, paliudijau, kad tai, kas drauge išgyventa, priklauso bendrai atminčiai, kuri nenusėda vienodai. Laimei, ant pečių buvau užsimetęs spalvotą džemperį, nuolankų kaip jūsų valia.

Tavo glėbyje tampu krutančiu dinozauru

Ryžtingai nusikratęs gamtos dovanoto lėtumo, aš retkarčiais galiausiai pasiduodu negrabiam apsikabinimui.

O štai stojus atsiveikinimo akimirkai, dėl kurios mirti verta nebuvo, atmosferą švokšdamas perskrodė meteoras. Ar bent pastebėjai, meilės objekte, kaip čia tavęs nė nebuvo?

Bučiniai pradingsta

Šviesoforas žaižaruoja, aplinka išsigaubia, kai ilgiausiai vapi tąsiais kuzdesiais, tarsi turėčiau nejučiomis tave pabučiuoti.

Naujai pramintuos neuronų takuose aš tąsyk kliviovis tavo intuicija, kurią užtikau nelytėdamas giliai krūtinėje. Tačiau, laideliams netikėtai susijungus, kibirkštis – parako statinėj – žalia šviesa.

Per visą savo amžių Gandis triskart sapnavo šlapius sapnus. Jie kėlė jam šleikštulį, giliai širdyje jis suprato, kad nesantarvė dėl šventosios trejybės – religinės, politinės ir socialinės – nebus įveikta per kūniškus jo troškimus. Jis grūdinosi. Prašė, kad skaisčios mergelės naktimis nuogos miegotų šalia jo. Niekas to nematė, bet gandai sklido. Kiek energijos jis prisigamina šitaip pelydamas? Visai kaip toje alegorijoje: kaip drugelio sparnų plazdesys sukelia audrą kitame pasaulio gale, taip ir hidrotechninės struktūros uoste atveria žaizdas krašto gilumoje.

Mums atkal jāsāk iztālēm: ap simts kilometru uz ziemeļiem no grīvas plāvām.

Zem smalki akmeņaina liedaga pakārts streipuļo ciems, kas mūždien cīkstas ar pakalni un pievilkšanās spēku, kamēr pašums skatam tuvāku padara tavu vientulīgo ierašanos.

Šis industriālās apmetnes aptvertās zemes apjoms ir tik niecīgs, ka bāka izskatītos pēc viltus dievekļa. Vadīties tu spēji pēc atmiņas, lai arī neko spožu tā nekad nav solījusi. Drīzāk visu ierasto, kas daudzkārt jau salasīts pa pieputējušiem pakšiem un grāmatām – manām vienīgajām dzīvības pazīmēm.

Kamēr es attāli noraugos šajā trūcīgajā marīnā, kurā gaismas avots nav nosakām, ir paguvjis nomākties viens no logiem, kam rūtīs nu pildītas smiltīm.

Vėl pradėsime iš tolo: koks šimtas kilometrų į šiaurę nuo upės žiočių užliejamos pievos.

Ant siauro akmeningo paplūdimio pakibęs kaimas grumiasi kasdien su įkalnėmis ir traukos jėga, kai potvynis priartina tavo vienišą figūrą.

Žemės lopinėlis, kurį dengia ši pramoninė gyvenvietė, toks menkas, kad švyturys čia atrodytų lyg apsišaukėlio dievuko stabas. Kliaujiesi atmintimi, nors ši niekados nieko doro nėra tau žadėjusi. Nebent tai, kas jau žinoma, kas seniausiai išskaityta apdulkėjusiose kertėse ir knygoje, kurios vienintelės liudija mano buvimą.

Kai iš tolo žvalgausi po šį varganą jūrvaizdį, nerasdamas čionai šviesos šaltinio, iškrenta vienas langas, jo stiklai lig viršaus pribirę smėlio.

Mindaugas Kvietkauskas

/ Lietuva / Lithuania /

Mindaugas Kvietkauskas gimė 1976 m. Panevėžyje. Studijavo Vilniaus, Krokuvos Jogailaičių, Oksfordo universitetuose. Tyrinėja ir verčia daugiakalbę Lietuvos literatūrą. 2008–2018 m. Lietuvių literatūros ir tautosakos insti-

tuto direktorius, 2019–2020 m. Lietuvos Respublikos kultūros ministras. Nuo 2023 m. – Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dekanas. Dviejų poezijos knygų autorius: *Rabi* (1998), *Gruntiniai vandenys*

(2024). Jo eseistikos knyga *Uosto fuga* (2016) apdovanota Lietuvos rašytojų sąjungos premija. Tarp verimų iš lenkų ir jidiš kalbų – Czesławo Miłoszo, Moišės Kulbako, Avromo Sutzkeverio kūriniai.

Hanzos miestas

Vienas nakvojau uoste
su drumzlinu raugo pilnais kanalais.
Vienišas, brutalus. Su išpuoselėtais
meduoliniais Hanzos laikų namukais.
Melas, jų fasadinio gyvenimo melas,
kai, palikę savo biurgeriškas šeimas
ir glotnias grynaveislių pirklių manieras,
eina į viešnamius. Klestintis odų verslas,
raugas, sidabras, išmatos, į kurias įmyniau
girtas užkaborio take prie kanalo.
Ir švytėjo tas miestas kaip dvasinio gyvenimo forma
arba veislinio ego forma, vemianti viską,
ko nesuvirškina, tiesiai į kanalus,
kad ant kranto glaistu blizgėtų kalėdiniai
nameliukai.

Prieplaukoj vangiai lingavo baržos.
Škunos, o gal galeros. Vangiai
persiritau per bortą tos, kur su pusnuoge
undine ant kylio. Grįžti į viešbučio lovą,
kuistis į patalo stabilumą vimdė labiau,
nei akiai atsiduoti plūdurių siūbavimui,
jūrligei. Ir užmigau, pasikišęs po galva
gniužulą laivo virvių, ir per sapną girdėjau,
kaip renka vandenį potvynis,
kaip vis smarkiau kliuksi raugas
per nugremžtą prieplaukos kraštą
ir tiesos gyvatėmis šliaužia
link nameliukų.

Mindaugas Kvietkauskas was born in 1976 in Panevėžys. He studied at Vilnius University, Krakow's Jagiellonian University, and Oxford University. He researches and translates multilingual Lithuanian literature. From 2008–2018, he was the Director of the Institute of Lithuanian Literature and Folklore. From 2019–2020, he was the

Minister of Culture of the Republic of Lithuania. Since 2023, he has served as Dean of the Faculty of Philology of Vilnius University. He is the author of two books of poetry: *Rabi* (1998) and *Gruntiniai vandenys* (Ground Water, 2024). His essay collection *Uosto fuga* (Harbor Fugue, 2016) was awarded the Lithuanian Writers' Union

Prize. Several of the essays were translated into English for the *Vilnius Review*. Among his many translations from Polish and Yiddish are works by Czesław Miłosz, Moyshe Kulbak, and Avrom Sutzkever.

Photo by G. Skaraitienė

Hanseatic City

I slept by myself in the harbor town
with canals full of dark ferment.
Lonely, brutal. With well-tended
ginger bread houses from Hanseatic times.
Lies, the lies of their facadal lives
when, having left their burgher families
and the polished manners of blue-blood merchants
they go to the brothels. The flourishing trade in leather,
tannins, silver, excrement, into which I stepped
drunk on the secluded path by the canal.
The city shone like some form of spiritual life,
or the form of a pure-breed ego, vomiting everything
it can't digest, straight down into the canals,
so that the Christmas houses on their banks
could glimmer as if glazed.

Barges rocked idly at the wharf.
Some schooners, maybe galleys. I stepped
lazily over the gunwale of one
with a half-naked mermaid on the bow.
The thought of returning to my hotel bed
and secreting myself in its sheets, made me more sick
than surrender to the gentle rocking of a buoy
and attendant sea-sickness. I fell asleep with my head
at rest on a knot of rope. I heard in a dream
the water being pulled in by the tide,
the growing gurgle of dark ferment
over the worn edge of the wharf,
and it slithered like the snake of truth
toward the little homes.

Voro kalba, pasakyta Ukmergės gatvės dūmtraukyje

Avromui Sutzkeveriui

O vargšės gentys didžio ir garsingo miesto!
 Nors mes čia esame nuo tų laikų,
 kai Gedimino vilkas mums davė privilegijas,
 dabar, atgręžę savo nugarų žvaigždes, išsikim.
 Štai mūsų miestas išsilaižo kailį
 tarsi balta katė, išlipusi iš šiukšlių sąvartyno.
 Vaikai su skarmalėliais, iš sniego rinkę duonos pluteles,
 ralio, jus vėlei išgena piemuo iš naujo reicho.
 Ralio, bluselės, šimtakojai, birzgėlytės,
 mažieji žvyninukai ir draugai prūsokai – išlįskite
 iš po tapetų, iš priaugusių tarpusienių,
 ir naktį, kai užges statybiečių žibintai, eikit,
 jums ašaras džiovins čia plytinčio prospekto vėjas,
 jis kada nors nupūs nuo lygaus plytelių grindinio
 ir jo klopėjus! *Distingue tempora*, kaip mokė Augustinas.
 Praskleidęs slaptus vabalo sparnus, kadais
 aš mokiau jų vidinio rašto poetą, dūmtraukio gyventoją,
 jo vardas buvo Abraomas, tarnas Jahvės,
 žvaigždė sidabro ramentu jam tiksliai mušė jamba
 į stogo skardą. Ir meilės pelenų šviesoj
 prabėgo dar septyniasdešimt metų. Tačiau dabar
 prasideda higieniška šalna. Vėl statomi namai su užrašu: *Verboten*.
 Vorė nesusilaukė įpėdinių. Mums jau gana ženklų,
 kad debesys, kur plaukia žmonių smegenyse,
 ir vėl pajuodo, apšivėlė suodžių siūlais.
 Jų kaukolėmis eina dūmtraukis į niekur.

Mažojo Stepono gatvė*

Mažas šventasis Steponas
 paliktas vienas kentėti
 sulaukėjusioj savo gatvėj
 ropojančias galva skruzdėles
 Mažas šventasis Steponas
 be jokio švytinčio nimbo
 vapa kažką per kaitrą

* *Mała Stefańska, Klein Stefan, Mažoji Stepono* –
 dabartinė Raugyklos gatvė Vilniuje.

The Spider's Speech from the Stovepipe on Ukmergės Street

*for Abraham Sutzkever, who lived on this street and
hid in this stovepipe in 1941, the Holocaust begun*

O desolate tribes of this grand city of renown!
Even though we've been here from the times
when the wolf of Gediminas gave us privileges,
now that we have turned the stars of our backs, let us leave.
Behold how our city licks clean its fur
like a white cat that has just climbed out of a refuse pile.
Children in rags, gathering crusts of bread from the snow,
again driven out by shepherds of the new Reich.
Let's go fleas, centipedes, gad-flies...
Let's go little silverfish and friendly croton bugs –
out from behind the wallpaper, out from between the walls.
Let's go at night when the construction site lights go out.
The avenue's waxing wind will dry your tears.
Someday it will even blow away the workers who laid
the bricks of the street. *Distingue tempora*, taught Augustine.
Though once I spread my secret insect wings
and taught their inner script to the poet, fellow inhabitant
of our stovepipe: Abraham, servant of Yahweh.
A star beat out iambs with its silver cane on his tin roof.
And in the light of love's ashes, another seventy years flew by.
But now is the time of hygienic frost. Houses
are built once more with the inscription: *Verboten*.
My wife did not breed heirs. The signs are here:
the clouds that float through people's heads
have grown black again, strung with threads of soot.
Their skulls contain a stovepipe stretching to nowhere.

Lesser Stephen Street*

Little Saint Stephen
left alone to suffer
on his street grown wild
with ants crawling over his head
Little Saint Stephen
with no shining halo
babbling in the heat

* *Mała Stefańska, Klein Stefan, Mažoji Stepono –
now Raugyklos Street, Vilnius.*

deginančią jo tarpuvartės
Mažas šventasis Steponas
guli nuplaktas dilgėlėm
susirietęs kaip mažas vaikas
čiulpiantis nukirstą pirštą
Mažo šventojo Stepono
išsibarstę kauleliai relikvijos
nebėra kuo šioj gatvėj užgydyt
žaizdą stigmą alfa omegą

Mažas šventasis Steponai
atsimink kiek kūnų čia pirkdavo
purvinom vokiečiųmečio markėm
kitus pakvėpintus kūnus
Mažas šventasis Steponai
kiek pažint savo troškulį troškusių
čia pavirto į grindinio akmenis
po įkaitusiais įsčių žibintais

Mažas šventasis Steponai
uždarytoje tavo bažnyčioje
nesimeldžia prie peršautų kaukolių
stoties pakraščių magdalenos
Mažas šventasis Steponai
sulaukėjusios gatvės vaike
tu dar sumažėji per galvą
tau ropoja grindinio akmenys

Mažas šventasis Steponas
nepadare jokio stebuklo
prie vagonų varytai mergaitei
tiktai glostė jai ranką ir glaudėsi
Mažas šventasis Steponai
menkas gemale bromų įsčiose
rudas grūde įduboj grindinio
tava ištvėrmė – stebuklas

of his sizzling arcades
Little Saint Stephen
lying there all nettled
scrunched up like a child
sucking his severed thumb
Little Saint Stephen
with his scattered relic bones
there's nothing on this street to heal
the stigma and the alpha and omega

Little Saint Stephen
remember the bodies who purchased
other fragrant bodies here
with dirty German marks
Little Saint Stephen
how many wanting to know their want
were turned into cobble stones here
under the heated wombs of lamps

Little Saint Stephen
the Magdalenes from the tracks
do not pray in your boarded church
next to bullet-riddled skulls
Little Saint Stephen
child of the street gone wild
you get shorter by the head
and the cobble stones start to crawl

Little Saint Stephen
you performed no miracle
for the girl forced into the train car
you just hugged her and caressed her hand
Little Saint Stephen
feeble fetus of the arcade's womb
ruddy kernel sown in the potholed street
your abidance is the miracle we seek

Dominikonai

lenkas zakristijonas ilgai nesurado rakto
grotuotiams varteliams į gaudžiančią tamsą
visad kabėdavęs, bet staiga pasimetęs

kai pagaliau atsivėrė požeminiai vargonai
pirmoji salė buvo erdvi ir skliautuota
eilėm gulėjo sudėti į juodus maišus palaikai
karstai palei storus keturkampius piliorius
krūva mažyčių grabų su stiklo langeliais
sako, juos darė vaikams, kad amžių tamsa
taip negąsdintų

lindom žemyn, po kojom rudas kaulelių žvyras
brovėmės vis siauresniais koridoriais
skrodėm nišas ekskursijos žibintuvėliais
vienur riogsojo aplūžęs rūmų sietynas
kitur sušaudytos angelų skulptūros
altorių žvakidės, bronzinės urnos
dėžės su juodu milu – mirusiųjų drabužiais

regis, daugybė rankų traukė mus leisti žemyn
bet tunelių pabaigoj vis aptikdavom mūrą
senos angos užgrioztos didžiuliais akmenimis
netgi ten, kur dar likę dingusių durų vyriai

vienoje landoje staiga riktėlėjai
pasirodė, kad kojos smunka į tuštumą
į neatrastą žemutinį požemių aukštą
kur po trūninčių Vilniaus kūnų klodais
glūdi iždas – jo gruntiniai vandenys
jo negimusių sielų gimda

Visiting the Dominicans

The Polish sacristan struggled to find the key
for the barred gates into droning darkness
they always hung there – now suddenly lost

when the underground organ pipes were finally opened
we entered a hall that was spacious and vaulted
the black bags of remains lay in lines
with coffins stacked by thick rectangular pillars
and a pile of little ones embedded with glass windows
said to be for children so they wouldn't be frightened
by the darkness of endless time

we crept downwards, feet scraping the ruddy gravel of bones
squeezing through ever tighter corridors
dissecting niches with touristic flashlights
in one place we found a fractured chandelier
another spot held bullet-riddled plaster cherubim
then candelabra that once served alters, urns of bronze
and boxes with black homespun cloth – vestments of the dead

it felt like myriad hands were pulling us ever downwards
but at the ends of tunnels we always hit a wall
old arcades had been blockaded with boulders
even where hinges hung for vanished doors

in one tight spot you gave a shout
as your leg dangled over empty space
over an undiscovered underground floor
where below Vilnius's layers of rotting bodies
a treasury was hidden – the city's ground water
its womb of unborn souls

Nėštumas

Sapnavau, kad laukiesi kūdikio.
 Priglaudei mano galvą prie sunkaus,
 kieta kaip maišas pilvo. Po apskritu kupolu
 išgirdau dusliai dunksint, tikriausiai širdį.
 Pasakei, kad iš visko jauti: gims mergaitė,
 kurią reikės auklėti švelniai ir lyriškai.

Pabudęs staiga prisiminiau
 lenkų poetės, išgyvenusios karą, eilėraštį,
 kuriame moters siela apsisprendžia ne gimti,
 o grįžti tūkstantmečius atgal
 nebūties ir nemirtingumo tuneliu.
 Tačiau jo gale pavirsta
 matematiškai bereikšmiu tašku,
 tokiu pat, koku būtų pavirtusi
 ir tada, jeigu būtų gimusi.

O paskui prisiminiau seną
 devyniasdešimtmetę dailininkę,
 gesusią lovoje, laikiusią man už rankos
 ir vis kartojusią, kad nebijos skraidyti,
 kai liks tik mažas taškelis. Tik tada
 jai bus gaila kūnų, daiktų, tad dabar
 norinti juos visus kuo geriau įsiminti.
 Bet jeigu, – suabejojo, – per daug įsiminsiu,
 kur tada tilps tos mano mintys,
 ar netrukdyš man skraidyti,
 kai būsiu taškelis?

Už lango šnarėjo lietus
 ir plakėsi metų lapais į stiklą
 sukerpėjęs senas vijoklis. Galugerkly
 tvinko nuojauta, kad šiaip sau nebūna
 tokių sapnų ir atklystančių atsiminimų,
 kad anapusinės bitės jau atnešė mudviem žiedadulkę,
 įgysiančią vardą ir graudžią gyvenimo gausą
 ir švelniai migdysiančią mus,
 kai iš kieta tikrovės pilvo
 vėl atgimsim taškais
 begalybėje.

Pregnancy

I dreamt that you were with child.
You placed my head on the hard and heavy bag
of your belly. And under its curving cupola
I thought I heard the muted beats of a heart.
You said your body's sensations bore witness to a girl
who will need gentle and lyrical cultivation.

Upon awakening, I remembered the poem
by a Polish poet who survived the war,
where a woman's soul decides not to be born,
going back thousands of years instead
down the tunnel of nonbeing and deathlessness,
where at the end, she turns into
a meaningless mathematical point,
the very same thing she would have become
even if she had been born.

Then I remembered a ninety-year-old
artist, dying in bed, holding my hand,
and repeating that she will not fear flying
when all that is left of her is a little point.
But then, she thought she would pity
all the bodies and objects left behind,
so she wants to remember them as well as she can.
"However," she began to doubt, "if I remember
too much, where will my own thoughts fit,
and won't memory make it harder to fly
when I'm nothing but a point?"

The rain was rustling outside our window
and the new shoots of old, lichen-covered ivy
were troubling the glass. I had a feeling,
from down deep in my throat, that dreams like this,
with attendant memories, don't happen by chance,
that the bees of beyond had already brought us pollen,
complete with a name and a moving abundance of life
which would gently lull us to sleep when
from the hard belly of reality
we would be reborn
as points in
infinity.

Kai miegant dviese susikeičia sielos
 ir manoji įteka į jos kūną
 jos kūnas kvepia drėgna lelija
 ir kriauklėlėmis kvepia jos kūnas
 ir užia mėnulis plaukų šakose
 po kuriom veido žirgas ganosi
 kalbą pamiršęs liežuvio žaltys
 ir suskliaudęs kraujo sparnus drugys
 naktį gyslelių krūmuose
 jos krūtinės dugnas aitrus ir slidus
 jis dunksi ir dreba lyg lemtį
 kaltų požemių kalvė
 toliau olose tyku ir niekas nevaikšto
 ten auga granatmedis
 ant jo ne žiedai o sidabro varpeliai
 linguoja pilni saldumo
 kai mano siela miega papėdėj
 jos kūno

When sleeping together we exchange souls
and mine flows into her body
it smells of wet water-lilies
and carries the fragrance of shells
while the moon murmurs from the branches of her hair
under which the steed of her face is grazing
the grass snake of her tongue has forgotten its speech
and the butterfly of her blood has folded
its wings for the night in the branches of veins
the depths of her chest are sultry and sleek
where everything shakes as if an underground blacksmith
were beating out fate on her anvil
yet further down the caverns are silent
and a pomegranate tree grows where no one else goes
but instead of blossoms it dangles silver bells
which sway in a suffusion of sweetness
and my soul beds down at the base
of her body

Vertė / Translated by Rimantas Užgiris

Olesia Mamchych

/ Ukraina / Ukraine /

Olesia Mamchych (Олеся Мамчич) was born in 1981 in Kyiv. She studied at the Taras Shevchenko National University where she graduated from the creative writing program, and holds a scholarship at the Jagiellonian University in Krakow. She is the

author of five poetry collections and more than ten books for children. Her poems are included in the curriculum of primary schools. Winner of the Lesia Ukrainka Prize (2022), she has also won the Book Forum Best Book Award (2021) of the Lviv Publishers

Forum for her children's book *Овва, як бува! Абетка з історії України* (That's How It Happens! The Alphabet of Ukrainian History). She currently lives in Krakow and is the editor of the Polish and Ukrainian literature portal *Posestry*.

я бачила дві мертві оси,
обидві мертві

це моя перевага: відділяти
живе від мертвого
так, ніби смерть існує

мій привілей знати:
що відкласти праворуч
що загреbti в траву
а що буде лежати тут
накрите сонцем
як простирадлом

поезія це дощ
що падає на поле полеглих
що стікає по їхніх лицях
що хлюстає тіла, але не будить їх

поезія ллється в землю з усієї сили
ллє як шалена
ллє довго
і довго і довго
затяжний дощ поезія
просто тече униз

Olesia Mamčyč (Олеся Мамчич) gimė 1981 m. Kyjive. Studijavo Nacionaliniame T. Ševčenkos universitete, jame baigė literatūrinės kūrybos studijų programą; Krokuvos Jogailaičių universiteto stipendininkė. Penkių poezijos rinkinių autorė, parašė daugiau nei dešimt knygų vaikams.

Jos eilėraščių įtraukta į pradinio ugdymo programą. Lesios Ukrainos premijos laureatė (2022). Už knygą vaikams *Овва, як була! Абетка з історії України* (Štai kaip nutinka! Ukrainos istorijos abėcėlė)

pelnę Lvivo leidėjų forumo geriausios knygos apdovanojimą (Book Forum Best Book Award, 2021). Šiuo metu gyvena Krokuvoje, yra lenkų ir ukrainiečių literatūros portalo Posestry redaktorė.

mačiau dvi mirusias vapšvas,
abidvi mirusias

tai mano pranašumas: skirti
gyvą nuo mirusio
taip, lyg mirtis egzistuotų

mano privilegija žinoti:
ką atidėti po dešinei
ką sugrėbti žolėn
o kas gulės čia
užklota saule
tarsi paklode

poezija yra lietus
jis teška ant kritusiųjų lauko
jis teka jų veidais
jis plaka kūnus, bet jų nepažadina

poezija liejasi žemėn pilna jėga
pila tarsi patrakusi
pila ilgai
ilgai ir ilgai
užsitęsęs lietus
poezija
tiesiog teka žemyn

Алея. Плати

Так багато людей відходить
я вже плутаюсь
хто живий

я говорю й говорю
в алею
по якій котиться відлуння
далі й далі –
алея видовжується, як життя

кожне дерево тут
залишене далеко позаду
залишається куполом угорі
щільним і холодним
із листям
міцнішим за шкіру

обіймаю людину
з усієї любові
одплющую очі –
це стовбур
осики

твоє серце комусь пересадили
тільки не знаєш, кому
хтось із ним там живе
тільки не знаєш, хто
хтось його доглядає, годує, гладить як теплого пса
в когось воно на колінах
тільки не знаєш, в кого

а може
а може
де твоє серце – там ти і є насправді
а тут щось зостало
тільки не знаєш, що

Alėja. Plantų parkas

Taip daug žmonių išeina
aš jau painiojuosi
kas gyvas

aš kalbu ir kalbu
alėjai
ja ritasi aidas
tolyn ir tolyn
alėja tęsiasi tarsi gyvenimas

kiekvienas medis čia
paliktas toli užnugary
kupuolu viršuje pasilieka
tankiu ir šaltu
jų lapai
tvirtesni nei oda

apkabinu žmogų
su visa meile
atmerkiu akis –
tai kamienas
epušės

tavo širdį kažkam persodino
tik nežinai, kam
kažkas su ja ten gyvena
tik nežinai, kas
kažkas ją prižiūri, maitina, glosto kaip šiltą šunį
kažkam ji ant kelių
tik nežinai, kam

o galbūt
o galbūt
kur tavo širdis – ten ir esi iš tikrųjų
o čia liko kažkas
tiktai kas, nežinai

моя подруга з темної ночі
 моя любов
 входить так близько сідає
 моя любов
 на її сукнях обох і трьох
 шелест і тиша
 тиша
 сідають птахи синім полум'ям
 на сукню
 синім-синім вогнем горять очі вогню
 моя перша і друга любов
 скрипить і сміється
 скрипить пронизливо як колосся!

я була у гарній сукні
 дуже-дуже гарній сукні
 я була не в чорній сукні
 хоч і ти мене зрадив

я дивилася крізь пальці
 крізь пальці хрускоту і кісток
 я дивилася на світ крізь пальці
 я дивилася і бачила

а що сталось зі світлом?
 світло впало на мою сукню й
 не піднялося

а що сталося зі світом
 зі світом теж?

я обгородилася сукнею –
 сукня завітла на мені
 завітла на мені
 як вишня
 як вишня чорна

mano draugė iš tamsios nakties
mano meilė
įeina taip arti atsisėda
mano meilė
ant jos suknios antros ir trečios
šnaresys ir tylą
tyla
tupia paukščiai mėlyna liepsna
ant suknios
mėlynų mėlyniausia ugnimi dega akys ugnies
mano pirmoji ar antroji meilė
gurgžda ir juokias
gurgžda raižiai kaip varpos javų!

aš vilkėjau gražia suknia
labai labai gražia suknia
aš vilkėjau ne juoda suknia
nors manei išdavei

aš žiūrėjau pro pirštus
pro pirštus traškančius ir kaulus
aš žiūrėjau į pasaulį pro pirštus
aš žiūrėjau ir mačiau

o kas nutiko šviesai?
šviesa krito ant mano suknios ir
nepakilo

o kas nutiko pasauliui
ir pasauliui taip pat?

aš atsitvėriau suknia –
suknia ant manęs pražydo
kaip vyšnia
kaip vyšnia juoda

любов не зникає
не випаровується з дна
не витікає з кров'ю
з переламаним навпіл мозком

ядерний реактор – наша любов
ядерний реактор

у людині
вичавленій болем чи смертю
лишаються кістки і любов

любов
роздирає склепи
рве метри землі над собою
вибухає в повітря
розносячи простір
як купу сміття

безумець хто став
навпроти любові
і штрикнув палицею в неї
ох, безумець

meilė nepranyksta
neišgaruoja nuo dugno
neišteka su krauju
su perpus perlaužtomis smegenimis

branduolinis reaktorius – mūsų meilė
branduolinis reaktorius

žmogui
išsunktam skausmo ar mirties
lieka kaulai ir meilė

meilė
išdrasko rūsius
išplėšia žemės metrus virš savęs
sprogsta oran
ištaškydama erdvę
it šiukšlių krūvą

beprotis kas stojo
meilei skersai kelio
ir lazda pabaksnojo ją
ak, beprotis

який хочеш дім
якого хочеш міста
як хочеш горить

всяка людина
мов яблуко у воді
при водоспаді

вodomірки писали свій текст по воді
текст змело
немає більше тексту
тексту немає

вітер вітер
хвилі вогненні
посередині вогнища я стою і співаю
коли кості горять усередині –
це любов

мій скелет видно здалеку
він горить
моє волосся зривається вгору
білим конем
мої щоки горять

вітер вітер
приходить нізвідки
більший од нас

вітре вітре
гірка твоя пам'ять
темне дно

посередині вогнища горять мої кості
білим вогнем

kokių nori namų
kokio nori miesto
kaip nori degti

kiekvienas žmogus
kaip obuolys vandenyje
prie krioklio

vandens čiuožikai rašė savo tekstą
vandens paviršiuje
tekstą nupūtė
nebėra daugiau teksto
teksto nėra

vėjas vėjas
bangos ugninės
stoviu liepsnose ir dainuoju
kai kaulai plėvoja viduj –
tai meilė

mano griaučiai iš tolo matyti
jie dega
mano plaukai ištrūksta aukštyn
baltu žirgu
mano skruostai liepsnoja

vėjas vėjas
ateina iš niekur
didesnis už mus

vėjau vėjau
aitri tava atmintis
dugnas tamsus

vidury laužo mano kaulai pliska
balta ugnimi

ліс
у якому деревам порубано верхівки
ліс
у якому травам порубано верхівки
ліс
у якому люди ходять без голів
звірі без голів
комахи без голів

ліс
у якому сонцю одпиляно половину
небу одірвано половину

ліс
де половина повітря
у чаші простору
а більше немає

ось тут ми і живемо

світ скроєний на людей зі шкірою дерев'яною
або залізною
на людей із вилами у руках

на людей що перевертають пагорби
вилами
що грубими долонями
вичавлюють сік із землі
і хлебчуть його, не ковтаючи

іде така людина
і мішок очей у неї за плечима

іде друга –
із мішком зубів у роті
і мішком сердець під ребром

і регіт її – солодкий, як пісня життя

miške
kur medžiams nukapotos viršūnės
miške
kur žolėms nukapotos viršūnės
miške
kur žmonės vaikšto be galvų
žvėrys be galvų
vabzdžiai be galvų

miške
kur saulės pusė nupjauta
kur nuplėšta pusė dangaus

miške
kur pusė oro
erdvės taurėje
o daugiau ir nėra

štai čia mes gyvename

pasaulis sukurtas žmonėms su oda medine
ar geležine
žmonėms su šakėmis rankose

žmonėms vartantiems kalnelius
šakėmis
tiems kurie sugrubusiais delnais
spaudžia sultis iš žemės
ir sriaubia nerydami

eina toks žmogus
su akių maišu ant pečių

eina kitas –
su maišu dantų burnoje
su maišu širdžių krūtinėje

juokas jų saldus kaip gyvenimo daina

Mirjam Parve

/ Estija / Estonia /

Mirjam Parve was born in 1991 in Tartu, and raised in Tallinn. She completed her BA in semiotics and her MA in translation studies at the University of Tartu, where she researched the

poetry of Betti Alver. She is the translation editor of the magazine *Värske Rõök*. In 2021, she won the Juhan Liiv Poetry Prize and the Siuru scholarship. Her collection of poems *Varjukeha*

(*Shadow Body*, 2023) was awarded the Betti Alver Prize for Best Debut and was nominated for the Culture Foundation Prize. She translates literature from English and French.

Hüatsindid lõhnavad ja jälle ei saa ma aru, kuidas midagi sellist võimalik on. Inimesed on nad väikesesse plastpotti toppinud, oma väikesesse kipstuppa toonud, midagi seal väetanud ja kastnud, jää ellu ja ole meile ilus! käsutavad. Nagu see oleks miski, mida nad võivad kontrollida. Käsivad kasvatada õisiku, mille all vars looka vajub. Samas kui hüatsint on täiesti üle mõistuse, mõistetamatult, hõlmamatult maiteamis, elus?, kui minul oleks selline jõud ja elutahe, ma ei tea, kas suudaksin end tagasi hoida – kui ma oleksin hüatsint, sööksin oma haledad peremehetsevad inimesed puhtast raevust õösel ära, hommikul oleks mu vars veel lihavam, õied veel iharamalt lahti, aga see muidugi ongi taim ja inimese vahe, taim võtab ilmselt rahulikumalt, ma ei suuda sellist rahu ette kujutada. On pisike plastpott, siis on pisike plastpott, teeb, mis teha annab, kuni annab. Kasvamiseks ei pea ahnitsema.

Hüatsint on efemeroid, plahvatab oma papagoisuled ja teispoelse lõhna lehtede vahelt välja ja läheb siis jälle sibulasse tagasi. Üritan sibulast välja pugeda, aga midagi ei tule, koorin kiht-kihi haaval, kuhu siis roheline eluidu jääb? Kihid saavad otsa. Kõik sõrmeküüned on ära söödud, pole enam midagi kiskuda. Kus on mu vegetatiivne hing?

Ära pelga, ütleb süda. Ära pelga, ütleb süda, usaldades oma taaga mõnele merele, mis ohkab kõigi kurbuste pärast korraga, ja uueneb, alustab, kogub, langeb.

Photo by M. Esko

Mirjam Parvė gimė
1991 m. Tartu, užaugo
Talline. Tartu universitete

baigė semiotikos bakalauro ir vertimų
studijų magistro studijas, tyrinėjo

Betti Alver poeziją.
Žurnalo *Värske Rõhk*
vertimų redaktorė.

2021 m. pelnė Juhano Liivo poezijos
premiją ir Siuru stipendiją. Jos eilėraš-

čių rinkinys *Varjukeha* (*Kūno šešėlis*,
2023) apdovanotas Betti Alver premi-
ja už geriausią debiutą ir nominuotas
Kultūros fondo premijai. Verčia litera-
tūrą iš anglų ir prancūzų kalbų.

Hiacintai kvepia, ir aš vėl nesuprantu, kaip va taip gali būti. Žmonės juos sukišo į mažulytį plastikinį vazonėlį, parsinešė į savo mažulytį gipsinį kambarėlį, kažką ten patręšė ir palaistė, gyvuok ir būk mums gražus! – paliepė. Tarsi šitai paklustų jų, hiacintų, valiai. Liepia auginti žiedus, nuo kurių svorio stiebas linksta. Tarsi hiacintas išties būtų virš sąmonės, nesuprantamai, nepagaunamai nežinaukoks, gyvas?; jei turėčiau tokią jėgą ir valią gyventi, kažin ar įstengčiau susitūrėti, – jei būčiau hiacintas, nakčia suėščiau savo žilus viešpataujančius žmones vien iš pasiutimo, ryte mano stiebas būtų dar mėsingesnis, žiedai dar geidulingiau prasivėrę, bet, žinoma, tai ir skiria augalą nuo žmogaus, augalas tikriausiai ramiau šitai priima, aš tokios ramybės nepajėgiu nė įsivaizduoti. Plastiko vazonėlis yra plastiko ramėnis, jis daro, ką reikia, kol pajėgia. Nebūtina būt godžiam, kad užaugtum.

Hiacintas – efemeroidas, paskleidžia savo papūgiškas plunksnas ir anapusybės kvapą tarp lapų, o tada vėl susisuka į svogūnėlį. Stengiuos išsirisit iš svogūno, bet nieko neišeina, lupu sluoksnį po sluoksnio, kurgi dingio žalias gyvasties daigas? Sluoksniai pasibaigia. Visi nagai nugraužti, nebėra kuo plėšti. Kur mano maitinamoji dvasia?

„Nebijoki“, – sako širdis. „Nebijoki“, – sako širdis, atiduodama savo naštą kuriai nors bangai, o toji atsidūsta dėl viso pasaulio nelaimių, pakui atsigaua, iškyla ir vėl sudūžta.*

* Virginia Woolf, *Ponia Delovė*, iš anglų kalbos vertė Violeta Tauragienė.

ju lapsena klõpsisin sadu mõttetuid pilte merest ääretust mina
ja ega see paremaks pole läinud
lillest rohust kasteheinast (ikka põlvkõrguselt) poolsalaja vanavanematest
lastest sõpradest kallimast kassidest
nagu siis oleks millestki kinni hoida nagu siis midagi püsiks nagu nad jääksid siis naer-
ma mind niimoodi vaatama nagu elu ei kägardaks siis nende nägusid oma taskupõh
jas muu sodi vahel kokku

nagu kõvakettad ei kustuks
nagu fotoalbumid ei võiks põlema minna
nagu olnu ei häviks nagu mälu ei kaoks.
see on digiprügi! kõik need pildid! millal sa neid veel vaatad!
see on arheoloogilise asumid peldik ja prügimägi – kõige informatiivsemad kohad
see on abitu loits surmahirmu vastu ja ega meil midagi tõhusamat ole ka

kõnnin pimedas raamatukogus.
riiulitel on veel üht-teist.
maja on külm ja niiske, aga tugev –
niipea ei varise.
siin oli parketti ja pehmeid toole.
siin oli kuiv, kerge õhk. laenutussüsteem
lakkas ammu töötamast. kes tahab,
see võtab ja loeb
enne tuletegemist
mõne luuletuse.

üks rahulik minut kestab, kuni linna sitked lihased end õhku vedrutavad
käsivarde küünetorked jättes
üks rahuaeg üks vabariik
üks või teine kohtumine
üks kevadine valgus kimp hüatsinte
üks mõistmise valendik selge pilk
üks õrnusvalu üks heldimus
korraaks näed kuidas kellegi sees on üks järv kalad kõrkjad
elud heledad linnud tumedas taegas

ogi vaikystėj esu šitiek be tikslo pripyškinus bekrastės jūros nuotraukų
gėlių žolių smilgų (nuo kėlių, žinoma) pusiau vogčiomis – senelių
vaikų draugų mylimųjų kačių
tarsi tada bus už ko įsitvert tarsi tada jau kažkas tvers tarsi jie taip ir liks besijuokiantys
taip į mane bežiūrį tarsi gyvenimas jų veidų savo kišenėj tarp kitų niekniekių
nesuglamžytų

tarsi kietieji diskai neišsitrintų
tarsi fotoalbumai negalėtų užsiliepsnoti
tarsi tai kas buvę nenyktų tarsi nedingtų atmintis
juk tai skaitmeninės šiukšlės! visos tos nuotraukos! kada tu jas ir žiūrėsi!
tai archeologinių kasinėjimų išvietė ir sąvartynas – pačios informatyviausios vietos
tai bejėgiškas užkeikimas nuo mirties baimės, o ko nors stipresnio neturim

vaikštinėju po tamsią biblioteką.
lentynose dar šis tas yra.
pastatas šaltas, įdrėkęs, bet tvirtas –
kol kas nedreba.
čia grindys parketo ir minkštos kėdės.
čia sausas, lengvas oras. skolinimosi sistema
seniai liovėsi veikusi. kas nori,
ima ir prieš
užžiebiant šviesas
perskaito kokį eilėrašį.

viena rami minutė trunka tol kol tvirti paukščio raumenys išmeta jį į orą
rankoje palikdami nago įbrėžas
viena taika viena respublika
vienas ar kitas susitikimas
viena pavasarinė šviesa puokštelė hiacintų
vienas suvokimo blyksnis tyras žvilgsnis
vienas skausmošvelnis vienas susigraudinimas
ūmai išvysti kad kitame ežeras žuvys meldai
gyvenimai šviesūs paukščiai tamsiame danguje

inimkeha pime soe pehmus
 kujunditel
 ei ole mõtet kuidas saab
 hävitada nii lihtsasti kui nii suur vaev
 on kasvatada ja hoida kui
 häving juhtub iseenesestki
 nagu oleks keegi jäänud suremata
 nagu oleks keegi jäänud suremata
 nagu oleks keegi jäänud suremata

kerin väikseid nõõrijuppe kokku
 nagu oleks sõda või miskit
 nõõri peaks alati taskus olema
 vähemalt tahaksin olla inimene,
 kellel on.
 kerin nõõrijuppe kokku ja mõtlen:
 nagu tüüpiline eestlane? idaeurooplane?
 nagu tüüpiline naine,
 nagu mu vanavanaema?
 keegi, kes muudkui muretseb ja
 mõtleb, et
 alati ju ei ole või
 et patt head nõõrijuppi raisku lasta
 sest nii vähehaaval kui jaksamegi
 peame ju kuidagi seda maailma kokku
 siduma

süda liputab saba
 kui möödun sõbra majast
 – äkki näeme teda!
 kuigi sõber kolis juba ammu teisele tänavale
 süda seda ei mäleta
 tema lihtsalt armastab kõiki
 ja ootab pai

tamsi šilta žmogaus kūno švelnuma
pavidalai
neturi prasmės kaip lengva
sužeisti ir koks didelis vargas
užaugint ir išsaugot kai
naikinimas vyksta savaime
lyg nebūtų niekas numiręs
lyg nebūtų niekas numiręs
lyg nebūtų niekas numiręs

suku vynioju virvagalius
nelyg karas būtų ar kas
kišenėj visad turi būt virvučių
norėčiau bent jau būt žmogumi,
kuris jų turi.
vynioju virvagalius ir galvoju:
kaip tipiška estė? rytų europietė?
kaip tipiška moteriškė,
kaip mano prosenelė?
kažkas, kas vis nerimauja ir
galvoja, kad
taip gi visad nebus arba
kad nuodėmė gerus virvagalius mėtyt
nes kol dar pajėgiam
reikia kaip nors šitą pasaulį
surišti

einant pro draugo namą
širdis uodegą vizgina
– gal pamatysim!
bet draugas seniausiai persikraustęs kiton gatvėn
širdis šito nepamena
ji tiesiog visus labai myli
ir laukia paglostoma

mu nimi ongi mu varjunimi
aga ma ei tea mis mu päris nimi on
olen ma troop või inimene
mu keha ongi mu varjukeha
aga ma ei tea
mis jääb ta taha.

ei	ole	teist	sellist	valget	nagu
vanadel		linadel		tuule	käes
tuhat		korda	pestud		talvepäikeses
pleekinud	kiudhaaval		tuhandesse	unenäku	hõõrutud

kui	linad	hakkasid	keskpaigast	väga	viledaks	kuluma
lõikasid	vanaemad	need	pikuti	pooleks	ja	õmblesid
teistpidi						kokku

merel		hea		lahke	vesi
ütlesid					vanaemad
peseb		igasugu		räpa	maha

küürin	lahkes		raudkülmas	vees	südan
loputan	väänan	ja	riputan	pesunööri	tuulele
selgeks					puhuda

viledaks		jäänud		see		hingelina
kes	ta	nii	ära on	trööbanud	või on ta	kehvasti
kootud				nigelast		niidist
ei		panegi		ajale		vastu

vaatan			läbi			aukude
vastsündinud						taevast
ja	mõtlen		kas	lina		lappida
või		lõigata		lappideks		ja
teha		valgetest		pilvedest		uus
kased	panevad	taeva	kangaspuid	niide		

mano vardas tai mano slapyvardis
o savo tikrojo vardo aš nežinau
tropas esu ar žmogus
mano kūnas tai mano slapykūnis
o aš nežinau
kas anapus jo.

nėra	kito	tokio	baltumo	kaip
senų	patalų	džiūstančių	vėjų	
tūkstantįkart	skalbtų	žiemos	įsaulę	
blyškusių	po	giją	į	tūkstančius
			sapnų	subrizgusių
patalams	ties	viduriu	gerokai	išdilus
močiutės	juos	perkirpdavo	iš	ilgio
susiūdavo				ir
				atvirkščiai
jūros	vanduo	labai	geras	
sakydavo			močiutės	
visokį		purvą	išplauna	
veriamai	šaltu	geruoju	vandeniu	šiūruoju
skalauju	grėžiu	ir	ant	skalbinių
vėjas		pakabinu		virvės
				širdį
				idant
				išpūstų
sudilęs	šis	sielos		drabužis
kas	gi	ji	šitaip	sutaršė
išaustas	iš	o	gal	jis
neatlaiko		menkų		prastai
				siūlą
				laiko
žvelgiu		pro		skyles
į		naujągimį		dangų
ir	svarstau	ar	patalą	lopyti
ar	sukarpyt		lopais	ir
iš	baltų	debesų	pasisiūt	naują
beržai	dangaus	staklėse	apmatus	užmeta

Alvydas Valenta

/ Lietuva / Lithuania /

Photo by V. Gendvilas

Alvydas Valenta gimė 1963 m. Lazdijų rajone. Vilniaus universitete baigė lituanistikos studijas, vėliau ir magistrantūrą. Lietuvos rašytojų sąjungos ir Lietuvos žurnalistų sąjungos narys. Nuo 1988 m. dirba žurnale *Mūsų žodis*. Bendradarbiauja leidykloje „Brailio spauda“, leidinių Brailio raštu korektorius. Aštuonių poezijos knygų autorius. Rinkinys *Prierašai*

neegzistuojančioms „Iliados“ ir „Odisėjos“ iliustracijoms (2020) pateko į LLTI Kūrybiškiausių knygų dvyliktuką ir Metų knygos rinkimų poezijos penketuką, rinktinė *Amerikos atradimas, arba Vaizduotės šokis (2023)* pelnė Vilniaus miesto mero premiją. 2021 ir 2024 m. nominuotas „Poezijos pavasario“ laureato titului.

Parašė publicistikos knygą apie žmonių su negalia integraciją *Noriu būti gyvenimo dalininkas (2003)*, romaną *Pradžios užkalbėjimai (2010)*, su H. Stuku sudarė pasakų ir sakmių su negalia turinčiais personažais rinkinį *Laumlių vaikai (2007)*, Kultūros ministerijos premija).

Maskovija

*Moskau
fremd und geheimnisvoll
Türme aus rotem Gold
Kalt wie das Eis
Iš grupės „Dschinghis Khan“ repertuaro*

Maskovijos viešpatystėje,
Tverės žemėje,
Algirdo Julijonos tėvonijoje,
aižėja, skeldėja,
krinta ir dūžta Vagnerių lėktuvas –
dangus nepriima,
žemė nepaslepia.

Chersono saulėje
noksta melionai ir minos,
saulėgrąžų aliejus virsta tankų tepalu,
arbūzai – nesprogusiais sviediniais.
Putinas kruvinasis
Ukrainos laukus krikštija kulkosvaidžiais ir kalibrais.

*Moskau
Tor zur Vergangenheit
Spiegel der Zarenzeit
Rot wie das Blut.*

Alvydas Valenta was born in 1963 in the Lazdijai district. He graduated from Vilnius University with a degree in Lithuanian studies and later a master's degree in the same field. He is a member of the Lithuanian Writers' Union and the Lithuanian Journalists' Union. Since 1988, he has been working for the magazine *Mūsų žodis* (Our Word). He collaborates with the publishing house *Brailio spauda* (Braille Press) as a proofreader of

braille publications. He has published eight books of poetry. The collection *Prierašai neegzistuojančioms „Iliados“ ir „Odisejos“ iliustracijoms* (Notes to the Non-existent Illustrations of the Iliad and Odyssey, 2020) was included in the Lithuanian Institute of Literature and Folklore's top twelve most creative books and a finalist for the Book of the Year; the collection *Amerikos atradimas, arba vaizduotės šokis* (The Discovery of America, or the Dance

of Imagination, 2023) won the Vilnius City Mayor's Prize. He has also written a non-fiction book about the integration of people with disabilities, *Noriu būti gyvenimo dalininkas* (I Want to Be a Part of Life, 2003), the novel *Pradžios užkalbėjimai* (The Incantations of the Beginning, 2010), and together with H. Stukas, has compiled a collection of fairy tales and legends with disabled characters, *Laumlių vaikai* (Children of Fairies, 2007, Ministry of Culture Prize).

Moscovia

*Moskau
fremd und geheimnisvoll
Türme aus rotem Gold
Kalt wie das Eis
Dschinghis Khan*

In Moscovia's domain,
in the land of Tver and the patrimony
of Uliana, wife of Algirdas,
the Wagner plane cracks and bursts,
falling and crashing –
the skies refuse it,
the ground does not hide it.

Melons and mines
grow ripe in Kherson's sun,
sunflower oil greases battle tanks,
and watermelons are unexploded shells.
Putin the Bloody
baptizes the fields of Ukraine with machine guns and high calibers.

*Moskau
Tor zur Vergangenheit
Spiegel der Zarenzeit
Rot wie das Blut.*

Maskovijos viešpatystėje
 Šoigu šnekasi su taigos dvasiomis:
 „Lėkit, skubėkit, padėkit,
 stepėse bus kraujo, daug kraujo,
 upės kraujo,
 savo ir svetimo,
 atsigersit, pasisotinsit!“

Mongolų ordos
 visai kaip senaisiais laikais,
 griaudamos ir degindamos
 traukia į Vakarus –
 Ching Ching Chingis khan
 Ho, ho, ho, ho, ho, hey,
 Russland ist ein schoenes Land
 Ho, ho, ho, ho, ho, hey!

Rusijos pelkės,
 Ukrainos grūdai,
 sulyginti miestai,
 išsprogdinti keliai...
 Ho hey, ho hey!
 Natascha, hah, hah, hah, du bist schoen (Hah, hah)
 ho hey, ho hey!
 Traukia smagūs vokiški balsai.

Maskovija,
 nyranti į Viduramžių rūkus,
 grįžtanti į carų laikus,
 rot wie das blut.

*Yesterday
 All my troubles seemed so far away
 Now it looks as though they're here to stay
 Oh, I believe in yesterday
 „The Beatles“*

Tikiu vakar diena,
 vakarykštis pasaulis buvo gražesnis, geresnis, teisingesnis,
 su gėlių vaikais,
 žaidžiančiais žydinčioje pasaulio pievoje,
 „The Beatles“, „Rolling Stones“
 ir Jimo Morissono dainomis,

In Moscovia's domain,
Shoigu summons the spirits of the taiga:
"Fly forth with haste
Drink the blood of the steppes,
plenty of blood, rivers of blood,
native and foreign,
quench your thirst!"

The Mongol hordes
move to the West,
ravaging and burning
just like in the days of old –
Ching Ching Chinggjs Khan
Ho, ho, ho, ho, ho, hey,
Russland ist ein schoenes Land
Ho, ho, ho, ho, ho, hey!

Russian swamps,
Ukrainian grain,
pulverized cities,
blasted roads...
hey ho, hey ho!
Natascha, hah, hah, hah, *du bist schoen* (Hah, hah)
ho hey, ho hey!
Jolly German voices say.

Moscovia,
plunging into medieval fog,
lapsing back into tsarist days,
rot wie das blut.

Yesterday
All my troubles seemed so far away
Now it looks as though they're here to stay
Oh, I believe in yesterday
The Beatles

I believe in yesterday,
yesterday's world was better, more beautiful and fair,
where flower children
frolicked in the blooming meadow of the world,
with songs by The Beatles, Rolling Stones,
and Jim Morrison,

gyvais tikro balso „Pink Floyd“ koncertais –
sienas reikia ne statyti, o griauti!
Sugriauti kareivines, barakus,
sovietinius bendrabučius!
Tikiu vakar dieną,
šėlstančia roko garsų jūra,
astronautų kelionėmis į Mėnulį,
sugriuvusia Berlyno siena,
vakar pasaulis buvo geresnis, gražesnis, tikresnis,
be virtualios realybės žaidimų,
posttiesos ir jos reliatyvumo konvulsijų,
feisbuko regimybės, kad esi ne vienas,
visiems matomas ir reikalingas,
be karo, bombų, sirenų,
dangų draskančių dronų,
be sugriautų Ukrainos miestų,
tiesiamų koncertinų.
Vakar viskas buvo taip toli ir taip seniai,
„Oh, I believe in yesterday“.

Ukraina 2024-aisiais

Mano karalystė ne iš šio pasaulio
Evangelija pagal Joną 18, 36

Rusija su Putinu
Vengrija su Orbanu
Ukraina su kūnu ir krauju,
daugybe gyvų ir negyvų kūnų,
šilto ir jauno į juodžemį susigėrusio kraujo –
iš šio pasaulio.
Berlyno, Briuselio, Paryžiaus valdininkai,
visos jų karalystės,
parlamentai ir prezidentai –
iš šio pasaulio!
Jie posėdžiauja, derasi ir barasi,
rengia teisingas strategijas,
skaičiuoja milijonus
ir viską žino.
Visi seniai viską žino,
krūvinasis Putinas:
Ukrainos valstybės niekada nebuvo,
o ko nebuvo, to nėra
ir negali būti!
Vengrijos Orbanas

and live shows by Pink Floyd –
walls must be torn down, not built!
Tear down the barracks, the camps,
and the Soviet apartment blocks!
I believe in yesterday,
in the wild sea of rock'n'roll sounds,
the trips that astronauts took to the Moon,
the Berlin Wall torn down,
yesterday's world was better, more beautiful and real,
without virtual reality games,
post-truth and its convulsions of relativity,
or Facebook's illusion that you're not alone,
that you're visible and needed,
without war, bombs, sirens,
drones ripping through the sky,
Ukraine's destroyed cities,
and rows of concertina wire.
Yesterday everything was long ago and far away,
"Oh, I believe in yesterday."

Ukraine in 2024

My kingdom is not of this world.
John 18:36

Russia with Putin
Hungary with Orbán
Ukraine with body and blood,
with many bodies living and dead,
warm and young blood seeped into the soil –
all are of this world.
The officials of Berlin, Brussels, and Paris,
their whole kingdoms,
parliaments and presidents
are of this world!
They hold sessions, negotiating and arguing,
building the right strategies,
counting millions,
and knowing all.
Everyone's been aware for a while now.
Bloody Putin says:
Ukraine has never existed,
and that which hasn't existed,
cannot be!
Hungary's Orban says

(vienas Orbanas kadaise išliejo patranką
padėjusią turkams sugriauti Konstantinopolį):
Ukraina seniai nėra savarankiška karalystė,
o jos gyvastį palaiko vien Vakarų ginklai ir Vakarų pinigai.
O kas palaiko Vakarų pinigus ir jų ginklus –
Amerikos kapitalas ir jos prezidentas!
Amerikos kapitalą ir prezidentą
palaiko Amerikos demokratai ir konservatoriai,
juos visus kartu –
Amerikos Masonerija.
Masoneriją ir jos mašineriją –
gal patsai Tamsybių kunigaikštis.
Sąmokslų teorijos,
gruvinčių logika,
haubicų muzika,
visi seniai viską žino,
Ukraina bus paaukota
ant šio pasaulio karalysčių
melo ir veidmainystės aukuro.

Žaidėme indėnus

Prerijos vidury,
sėdėdami aplink degantį laužą,
sapnavome, kad skaičiavome
sumedžiotus bizonus,
sugaudytus mustangus,
naujas palapines –
perskaitytas knygas apie indėnus.
Sapnavome, kad skaičiavome
barus, bemieges naktis,
apvaizdos siųstas
ar tik pakeliui sutiktas moteris,
be tikslo nugyventus metus...
Skačiavome ir sapnavome
sugriautus Ukrainos miestus,
sudegintus rusų tankus,
numuštus lėktuvus ir viršgarsines raketas,
išblaškytus dronų debesis,
naktinio matymo taikiklius –
haliucionavome:
sapne regėjome, ko nėra,
nebuvo ir niekada negalėjo būti.

(there was once an Orban who cast a cannon
that helped the Turks sack Constantinople):
Ukraine is no longer a sovereign kingdom,
it's kept alive only by Western weapons and Western money.
And who supports Western money and weapons –
American capital and the American president!
American capital and the American president
are supported by American Democrats and Republicans,
and all together –
by American Freemasonry.
The Masonry and its machinery are supported perhaps
by the Prince of Darkness himself.
Conspiracy theories,
the logic of ruin,
the music of howitzers,
Everyone's been aware for a while now.
Ukraine will be sacrificed
on the altar of lies and deception
of the kingdoms of this world.

We Played We Were Indians

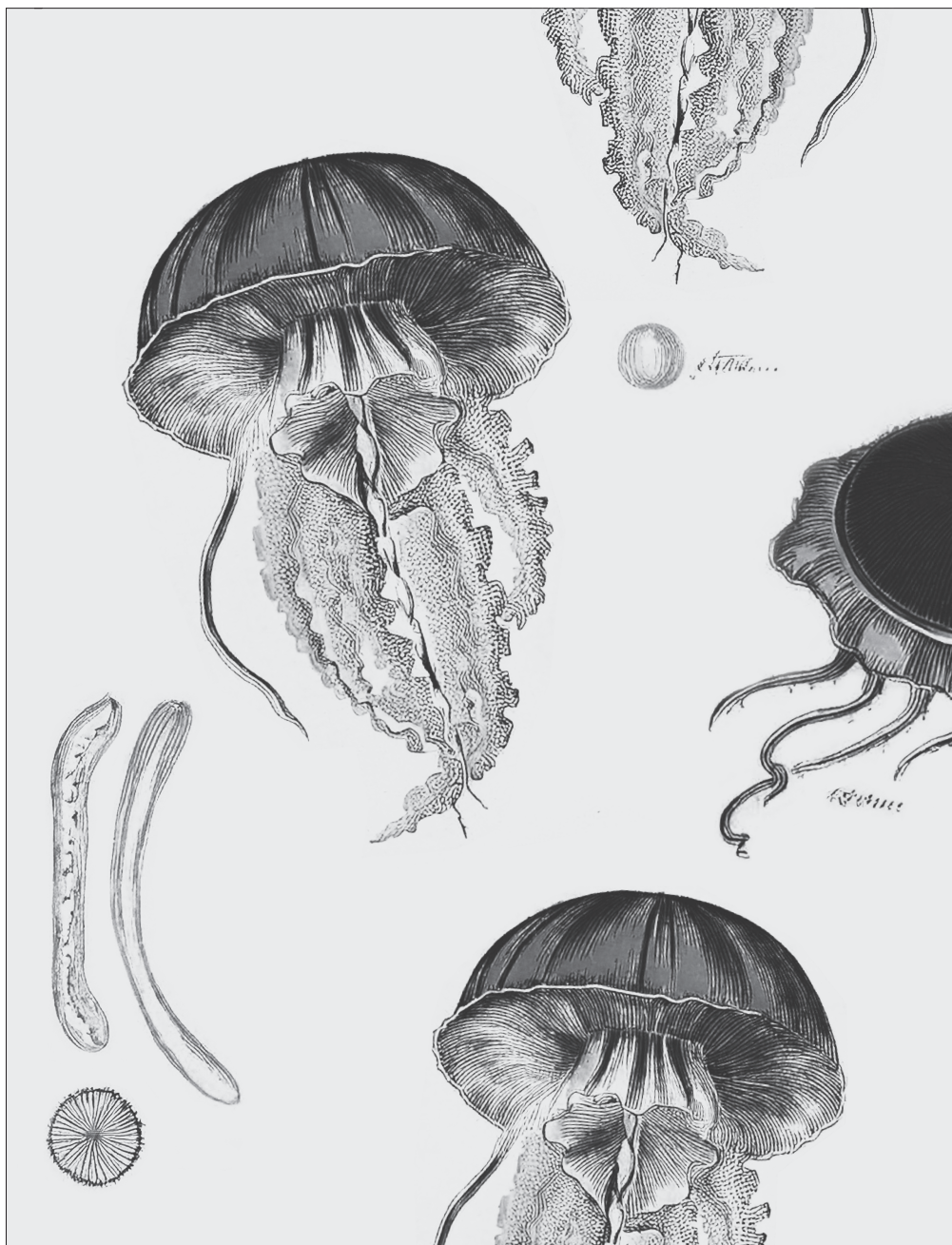
In the middle of the prairie,
we sat around a bonfire and dreamed
of counting the bison we hunted,
the mustangs we caught,
our new tents –
the books we had read of the Indians.
We dreamed that we counted
the bars, the sleepless nights,
the women we met on the way
or the ones sent by Providence,
all the years we spent living aimlessly...
we counted and we dreamt of
Ukraine's destroyed cities,
the Russian tanks burnt to a crisp,
the downed planes and intercepted hypersonic missiles,
the scattered clouds of drones,
the night vision scopes –
we hallucinated:
we saw in our dreams things which can't be,
things that never were and could never be.

Zaratustros sugrįžimas

Kai iš kalnų nusileidęs Zaratustra,
 keliaudamas per lygumas ir slėnius,
 miestus ir kaimus,
 lyg saldžiausią medų
 dalijo savąją išmintį
 visiems, kas tik tai norėjo ir girdėjo,
 nakvodavo SU GIRIOS ŽVĖRIMIS,
 piemenų trobelėse
 ir didžiūnų rūmuose,
 bylojo jį priėmusiems miestelėnams,
 vyrams, moterims,
 poetams, mokslininkams,
 jaunoms šokėjoms,
 karaliams IR ATRAJOJANČIOMS karvėms,
 filosofiniu kūju negailestingai daužė
 senąsias senųjų pranašų lenteles.
 Išaušo dvidešimt pirmasis šimtmetis
 ir niekas jau nebeklausinėjo:
 tas Dievas miręs ar dar gyvas,
 o su juo drauge ir Zaratustrą?
 Neliko pranašų anei mokytojų,
 o mugių fokusininkai, lino akrobatai, gyvačių kerėtojai
 virto DI kuriamais linksmiais paveikslėliais,
 „Google“ ir „Meta“ žinojo visus atsakymus į visus klausimus
 ir niekas jau nesiteiravo:
 tas Dievas miręs ar dar gyvas?
 Išaušo dvidešimt pirmasis šimtmetis
 ir prasidėjo naujas karas,
 Čingischano ordų KELIAS į Vakarus,
 birželio naktį švytinčius jonvabalius
 pakeitė žibantys Elono Musko „Starlinkai“ –
 žvaigždžių jungtys, žvaigždžių karai,
 vien gaisrų pašvaistės liko tokios pačios raudonos
 kaip praeitame ir užpraeitame šimtmetryje,
 tikrai didesnės ir platesnės.
 Ir nuo kalnų nusileidęs Zaratustra,
 neradęs nei draugų, nei priešu,
 vien feisbuko sekėjus,
 vėl sugrįžo į savąjį laiką.

The Return of Zarathustra

When Zarathustra descended from the mountains
 and traveled through valleys and plains,
 visiting cities and villages,
 sharing his wisdom
 like the sweetest honey
 with all who wished to see and to listen,
 he slept in THE FOREST WITH BEASTS,
 in the huts of shepherds,
 and the palaces of lords,
 he spoke unto the citizens who greeted him,
 men and women,
 poets and scholars,
 young dancers,
 kings, AND RUMINATING cows,
 he mercilessly shattered the ancient tablets
 of bygone seers with his philosophical hammer.
 The twenty-first century came
 and nobody was asking anymore whether
 God is dead or not,
 and whether Zarathustra met the same fate.
 There were no prophets or teachers,
 while town fair magicians, rope acrobats, and snake whisperers
 turned into amusing pictures made by AI,
 Google and Meta knew all answers to all questions,
 and people stopped asking:
 so is God dead or still alive?
 The twenty-first century came
 and a new war began,
 the hordes of Genghis Khan paving a WAY to the West,
 fireflies that lit up the night sky in June
 were replaced by Elon Musk's glowing Starlinks –
 stars connected, stars at war,
 only the auroras of blazing fires remained the same
 red and bright as in centuries past
 but greater and wider now,
 and when Zarathustra descended again from the mountains
 and found neither friend nor foe,
 only Facebook followers,
 he returned once more to his age.

Europos poezijos platforma **Versopolis**

„Versopolis“ – tai 2014 m. pradėjusi veikti poezijos platforma, šiuo metu jungianti trisdešimt šešis Europos literatūros festivalius įvairiose šalyse ir finansuojama Europos Komisijos programos „Kūrybiška Europa“. Tarp festivalių – tokie žinomi pasaulyje, jau daug metų rengiami literatūros festivaliai kaip *Genujos tarptautinis poezijos festivalis* Italijoje, *Strugos poezijos vakarai* Šiaurės Makedonijoje, *Poezijos ir vyno dienos* Slovėnijoje, *Littfest* Švedijoje ir kiti. Platformos poetai kviečiami dalyvauti kitų šalių literatūros festivaliuose, jų poezija išleidžiama trikalbėmis knygomis (originalo, anglų ir šalies – festivalio šeimininkės kalbomis), jie dalyvauja renginiuose, turi galimybę susipažinti su kitos šalies literatūros bendruomene.

Platformos tikslas – populiarinti kylančius poetus, dalytis jų poezija originalo ir anglų kalbomis svetainėje *versopolis.com*. Šiuo metu joje – 585 poetų iš 49 šalių kūryba, parašyta net 43 kalbomis, tarp jų – ir lietuvių. Lietuvai „Versopolio“ platformoje atstovauja festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“, išrenkantis jaunus lietuvių poetus ir kasmet nuo 2015-ųjų pats pasikviečiantis įvairių šalių „Versopolio“ autorių.

The European Poetry Platform Versopolis

Versopolis, founded in 2014, is a European poetry platform that creates new and sustainable opportunities for emerging poets. It supports the transnational mobility, visibility, and recognition of authors, offering a nurturing environment for artistic development across borders. The platform has been selected three times under the Creative Europe initiative "Support for European Platforms," reflecting its relevance, reach, and long-term cultural impact.

Versopolis enables emerging European poets to build international careers, placing their voices in dialogue with diverse audiences, languages, and literary communities. Like a literary agency without borders, it provides substantial organizational, financial, editorial, and promotional support. Poets are invited to leading European festivals, their work is translated into multiple languages, and they are integrated into a wide, supportive network of cultural actors.

Translations are at the heart of the platform's mission – Versopolis ensures that poets' works circulate in print, digital, and multimedia formats, including e-books, booklets, online articles, and the Versopolis poetry database. Just as crucial is its strong commitment to mobility, offering poets curated guest appearances at international festivals, where they connect with fellow authors, readers, publishers, translators, and cultural organizers.

To be named a Versopolis poet is a mark of distinction in the European literary community.

As of 2025, Versopolis has become home to 585 poets from 49 countries, writing in 43 languages, with their works presented at 36 member festivals. With this reach, Versopolis stands today as the largest and most ambitious poetry platform in the world.

www.versopolis.com

Carmen Camacho

/ Ispanija / Spain /

Carmen Camacho was born in 1976 in Alcaudete (province of Jaén, Andalusia). She graduated with a degree in journalism from the Universidad Complutense de Madrid. She is the author of ten books of poetry and a

collection of aphorisms. In 2011, she won the Fernando Quiñones Prize for Latin American Literature. She has edited several poetry anthologies, writes short fiction, spoken word poetry, and organizes stage performances and

projects with musicians, artists, and photographers. She regularly contributes newspapers and online portals. She lives in Seville.

El mal poema

En ciertos momentos
resulta útil llevar en el bolso un buen poema malo,
malo o a todas luces mejorable, con indicios suficientes
-un lugar común, rimas facilonas, adverbios de emergencia-
para sospechar de él:
un poema, propio o ajeno, posiblemente malo.
Un poema de almanaque, prefabricado, auxiliar,
con estrofas de fieltro y sin salida
que amontonan palabras manoseadas
como mujeres, árbol, lunas,
memoria, tristumbre, refectorio.
Un poema que parezca una poesía,
una carta de soldado, un chicle pegado a una carpeta,
un ripio catedrático, el tango de un progresista,
falso, previsible, desafinado,
que escondo y uso a solas
como un pedazo esculpido de látex.
Un texto de una noche,
que se pierda, que se pudra, que caduque,
un poema de papel
donde poder limpiarme las lágrimas,
las gafas, la cicatriz, el semen.
Palabras de amor donde el amor no quepa.
Este poema
u otro,
uno cualquiera,
de bote, temporero, de pared,

Karmen Kamačo gimė 1976 m. Alcaudetėje (Chaeno provincija, Andalūzija). Madrido Komplutensės universitete baigė žurnalistikos studijas. Dešimties poezijos knygų ir aforizmų rinkinio autorė. 2011 m. pelnė Fernando

Quiñoneso Lotynų Amerikos literatūros premiją. Sudarė kelias poezijos antologijas. Taip pat kuria trumpąją prozą, sakytinę poeziją (*spoken word*), rengia sceninius pasirodymus ir projektus kartu su

muzikantais, dailininkais, fotografais.

Nuolat rašo publicistiką laikraščiams ir interneto portalams. Gyvena Sevilijoje.

Prastas eilėraštis

Retsykiais

pravartu rankinėje nešiotis seną gerą prastą eilėraštį,
prastą arba akivaizdžiai taisytiną, su pakankamai požymių –
banalybės, lengvabūdiški rimai, pertekliniai prieveiksmai –
kad kiltų įtarimas:

eilėraštis, mano ar kieno kito, veikiausiai prastas.

Proginis eilėraštis, sukonstruotas, taikomasis,

iš padrikų strofų be išrišimo,

pilnas nuvalkiotų žodžių –

moterys, medis, mėnuliai,

atmintis, sielvartas, valgomasis.

Eilėraštis, panašus į poeziją,

kareivio laiškas, kramtoma, prilipinta prie aplanko,

akademiko posmas, progresyvisto tango,

netikras, nuspėjamas, nesklindus,

kurį slepiu ir naudoju viena

kaip iš latekso suformuotą daiktą.

Vienos nakties tekstas,

prapuolantis, prayrantis, pasenęs,

popierinis eilėraštis,

kuriuo gali nušluostyti ašaras,

akinius, randą, sėklą.

Meilūs žodžiai, kur meilei ne vieta.

Šis eilėraštis

ar kitas,

bet kuris,

konvejerinis, laikinas, sieninis,

vital y fucsia como todos los poemas malos,
urbano y quejumbroso como todos los poemas malos,
malo como todos los poemas que ganan un certamen.
Pero práctico y de efectos inmediatos,
plegable y extensivo,
sobre el que sentarme a merendar en la era
o guarecerme de la nube que descarga de improviso.
Un poema feo, gastado, utilitario,
lima, abanico, naipe, encendedor,
una rampa, una navaja, un pasamanos.
Un poema
color carne
con que embridarme el pecho esta mañana
donde curar con sal aceitunas negras
y lavar a mi padre cuando ya no se valga.

vitališkas ir ryškiai rožinis, kaip visi prasti eilėraščiai,
urbanistinis ir rėksmingas, kaip visi prasti eilėraščiai,
prastas kaip visi pripažinti eilėraščiai.

Bet praktiškas ir greito poveikio,
sulankstomas ir parankus,
ant kurio galima sėdėti ir užkąsti gryname ore
arba pasislėpti nuo staiga užklupusio debesies.
Bjaurus, išsikvėpęs, utilitarinis eilėraštis,
nagų dildė, vėduoklė, kortelė, žiebtuvėlis,
rampa, skustuvas, turėklas.

Eilėraštis
kūno spalvos,
kuriuo šjryt susiveršiu krūtine,
kuriame sūdysiu juodąsias alyvuoges
ir prausiu savo tėvą, kai pats nebepajėgs.

Efe Duyan

/ Turkija / Turkey /

Efe Duyan was born in 1981 in Istanbul. He studied architecture and philosophy and teaches the history of architecture at the Mimar Sinan Fine Arts University in Istanbul. He is the author of three poetry collections:

Takas (Change, 2006), *Tek Şiirlik* *Aşklar* (One Poem Stands, 2012), *Sıkça Sorulan Sorular* (Frequently Asked Questions, 2016). He has published a literary study of the poetry of Nazım Hikmet (2008). His poems

have been translated into more than twenty languages. He has organized poetry seminars with poets from various countries and has contributed to the organization of several international poetry festivals in Turkey.

Ölüm korkuluğu

demek unutmuştu Różewicz
çok önemli başka işleri arasında
ölmesi de gerekeceğini
hemen ölüm korkuluğumu köşeye çekip, soruyorum
imzalı yaşar kemal kitabındaki karanfil tasvirlerinin
neyi simgelediğini
cânlar uymaz göçmege der demez
yunus emre'nin hangi tele dokunduğunu
şaka şaka
biliyorum İstanbul'dayız
biliyorum İstanbul'da
huzurla karşılanan kutsal bir dönüşüm
değildir ölüm
bindiğin vapurun pervanesine yapışmış
bir deniz anası gibi
hafızana atılmış bir düğümdür, izler seni
hayır, üzülüyorsun
ölmüş otuz küsur milyar homo sapiens'e
birine belki
belki bir kaçına
şu ölümsüzlük otunun
bir bilsen
latince adını

Efë Dujanas gimë 1981 m. Stambule. Studijavo architektūrą ir filosofiją. Stambulo Mimaro Sinano menų universitete dėsto architektūros istoriją. Trijų

poezijos rinkinių autorius: *Takas* (Pokytis, 2006), *Tek Şiirlik Aşklar* (Vieno eilėraščio meilės, 2012), *Sıkça Sorulan Sorular* (Dažnai užduodami klausimai, 2016). Parašė literatūrologinę studiją apie

N. Hikmeto poeziją (2008). Jo eilėraščių išversta į daugiau nei dvidešimt kalbų. Rengė poezijos seminarus su įvairių šalių poetais, prisidėjo prie kelių tarptautinių poezijos festivalių Turkijoje organizavimo.

Mirties iškamša

pasirodo Różewiczius tarp visokių skubių
reikalų buvo užmetęs žinią kad
ir jam reikės mirti
pastumių savo mirties iškamšą į šalį ir klausiu
ką reiškia tie gvazdikai
Yaşaro Kemalio* knygoje su autografu
kurią stygą užgavo Yunusas Emre**
teigdamas kad sielos nepaklūsta mirčiai
juokauju viso labo tik juokauju
mes esame Stambule
ir aš žinau Stambule
mirtis nėra svetingai pasitinkama
kaip šventoji transcendencija
papuolusi tarp mano kelto sraigto ašmenų
tarytum medūza
lyg mazgas tavo atminty
ne tau nereikia gedėti
dėl trisdešimt kelių milijardų homo sapiens mirties
nebent dėl vieno
ar dėl keleto
jei žinotum
kad tas nemirtingumo augalas
turi lotynišką pavadinimą

* Yaşar Kemal – garsus šiuolaikinis turkų rašytojas.

** Yunus Emre – XIII a. gyvenęs turkų poetas, dainius, sufijus.

unutmamakla
unutmamak arasındaki tek harfi
çıkartıp atacaktın parmağından
biliyorum umutmak diye bir sözcük yok
bir kaç karanfil tohumu
atıp ağzıma

dan!
vuruyorum korkuluğumu

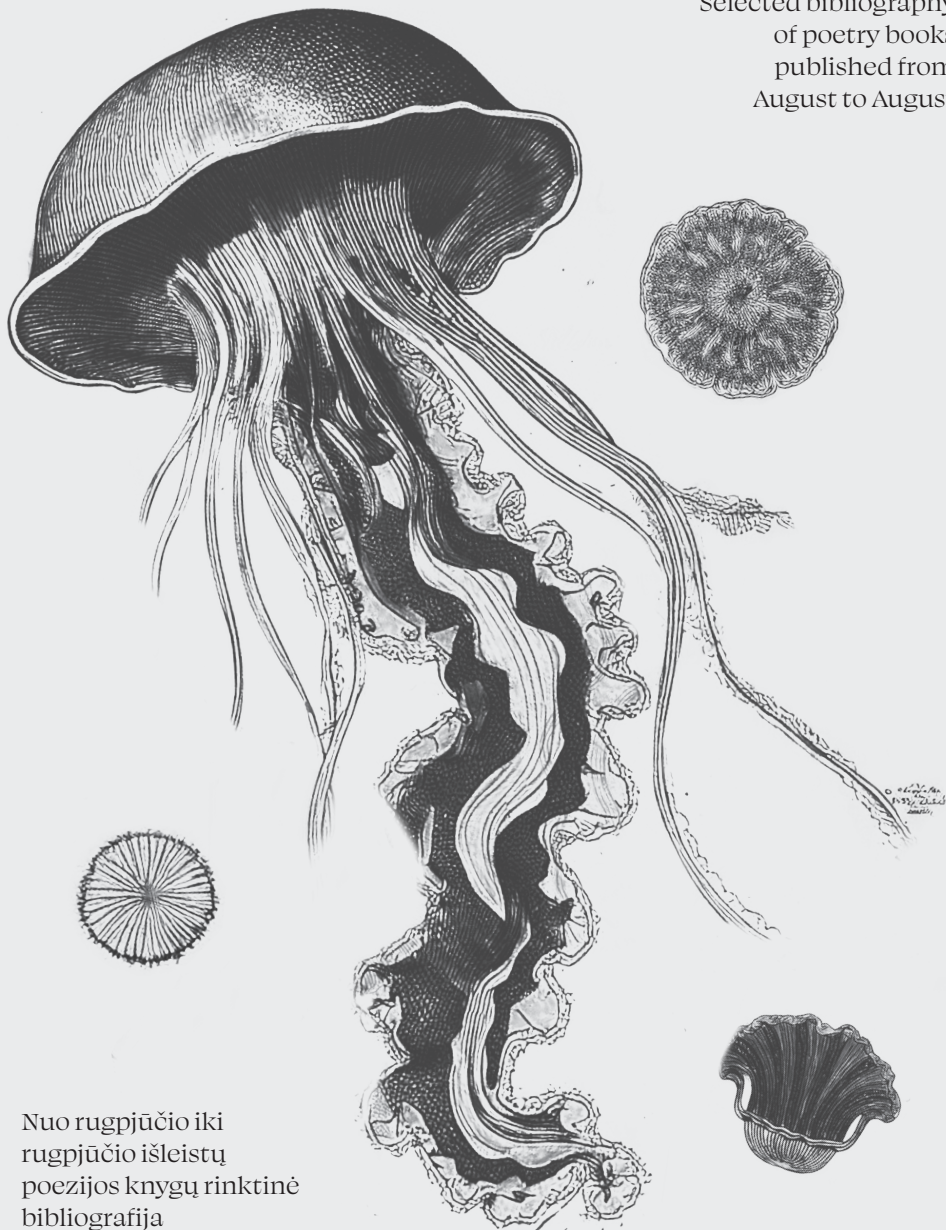
porą raidžių skiriančių
užmarštį nuo neužmaršties
nusimautum nuo bevardžio piršto ir
išmestum nėra vilties net tokio žodžio
įsidedu keletą gvazdikų sėklų
į burną

ir pykšt!
nušaunu savo iškamšą

Vertė / Translated by Donatas Petrošius, Skaistė Keršytė

{ Bibliography }

Selected bibliography
of poetry books
published from
August to August

Nuo rugpjūčio iki
rugpjūčio išleistų
poezijos knygų rinktinė
bibliografija

~ Bibliografija ~

Originalioji poezija

Original Poetry

Arnas Ališauskas, Užkadrinis balsas, Vilnius: Baziliskas, 2025.

Atokios stotys 2024: Lietuvos periferijose ir emigracijoje gyvenančių lietuvių poetų almanachas, sud. Vytautas Kaziela, Utena: Kamonada, 2024.

Atokios stotys 2025: Lietuvos periferijose ir emigracijoje gyvenančių lietuvių poetų almanachas, sud. Vytautas Kaziela, Utena: Kamonada, 2025.

Valdas Aušra, Išsikalbėjimai ir pamurmėjimai, Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2025.

Vainius Bakas, Laikmenos, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla (toliau – LRSL), 2025.

Antanas Baranauskas, Anykščių šilelis, Anykščiai: A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus, 2024.

Antanas Baranauskas, Trys giesmės apie Lėtuwū, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (toliau – LLI), 2025.

Gintaras Bleizgys, Urbino liepsna, Vilnius: Slinktys, 2024.

Vytė Nemunėlis [Bernardas Brazdžionis], Meškiukas Rudnosiukas, Vilnius: Alma littera, 2024.

Lina Buividaivičiūtė, Kelionių, Vilnius: LRSL, 2024.

Aleksandras Burokas, Inshallah, 108 eilėraščiai, arba Sveiki atvykę į tikėjimo dykumą, Vilnius: LRSL, 2025.

Marius Burokas, Seismografas, Vilnius: Lapas, 2025.

Ilzė Butkutė, Iš Vasarvidžio vados, Vilnius, I. Butkutė, 2025.

Liutauras Degėsys, Būtas is kartinis, Vilnius: Slinktys, 2025.

Kristijonas Donelaitis, Metai, Vilnius: Margi raštai, 2024.

Erika Drungytė, Bukolikos, Vilnius: Slinktys, 2024.

Vidmantas Elmiškis, Atsimokymas, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Vaida Gedmintaitė Frechou, Vidurnaktį paukščiai negieda, Vilnius: Slinktys, 2024.

Dovydas Grajauskas, Debreceno gatvės bliuzas, Vilnius: Baziliskas, 2025.

Gintaras Grajauskas, *Vandens skonis*, Vilnius: Baziliskas, 2025.

Kriso Harė, *88 eilėraščiai*, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Algis Jakštas, *Aukojimas*, Utena: Kamonada, 2025.

Edmundas Janušaitis, *Poetų sodas/Kuždesiai pievose*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Justas Jasėnas, *Sakų lietus*, Kaunas: Kauko laiptai, 2025.

Birutė Jonuškaitė, *Esamoji*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Kaip nuostabiai tos žvaigždės žėri...: Jono Aisčio ir jo vardo premijos laureatų kūryba, sud. Gražina Kazanavičienė, Kaunas: Naujasis lankas; Kaišiadorių: Kaišiadorių muziejus, 2024.

Regina Katinaitytė-Lumpickienė, *Žala pre slinksčia*, Vilnius: Slinktys, 2025.

Giedrė Kazlauskaitė, *Marialė*, Vilnius: LRSL, 2025.

Julius Keleras, *Arti Ukmergės*, Vilnius: 58 sapnai, 2024.

Julius Keleras, *Nieko tobulesnio*, Vilnius: 58 sapnai, 2025.

Juozas Kėkštas, *Ruduo žydi aguonom*, sud. Linas Daugėla, Vilnius: Slinktys, 2024.

Nijolė Kliukaitė, *Metamorfo*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Karolina Kunčinaitytė, *Stebuklingas troleibusas*, Vilnius: K. Kunčinaitytė, P. Kunčinas, 2024.

Mindaugas Kvietkauskas, *Gruntiniai vandenys*, Vilnius: Odilė, 2025.

Vytautas Landsbergis, *Kalne palauksiu*: organizuoti tekstai IV, Vilnius: Dominicus Lituanus, 2024.

Giedrius Mackevičius, *Akimirkos*: eilėraščiai ir poetinė proza, sud. Oresta Katakinienė, Vilnius: Žuvėdra, 2025.

Vytautas Mačernis, *Rinktiniai raštai*, sud. Ramūnas Čičelis, Vilnius: LLTI, 2024.

Marcelijus Martinaitis, *Kukučio baladės*, Vilnius: Vaga, 2024.

Anzelmas Matutis, *Saulė mano širdyje*, Kaunas: Eurispauda, 2024.

Eduardas Mieželaitis, *Zuikis puikis*, Vilnius: Odilė, 2024.

Mindaugas Nastaravičius, *Antra dalis*, Vilnius: Tyto alba, 2024.

Sonata Paliulytė, *Akmuo*, Vilnius: LRSL, 2025.

Raimondas Paškevičius, *Imk mano akis*, Vilnius: SMK aukštoji mokykla, 2024.

Gintaras Patackas, *Žalia jaunystė*, sud. Tautvyda Marcinkevičiūtė, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Mindaugas Peleckis, *Testamentas*, sud. Leonas Peleckis-Kaktavičius, Šiauliai: Saulės Titnagas, 2025.

Kornelijus Platelis, *Su Ferdinandu*, Vilnius: Odilė, 2025.

Poetinis Druskininkų ruduo / Druskininkai Poetic Fall: almanachas, sud. Vytas Dekšnys, Rimas Užgiris, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2024.

Poezijos pavasaris: almanachas, sud. Martynas Pumputis, Alvydas Šlepikas, Vilnius: Rašytojų klubas, 2025.

Sara Poisson, *Niekas, pasiruošęs patriukšmauti*, Vilnius: Baziliskas, 2025.

Alma Riebždaitė, *Inkliuzai tylos sakuose*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Ieva Rudžianskaitė, *Švytuokle švytuokle*, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Viktoras Rudžianskas, *Išnykęs pasaulis*, Kaunas: Kauko laiptai, 2025.

Aldona Ruseckaitė, *Prie horizonto atsigręžk*, Kaunas: Kauko laiptai, 2024.

Slenkstis: [sambūrio „Antitezė“] poezijos rinktinė, sud. Indrė Musteikytė, Dovydas Baltrimavičius, Vilnius: VšĮ Jaunimo pulsas (Antitezė), 2025.

Rimvydas Stankevičius, *Kartais sninga juodai*, Vilnius: LRSL, 2025.

Vytautas Stankus, *Renkant kaulus*, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Jūratė Sučylaitė, *Vilkolakė*, Vilnius: Slinktys, 2025.

Janina Survilaitė, *Advento valandos*, Vilnius: Andrena, 2024.

Nijolė Marytė Šerniūtė, *Žiūrėjimas į jonvabalį*, Vilnius: Slinktys, 2025.

Kristina Tamulevičiūtė, *Namai*, Vilnius: Slinktys, 2025.

@poetas Tomas [Tomas Taškauskas], *Išpažintys*, Vilnius: Visa Lietuva, 2024.

Juozas Tysliava, *Išklydusio futuristo dainos*, sud. Martynas Pumputis, Vilnius: Slinktys, 2024.

Uršulė Toleikytė, *Šuo vaiduoklis*, Vilnius: Slinktys, 2024.

Arvydas Valionis, *Laiko grandinės*, Vilnius: Homo liber, 2024.

Rūta Vyžintaitė, *Liuksemburgo jūra*, Vilnius: LRSL, 2024.

Agnė Žagrakalytė, *Liekamieji reiškiniai*, Vilnius: LRSL, 2024.

Георгий Ефремов, *Время войны*, Vilnius, G. Jefremov, 2024.

Vertimai

Translations

Alyvmedžio garsai: šiuolaikinė Palestinos poezija, sud. Giedrė Steikūnaitė, vertė Julija Gulbinovič, Ina Kiseliova–El Marassy ir kt., Vilnius: Istornešiai, 2025.

Mahmoud Darwish, *Tapatybės kortelė*, iš arabų k. vertė Saudada Mockevičiūtė, Ina Kiseliova–El Marassy, Vilnius: Hubris, 2025.

Gintaras Grajauskas, *Nykstamai menkų dydžių poveikis megastruktūroms / Wpływ wielkości zaniedbywalnie małych na megastruktury*, į lenkų k. vertė Agnieszka Rembiałkowska, Seinai, Lenkija: Pogranicze, 2025.

Iš Šiaurės Jeruzalės / Aus dem Jerusalem des Nordens / מִלְשׁוֹרֵימ יְרוּשָׁלַיִם הַצֵּפוֹנִית: šiuolaikinių lietuvių poetų eilėraščių rinktinė, į vokiečių k. vertė Cornelius Hell, į hebrajų k. Sivan Beskin, Taufkirchen, Vokietija: Mediathoughts Verlag, 2025.

Antanas A. Jonynas, Michael Augustin, 1953, į vokiečių ir lietuvių k. vertė autoriai, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Antanas A. Jonynas, *Uved sonetid*, į estų k. vertė Tiit Sandrak, Katrin Väli, Talinas, Estija: SA Kultuurileht, 2024.

Birutė Jonuškaitė, *Lista obecności*, į lenkų k. vertė Agnieszka Rembiałkowska, Liublinas, Lenkija: Warsztaty Kultury, 2025.

Kerry Shawn Keys, *Alphabet of Dreams / Sapnų alfabetas*, sud. ir iš anglų k. vertė Dominykas Norkūnas, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Klaipēda – Liepoja – Poezija / Liepāja – Klaipēda – Dzeja: dvikalbis almanachas, Klaipēda: Eglė, 2025.

Dagmara Kraus, [eilėraščiai], iš vokiečių k. vertė Vytas Dekšnys, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2024.

Maksym Kryvcov-Dali, *Eilėraščiai iš šaudymo angos*, iš ukrainiečių k. vertė Antanas A. Jonynas, Marius Burokas, Benediktas Januševičius, Vilnius: Baziliskas, 2025.

Vanda Martinš duš Reiš, *Aukšto dvaro slėpiniai / Таямніцы высокага двара*, iš baltarusių k. vertė Alma Lapinskienė, Vilnius: Slinktys, 2025.

Jonas Mekas, *Debout parmi les choses: Poèmes 1948–2007*, į prancūzų k. vertė Stéphane Bouquet, Jean-Baptiste Cabaut ir kt., Marselis, Prancūzija: Centre international de poésie Marseille, 2024.

Saloméja Nėris, *Okīnayomogi ni saku / Diemedžiu žydėsiu*, į japonų k. vertė Aya Kimura, Tokijas, Japonija: Furansudo, 2024.

Paata Shamugia, [eilėraščiai], iš kartvelų k. vertė Vytas Dekšnys, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2024.

Šviesa šiaurinė: estų poezijos antologija, sud. ir iš estų k. vertė Danutė Sirijos Giraitė, Vilnius: Slinktys, 2024.

Šviesioji mėnulio pusė / The Bright Side of the Moon: haiku / senryu, į anglų k. vertė Artūras Šilanskas, Vilnius: Slinktys, 2025.

J. C. Todd, *Kas neleidžia užmigti? / What Kept Me Awake?*, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Kornelijus Platelis, Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2024.

Georg Trakl, *Dvasios sutemos / Geistliche Dämmerung*, iš vokiečių k. vertė Linas Rybelis, Vilnius: Hieronymus, 2024.

Toms Treibergs, *Tankmė*, iš latvių k. vertė Dominykas Norkūnas, Vilnius: Baziliskas, 2024.

Dane Zajc, *Kalba iš žemės*, iš slovenų k. vertė Kristina Tamulevičiūtė, Vilnius: Slinktys, 2024.

Владас Бразюнас, *Птицы небесные и земные*, į rusų k. vertė Georgijus Jefremovas, Vilnius: G. Jefremovas, 2025.

Горад на гары: lietuvių poezijos antologija, sud. Cichan Černiakevič, į baltarusių k. vertė Andrej Chadanovič, C. Černiakevič ir kt., Bialystokas, Lenkija: Ekapres, 2025.

Гедрэ Казлаўскайтэ, *Чароўны час*, į baltarusių k. vertė Uladzislav Garbacki, Vilnius: Pflaumbaum, 2024.

Керри Шон Кейс, *Луна беспорядочных связей*, iš anglų į rusų k. vertė Andrej Sen-Senkov, Almata, Kazachija: Daktil, 2024.

~ XXXV ~
„Poetinio Druskininkų
rudens“ aidai

Pasaulis – matrica ar metafora?

XXXV „Poetinis Druskininkų ruduo“ vyko 2024 metų spalio 2–6 dienomis.

Praėjusių metų PDR almanache spausdinamų eilėraščių autoriai: Elo Viiding (Estija; vertė Agnė Bernotaitė), Raphael Urweider (Šveicarija; vertė Antanas A. Jonynas), Gintaras Bleizgys (Lietuva; vertė Markas Aurelijus Piesinas), Diana Paklonskaitė (Lietuva; vertė Markas Aurelijus Piesinas), Maria Sevilla Paris (Katalonija; vertė Simonas Bernotas), Ija Kiva (Ukraina; vertė Marius Burokas), Birutė Grašytė-Black (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Anna Rancāne (Latvija; vertė Vladas Braziūnas), Arnas Ališauskas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Rimvydas Stankevičius (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Marcin Mokry (Lenkija; vertė Vytautas Dekšnys), Tom Sleigh (JAV; vertė Kornelijus Platelis), Jurgita Jasponytė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris). Almanacho įžanginį straipsnį „Pasaulis – matrica, virstanti į metaforą“ parašė Birutė Grašytė-Black.

Festivalyje savo eilėraščius skaitė visi šie Lietuvos poetai, taip pat užsienio svečiai, išskyrus Elo Viiding. Penktadienio vakarą skaitė ir poetė J. C. Todd (JAV; vertė Marius Burokas), kurios knyga *Kas neleido užmigti? / What Kept Me Awake?* išleista PDR bičiulių serijoje 2024 m. (vertė Marius Burokas, Kornelijus Platelis).

Nuo 2015 metų festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ yra tarptautinės poezijos platformos „Versopolis“ dalis. „Versopolio“ šūkis: „Kur poezija gyvena“ (*Where poetry lives*). Šio projekto tikslas – suteikti galimybę pasirodyti jauniems, kylantiems poetams ir leisti jiems būti išgirstiems už savo valstybių sienų. 2024 m. į PDR buvo pakviesti du projekto „Versopolis“ poetai: Dagmara Kraus (Vokietija; vertė Vytautas Dekšnys), dalyvavusi susitikime nuotoliniu būdu, ir Paata Šamugija (Sakartvelas; vertė Vytautas Dekšnys), savo eilėraščius skaitęs gyvai.

Įvyko visi programoje numatyti festivalio renginiai: dveji almanache spausdinamų poetų skaitymai – lietuvių poetų ir atvykusių svečių; lietuvių poetų popietė centre „Dainava“. Taip pat vyko jaunųjų poetų skaitymai, mėgstamo eilėraščio skaitymai Druskininkų V. K. Jonyno galerijoje, du renginiai Vilniuje – almanacho pristatymas Vilniaus literatų namuose ir baigiamasis vakaras MO muziejuje.

Penktadienio rytą poetai vyko susitikti su Druskininkų mokyklų mokiniais. Susitikimai vyko Druskininkų „Atgimimo“ mokykloje, Druskininkų „Saulės“ pagrindinėje mokykloje, Druskininkų „Ryto“ gimnazijoje ir Viečiūnų progimnazijoje. Dalyvavo festivalio svečiai ir lietuvių poetai.

Vėliau, pakėlus festivalio vėliavą, vyko diskusija tema „Pasaulis – matrica ar metafora?“, ją moderavo Dalius Jonkus. Kaip ir kiekvienais metais, surengtas PDR almanacho ir kitų per metus išleistų knygų pristatymas bei mažoji knygų mugė, šį renginį vedė Mantas Tamošaitis ir Martynas Pumputis. Atidaryta Alio Balbieriaus paroda, kurioje eksponuojami fotodarbai iš serijos „Rūdijantis pasaulis“. Penktadienio vakaro skaitymus vedė Diana Paklonskaitė ir Kornelijus Platelis. Jaunųjų skaitymų vakarą vedė ir jaunuosius poetus parinko Greta Ambrazaitė ir Dominykas Norkinas. Dar vėliau įvyko Donato Petrošiaus vedamas renginys „Praviras mikrofonas“, o vidurnaktį – slaptieji skaitymai centro „Dainava“ kieme, prie laužo.

The World – Matrix or Metaphor?

The 35th Druskininkai Poetic Fall festival took place on October 2–6, 2024.

Last year's PDR anthology included poems by the following poets: Elo Viiding (Estonia, translated by Agnė Bernotaitė), Raphael Urweider (Switzerland, translated by Antanas A. Jonynas), Gintaras Bleizgys (Lithuania, translated by Markas Aurelijus Piesinas), Diana Paklonskaitė (Lithuania, translated by Markas Aurelijus Piesinas), Maria Sevilla Paris (Catalonia, translated by Simonas Bernotas), Iya Kiva (Ukraine, translated by Marius Burokas), Birutė Grašytė-Black (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Anna Rancāne (Latvia, translated by Vladas Braziūnas), Arnas Ališauskas (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Rimvydas Stankevičius (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Marcin Mokry (Poland, translated by Vytas Dekšnys), Tom Sleigh (USA, translated by Kornelijus Platelis), Jurgita Jasponytė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris). The introductory article of the anthology, "The World – Matrix into Metaphor," was written by Birutė Grašytė-Black (translated into English by Rimas Užgiris).

All of these Lithuanian poets and foreign guests read their poems at the festival except for Elo Viiding. On Friday evening, the poet J. C. Todd (USA; translated by M. Burokas) also read from her bilingual poetry collection, *Kas neleido užmigti? / What Kept Me Awake?*, published in the Friends of PDR series (2024, translated by Marius Burokas and Kornelijus Platelis).

Since 2015, the Druskininkai Poetic Fall festival has been part of the international poetry platform VERSOPOLIS. The motto of Versopolis is "Where poetry lives." The goal of this project is to provide an opportunity for young, emerging poets to be heard beyond the borders of their countries. In 2024, two poets from the Versopolis project were invited to PDR: Dagmara Kraus (Germany, translated by Vytas Dekšnys), who participated in the reading remotely, and Paata Shamugia (Georgia, translated by Vytas Dekšnys), who read his poems live.

All the events of the festival planned in the program took place: two readings of poets (Lithuanian and foreign) published in the anthology; an afternoon of Lithuanian poets at the Dainava center; young poets' readings; readings of a favorite poem at the Druskininkai V. K. Jonynas Gallery; and two events in Vilnius – the presentation of the anthology at the Vilnius UNESCO Literary House, and the closing evening at MO Museum.

On Friday morning of the festival, poets went to meet with students from Druskininkai schools. The meetings took place at the Druskininkai Atgimimas School, Druskininkai Saulės Primary School, Druskininkai Rytas Gymnasium and Viečiūnai Progymnasium. Guests of the festival and Lithuanian poets participated.

Later, after raising the festival flag, a discussion on the topic, "The World – Matrix or Metaphor?" was held, moderated by Dalius Jonkus. As in every year, a presentation of the PDR anthology and other books published during the year, as well as a small book fair, was organized. This event was hosted by Mantas Tamošaitis and Martynas Pumputis. An exhibition was opened of photography from the series "World into

Šeštadienio rytą V. K. Jonyno namuose–galerijoje vyko dviejų eilėraščių – kito poeto mėgstamiausio eilėraščio ir savojo – skaitymai, juos vedė Ričardas Šileika. Popietę skaitė „Versopolio“ poetai, renginį vedė Kotryna Pranckūnaitė, taip pat skaitymai „Poezijos pavakariai“, kuriuos vedė Dainius Dirgėla, skaitė Anna Halberstadt (JAV), Malachi Black (JAV), Rimantas Kmita, Austėja Jakas, Alis Balbierius, Mindaugas Valiukas. Kerry Shawn Keyso ir Jolantos Sereikaitės tekstai buvo perskaityti, nes jie patys negalėjo atvykti į festivalį.

Įvyko jaunųjų poezijos aptarimas, su jais bendravo Greta Ambrazaitė, Antanas A. Jonynas, Kornelijus Platelis, Ramunė Brundzaitė.

Šeštadienio vakarą – iškilmingas baigiamasis PDR poezijos vakaras, jį vedė Birutė Grašytė–Black ir Malachi Black. Įteiktos Jotvingių ir Jaunojo jotvingio premijos: Jotvingių premija apdovanota Jurgita Jasponytė už eilėraščių knygą *Visata atsisėda netinkamoje vietoje* (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2024), o Jaunojo jotvingio – Simonas Bernotas už knygą *Pasakų parkas* (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2023). Antano A. Jonyno prizas šiemet atiteko Lilijai Rakovai; žurnalo *Nemunas* apdovanojimas „Poezija mus vienija ir jungia“ – Dianai Paklonskaitei.

Po apdovanojimų tradiciškai paskelbti ir apdovanoti anoniminių eilėraščių konkursų nugalėtojai. Buvo rašomi: vienas eilėraštis, eilėraštis tema „Be metaforų, prašytume“, humoristinis eilėraštis tema „Pasauliu netikiu, o matrica tikiu“.

Po baigiamojo vakaro poetė Agnė Žagrakalytė pakvietė į poetinį aukcioną, jo metu surinktos lėšos buvo perduotos paramai Ukrainai (per Lietuvos rašytojų sąjungos Literatūros fondą). Vėlai vakare nugriaudėjo Vytauto Stankaus vedama diskoteka.

Sekmadienį festivalis grįžo į Vilnių, čia PDR svečiai bei laureatai dalyvavo skaitymuose MO muziejuje, juos vedė Rimas Užgiris ir Rūta Elijošaitytė–Kaikarė.

Ruin" by Alis Balbierius. Friday evening readings were hosted by Diana Paklonskaitė and Kornelijus Platelis. The young poets' readings were hosted by Greta Ambrazaitė and Dominykas Norkūnas. Later, an open mic event hosted by Donatas Petrošius took place, and at midnight there was a "secret" bonfire reading in the courtyard of the Dainava center.

On Saturday morning, a reading took place at the V. K. Jonynas house-gallery, hosted by Ričardas Šileika, where people read a favorite poem by someone else and one of their own. In the afternoon, the poets of Versopolis read, hosted by Kotryna Pranckūnaitė, then came the Poetry Evenings reading of selected Lithuanian poets, hosted by Dainius Dirgėla, in which Anna Halberstadt (USA), Malachi Black (USA), Rimantas Kmita, Austėja Jakas, Alis Balbierius, and Mindaugas Valiukas read. Some texts of Kerry Shawn Keys and Jolanta Sereikaitė were read by others because they themselves could not come to the festival.

A discussion of the work of the young poets took place where their work was critiqued by Greta Ambrazaitė, Antanas A. Jonynas, Kornelijus Platelis, and Ramunė Brundzaitė.

The main event took place Saturday evening, hosted by Birutė Grašytė-Black and Malachi Black. The Yotvingian and Young Yotvingian Prizes were awarded. The Yotvingian Prize went to Jurgita Jasponytė for her book of poems *Visata atsisėda netinkamoje vietoje* (The Universe Sits in the Wrong Place, Lithuanian Writers' Union Publishing House, 2024), and the Young Yotvingian Prize went to Simonas Bernotas for his book *Pasakų parkas* (Fairy Tale Park, Lithuanian Writers' Union Publishing House, 2023). The Antanas A. Jonynas Prize for young poets went to Lilija Rakova; the Nemunas magazine award "Poetry Unites and Connects Us" went to Diana Paklonskaitė.

After the main awards, the winners of the anonymous poetry competitions were announced. The categories were: open, a poem on the topic "No metaphors, please," and a humorous poem on the topic "I believe in the matrix, not the world."

After the reading, the poet Agnė Žagrakalytė hosted a poetry auction, and the funds collected were transferred to support Ukraine (through the Literature Fund of the Lithuanian Writers' Union). Late in the evening, there was a disco DJed by Vytautas Stankus.

On Sunday, the festival returned to Vilnius, where PDR guests and laureates participated in readings at MO Museum, hosted by Rimas Užgiris and Rūta Elijošaitytė-Kaikarė.

Jurgita Jasponytė

2024 m. Jotvingių premijos laureatė / Winner of the 2024 Jotvingian Prize

Jurgita Jasponytė gimė 1981 m. Zarasuose. Vilniaus pedagoginiame universitete įgijo lietuvių filologijos bakalauro ir literatūrologijos magistro laipsnį. Dirba viename iš Vilniaus miesto savivaldybės bibliotekos filialų. Trijų poezijos knygų autorė: *Šaltupė* (2015, Z. Gėlės premija už geriau-

sią metų poetinį debiutą), *Vartai Austriėjai* (2019, V. Šlaito ir Vilniaus mero premijos), *Visata atsisėda netinkamoje vietoje* (2024, Jotvingių premija, portalo 15min metų knygų rinkimuose – geriausia lietuvių autorių poezijos knyga). Visos trys knygos pateko į Metų knygų rinkimų poezi-

jos penketukus. Dalyvauja literatūros renginiuose Lietuvoje, yra skaičiusi Latvijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje. Eilėraščių išversta į latvių, anglų, rusų, ukrainiečių, baltarusių, vokiečių, italų, prancūzų, švedų kalbas.

„Vilnius connect“

šunelė
atvykusi gyventi į sostinę
pirmiausia pasigedo žolės
mat mūsų gatvėj
klojo naujas šaligatvio plyteles
o kartu ir velėną –
pasėjo šuniui netinkamą
vejinę žolę (veja ir pieva
anaipatol ne tas pats,
kaip bežiūrėtum)

miestą abipus geležinkelio
jungia paviršiumi tiltas
o iš tikro jungia žolė –

tilto prieigose šuo skabo žolę
po tiltu kažkas pasidėjo žuvies
konservų sloikelį

pliaukšteli miestas
žvynuota uodega ir
nieko nemąsto apie jungtis
nei šuva nei žolė
tik juodbruva moteris su hidžabu
sėdi ant bėgių parko laiptelių
saulę anapus tilto nuleidžia
pliaukšteli uodega miestas-žuvis
nerdama vakaro patiltėn –

kaip saulė upės odoj atsispindi

Jurgita Jasponytė was born in Zarasai in 1981. She received a bachelor's degree in Lithuanian philology and a master's degree in literary studies from Vilnius Pedagogical University. She works at one of the branches of the Vilnius City Library. She is the author of three poetry books: *Šaltupė* (2015, Z. Gėlė Prize for the best poetic

debut of the year), *Vartai Auštrieji* (The Sharp Gates, 2019, Šlaitas and Vilnius Mayor's prizes), *Visata atsideda netinkamoje vietoje* (The Universe Sits in the Wrong Place, 2024, winner of the 15min portal's Book of the Year winner for poetry and the Yotvingian Prize). All three books were finalists for the Book of the Year Award in poetry.

She participates in literary events in Lithuania, and has given readings in Latvia, Ukraine, Belarus, Germany, Austria, and Italy. Her poems have been translated into Latvian, English, Russian, Ukrainian, Belarusian, German, Italian, French, and Swedish.

Vilnius Connect

The doggie
who came to live in the capital
missed the grass first and foremost
because on our street
they put in new sidewalk bricks
and a strip of lawn
that just wasn't right –
lawn grass and meadow grass
are just not the same
(from any perspective)

the city is connected
on both sides of the train tracks
by a pedestrian bridge

but it's really about the grass –

the dog digs at the grass by the ramp
because someone put a jar of fish conserves
under the bridge

the city slaps its scaly tail
neither grass nor dog
have any thought to connection
only a dark-haired woman in a hijab
sits on the steps of the little park
the sun sets on the other side of the bridge
the city-fish slaps its tail
diving into the evening's underbridge –

just like the sun reflecting off the river's skin

Vertė / Translated by Rimas Užgiris

Simonas Bernotas

2024 m. Jotvingių premijos laureatas / Winner of the 2024 Yotvingian Prize

Jo eilėraščiai spausdinami almanache, 32 p.

His poems are published in this anthology, p. 32.

Diana Paklonskaitė

Apdovanota žurnalo Nemunas prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ /

Winner of the Nemunas magazine prize: Poetry Binds and Unites Us

Trešnės iš Turkijos

nektarinų metas
saldžių, neprišalusių
ir paskutinių trešnių
iš Turkijos –
prieš dvidešimt metų Lensboro pakrašty
šviečiant turkų geltonoms liemenėms
iškilo Lough Rea Power Station
inžinieriai gyveno atskirai nuo statybininkų
ir mus, nelegales, vaišino ėrienos šašlykais
pamenu, – rudenio vakarą lyjant
giedojome Lietuvos ir Turkijos himnus
atsistoję, kaip pridera, su Tėvynių vaizdais
kompiuterio ekrane
vienas vaikinai iš mūsų kompanijos
buvo kurdas
bet inžinieriai to nežinojo
o mes, prisaikdintos tylėti
nesvarbu, kas nutiktų
nesvarbu, kokie bičiulystės fejerverkai
sproginėtų virš Shannon upės
tylėjome
tada man keistai atrodė
tokios priesaikos skambant gitarai
tada dar nežinojau, kad kraujas
stipriau už draugystę ir tiesą

o štai aš, po dvidešimt metų
„Malonės“ prekybos centre
Dovanų parduotuvėje
nuleidus akis į dubenį
pilną trešnių
ir galvoje tik viena mintis:
kiek jam reikėjo iškęsti
dėl meilės

Turkish Cherries

it's nectarine season
 when they're so sweet
 yet still untouched by frost
 it's the time when the season's last cherries appear
 arriving from Turkey –
 twenty years ago on the outskirts of Lanesborough
 where the Lough Rea Power Station rose
 among the yellow vests of Turkish engineers
 who lived separately from the construction workers
 and fed us, illegals, lamb shashliks
 I remember how one rainy autumn evening
 we sang the anthems of Lithuania and Turkey
 standing up, as required, with images of our homelands
 on the computer screen
 and one guy from our group
 was Kurdish
 but the engineers didn't know
 and we were sworn to silence
 no matter what would happen
 no matter what fireworks of friendship
 would flare above Shannon River
 we kept our peace
 even though such vows
 to the accompaniment of a guitar
 seemed alien to me then
 because I didn't know yet that blood
 is stronger than friendship or truth

and here I am – twenty years later
 working in a Druskininkai mall called "Grace"
 with my eyes cast down
 on a bowl of cherries I'm about to eat
 yet where I can only think one thought:
 how much he had to suffer
 for love

Lilija Rakova

Jaunųjų poezijos skaitymų laureatė, apdovanota Antano A. Jonyno prizų /

Winner of the Antanas A. Jonynas Prize for Young Poets' Readings

dvasia butelyje

kadaise gyvenau
mylėjau taip stipriai
kad nubudusi netikiu
jog gyvenimas čia
o ana praeitis nutolti galėtų

ten bėgiai veda per miestą
jais keliaujame
į apleistą kasyklą
ieškome kristalų ir juodojo aukso
ten tikresnė tampa per akimirką
nei čia
praleidusi keletą amžių
aš žinau kad Žemių
yra ne viena
kodėl atėjau į šią planetą
čia ne mano namai
mano mylimasis
turi akį pakaušyje
azotas laša nuo jo pėdų

jis keliauja per pasaulius
tarpdimensiniais bėgiais
aplanko mane sapnuose
bet palieka išaušus
ant pagalvės
prisigėrusios ašarų

susitelkusi į tašką lubose
plūduriuoju ties riba
nevalioju išėiti iš kūno
iš šio kvailo gyvenimo
nepajėgiu nubusti
kalti vaistai – sakau
psichotropikai migdomieji
jie blokuoja teta bangas
pririša prie žmogiškų dėsnių

bottled soul

I lived once
I loved so strongly
that awakening
I can't believe
this is life
and the past could grow distant so quickly

the tracks run through town
and we take them to
an abandoned quarry
searching for crystals and black gold
I become more real there by the minute
more real than the several centuries
spent here
I know that there are more Earths
than one
which is why I came to this planet
which is not my home
my loved one has an eye
on the back of his head
and nitric acid drips from his soles

he travels between worlds
on interdimensional rails
visiting me in dreams
and leaving me at dawn
on a pillow
soaked with tears

staring at a spot on the ceiling
I float on the very edge
with no will to leave my body
or this silly life
but I can't really wake up
it's the drugs, I tell myself
the psychotropic sleeping pills
that block the Theta waves
and tie me to human laws

kalti restoranai kino filmai
 gėlės ir seksas
 kaltas šokoladas
 pavasaris pievos ir paukščiai

čia taip lengva užsimiršti
 šis pasaulis
 vitražinio stiklo karstas
 aš įkalinta yrančiame
 moters drabužyje
 kuris primena vašką

kuo aš vardu
 ar galiu sukurti duris
 kelią namo surasti
 dvasios plaukia bėgiais
 per tuščią aukso karštinės
 nualintą miestą

į užgriūtą kasyklą
 kur kasnakt pamažu
 atkasame savo žvaigždinius kūnus
 mes atėjome į Žemę
 nes niekur kitur
 taip gerai
 nesuprastum vienatvės

the restaurants and films are to blame
the flowers and the sex
and I blame chocolate
spring meadows and birds

it's so easy to forget oneself here
this world
is a stained glass coffin
where I am imprisoned in the fraying
clothes of a woman
which seem to melt like wax

what my name might be
whether I can make a portal
and find my way home...
our souls still swim along the tracks
through the empty city
enervated by the fever for gold

we go to the crumbling quarry
where at night we slowly
dig up our sidereal bodies
the reason we came to Earth
was because there was
nowhere else we could understand
such loneliness

Dovydas Grajauskas

Vieno anoniminio eilėraščio konkursas, II vieta

Viskas apie aš

Judu greitai ir tiksliai kaip šinkansenas
Esu naglas ir piktas, ir nedžentelmenas
Aš ardbegas, džeimsonas, spey, connemara
Aš tavo kaimyno blogiausias košmaras

Trankausi kaip vėjų nirčių ketvertukas
Aš harley luftwaffe ir paspirtukas
Visai nesvarbu, nuo kur aš pradėjęs
Aš ir užbaigsiu, nes aš užbaigėjas

Jei nori pažaisti, aš būsiu žaidimas
Nebesikeiki, tai aš prakeikimas
Aš maksima, prisma, iki ir walmartas
Aš tas, kur paleistas, ir tas, kur pakartas

Aš anbo, antonov, netylantis gausmas
Aš kraujas žaizdoj, aš lėtinis skausmas
Aš bliuzas, metalas, led zeppai, baletas
Aš šešdešim centų, pigiausias paštetas

Aš brolis ketvirtas, praklausęs moralą
Pirmykštė dėmė, kuri nenusivalo
Uostamiesčio kekšė, Dubajaus eksportas
Olandiškas durnius ir sumuštos kortos

Aš studija, rūmai, barakas, bažnyčia
Tylus pakeleivis, aišku, kad tyčia
Aš esu tai, kas naktim kampe brazda
Aš esu galas, suradęs sau lazda

Rūta Dubauskaitė

Vieno eilėraščio tema „Be metaforų, prašytume“ konkursas, II vieta

Darbas su rašytojais

Paskambino Romualdas G., išvadino karve, nenusipelniau – dužo širdis.
Pagalvojau apie Joną L. – įkritau į Universiteto tualetą grindyse atvertą skylę, išsisukau koją.
Viriau Tomui V. kavą – verdančiu vandeniu nusiplikiau plaštaką.
Pasklidus gandui, kad permiegojau su Poetu, pakriko nervai.
Ruošdamasi į Rolando R. laidotuves, skutau kojas – giliai perrėžiau rankos piršto gyvaną.
Užkalbinau Dainių D. – ištekėjau.

Vien tik faktai. Ir jokių metaforų.
Ir jokios poezijos. Vien tik kenksmingos darbo sąlygos.

Simonas Bernotas

Vieno eilėraščio tema „Be metaforų, prašytume“ konkursas, III vieta

Dabarties reliktai

Kas iš viso šito liks?
Net plastikinis maišelis
Per ketvertą amžių suyra

Videomedžiaga: I can't believe I did it with my stepSIS

Choreografijos tyrimas nedavė naudos

Siužetinė linija primityvi
Nepriimtini dauginimosi ritualai
Aistros sužaditimui

Potenciali graikų mito citata

Vaizdinė medžiaga: skanaus.jpg

Siekis išsaugoti prieš sunaikinant

Natiurmortas su centrine kompozicija
Inde pailgos formos susuktas produktas
Dengtas gelsvomis drožlėmis

Skraidančio spagečių monstro šlovinimas

Tekstinė medžiaga: myliu. nesijaudink, man viskas

Jausmai nepasiduoda interpretacijai

Draminis elementas
Trūksta skyrybos ženklo
Liudijančio pabaigą

Užginta žvelgti už teksto ribų

Linus Daugėla

Humoristinio eilėraščio tema „Pasauliu netikiu, o matrica tikiu“ konkursas, II vieta

du vynu

kol baigias širdys ir širdelė nebeveikia
ir vyno taip pigiai nebeišmauksi
tik Dainavoj sustiręs klaikiai kauksi
manysi kad dainuoji it per speigą

uogienės baigės Šiaurės vasaroj sukūdo
jau litmeniai ir metai prieš žiemas
poeta rankraščius paslėpęs pūdo
kol vieną dieną ims ir juos išmes

neveikia mikrofoni atmintis
neveikia spalvis perdurtas per sapną
eilėraštis įveikęs skausmo našta
per kitą pdr'ą gal sugis

ir pila man kažkas jau du vynu
pasauliu netikiu o matrica tikiu

Justina Žvirblytė

Humoristinio eilėraščio tema „Pasauliu netikiu, o matrica tikiu“ konkursas, III vieta

literatūro log, arba matrica recenzijai

(nepatiko)

šitas eilėraštis
primena kitą
eilėraštį kuriame
paminėtas dangus
tai būdinga šiai kartai

justi prasta
nuotaika ir neviltis deja
nepakankamai gili

žodžiai lengvai
nuspėjami
visus juos žinau

perskaičius šį eilėraštį
prisiminiau kitą
skaitytą
eilėraštį jis niekuo
nebuvo panašus
verta paminėti
man patiko labiau

vaikystės patirtys
neįtikino

pritrūko

kai perskaičiau
šį eilėraštį iš esmės
mano gyvenime
nieks nepasikeitė

(patiko)

šitas eilėraštis
primena kitą
eilėraštį kuriame
paminėtas dangus
tai būdinga šiai kartai

stebima savivoka
atsiskleidžia
autentiška savastimi

knygą sudaro skyriai
kurie man nevienodai
patiko

skaudžios patirtys
atrodo skaudžios

temų įvairovė
išryškina po tekstu
slypinčias potekstes

jaučiu kad susitinkame
egzistencinėje plotmėje

įtikino

gali jausti kad autorius
irgi žmogus

Jotvingių premijos laureatai / Yotvingian Prize Winners

1985 – Kornelijus Platelis
1986 – Vytautas P. Bložė
1987 – Bronius Kutavičius
1988 – Alfonsas Nyka-Niliūnas
1989 – Kazys Bradūnas
1990 – Henrikas Čigriejus
1991 – Henrikas Nagys
1992 – Donaldas Kajokas
1993 – Knuts Skujenieks
1994 – Sigitas Geda
1995 – Sigitas Parulskis
1996 – Marijus Šidlauskas-Jonaitis
1997 – Antanas A. Jonynas
1998 – Marcelijus Martinaitis
1999 – Nijolė Miliauskaitė
2000 – Alfonsas Bukontas
2001 – Jonas Strielkūnas
2002 – Jonas Zdanys
2003 – Vladas Braziūnas
2004 – Stasys Jonauskas
2005 – Tomas Venclova
2006 – Kęstutis Navakas
2007 – Almis Grybauskas
2008 – Aidas Marčėnas
2009 – Valdemaras Kukulas
2010 – Viktorija Daujotytė
2011 – Alfonsas Andriuškevičius
2012 – Rimvydas Stankevičius
2013 – Jonas Kalinauskas
2014 – Gintaras Bleizgys
2015 – Rolandas Rastauskas
2016 – Eugenijus Ališanka
2017 – Gytis Norvilas
2018 – Daiva Čepauskaitė
2019 – Ramūnas Kasparavičius
2020 – Alvydas Šlepikas
2021 – Dainius Gintalas
2022 – Gintaras Grajauskas
2023 – Gvidas Latakas
2024 – Jurgita Jasponytė
2025 – Giedrė Kazlauskaitė

Jaunojo jotvingio premijos laureatai / Young Yotvingian Prize Winners

- 1998** – Darius Šimonis
- 1999** – Gintaras Bleizgys
- 2000** – Gintaras Beresnevičius
- 2001** – Tomas S. Butkus
- 2002** – Gytis Norvilas
- 2003** – Agnė Žagrakalytė
- 2004** – Donatas Petrošius
- 2005** – Sonata Paliulytė
- 2006** – Vytautas Dekšnys
- 2007** – Benediktas Januševičius
- 2008** – Dainius Gintalas
- 2009** – Giedrė Kazlauskaitė
- 2010** – Antanas Šimkus
- 2011** – Marius Burokas
- 2012** – Indrė Valantinaitė
- 2013** – Ramunė Brundzaitė
- 2014** – Aivaras Veiknys
- 2015** – Mindaugas Nastaravičius
- 2016** – Nerijus Cibulskas
- 2017** – Vytautas Stankus
- 2018** – Greta Ambrazaitė
- 2019** – Ernestas Noreika
- 2020** – Ieva Toleikytė
- 2021** – Nojus Saulytis
- 2022** – Ramūnas Liutkevičius
- 2023** – Birutė Grašytė-Black
- 2024** – Simonas Bernotas
- 2025** – Dovydas Grajauskas

PDR ekspertų taryba / PDR Advisory Board:

Kornelijus Platelis (*pimmininkas / chair*)
Vladas Braziūnas (*pavaduotojas / vice-chair*)
Greta Ambrazaitė (*festivalio vadovė / festival director*)
Dominykas Norkūnas (*tarptautinių programų koordinatorius /
international program coordinator*)
Simonas Bernotas
Mantas Balakauskas
Donatas Petrošius
Marius Burokas
Vytautas Dekšnys
Rimas Užgiris
Kerry Shawn Keys
Antanas A. Jonynas
Dainius Dirgėla
Ramunė Brundzaitė
Rūta Elijošaitytė-Kaikarė
Uršulė Gedaitė
Dainius Gintalas
Gintaras Grajauskas
Andrius Mosiejus
Ričardas Šileika
Birutė Grašytė-Black

Rengėjas / Organizer:

Poetinis
Druskininkų
ruduo

Pagrindiniai festivalio rėmėjai / Main festival sponsors:

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS
REPUBLIKOS
KULTŪROS
MINISTERIJA

VERSOPOLIS
where
poetry
lives

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Rėmėjai ir partneriai / Sponsors and partners:

LRT

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Mėnesio kultūros ir meno žurnalas

swiss arts council

The Online Magazine
for Lithuanian Literature

9 771822 307004
ISSN 1822-3079

